

Mapovací studie možností posílení vysokoškolského studia v Karlovarském kraji se zaměřením na profesní bakalářské programy

1. Úvod

Předkládaný dokument se zaměřuje na zmapování potenciálu rozvoje vysokého školství v Karlovarském kraji s důrazem na profesní bakalářské programy. Poskytuje podstatné informace a podněty pro rozhodování všech zainteresovaných stran v procesu zvyšování nabídky vysokoškolského studia v Karlovarském kraji.

Tato studie navazuje na sérii jednání, která probíhala od léta 2023, kdy bylo podepsáno *Memorandum o spolupráci v oblasti profesního terciárního vzdělání* mezi Hospodářskou komorou Karlovarského kraje, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Karlovarským krajem. Zúčastněné strany vyjádřily svůj zájem o dlouhodobou spolupráci při rozvoji profesně zaměřeného vzdělávání na post sekundární a terciární úrovni s cílem zvyšování relevance vzdělávání podle kvalifikačních požadavků trhu práce a jeho propojení s praxí. Memorandum poskytuje pevný rámec pro zkoumání možností a variant vzniku nové vzdělávací instituce, která bude efektivně sloužit potřebám regionu Karlovarského kraje.

Hlavním účelem této mapovací studie je poskytnout přehled o vybraných sociálních a ekonomických indikátorech, vzdělávací soustavě a současném stavu terciárního vzdělávání v Karlovarském kraji a identifikovat potenciální možnosti a varianty rozvoje v oblasti vysokoškolského vzdělávání, zejména s ohledem na potřeby pracovního trhu a regionálního rozvoje.

Dokument analyzuje a prezentuje základní varianty možného řešení nabídky vysokoškolského vzdělávání v Karlovarském kraji, včetně přehledu diskutovaných studijních programů, variant lokace VŠ a dalších aspektů. Jednotlivé varianty možného řešení, tj. možnost vzniku "krajské" soukromé VŠ, podpora vzniku detašovaných pracovišť existujících VŠ či vznik veřejné vysoké školy, jsou představeny s ohledem na finanční náročnost a rizika.

Tento dokument není klasickou studií proveditelnosti podrobně analyzující všechny příležitosti a úskalí jednotlivých variant. To není zatím možné vzhledem k zásadním nejasnostem ohledně směřování dalších rozhodnutí, potenciálních studijních programech, lokalitách studia atd. Jedná se o mapovací studii, která poskytuje ucelené informace, a na jejímž základě lze diskutovat o výhodách a nevýhodách možných řešení.

Zpracovatelský kolektiv při tvorbě tohoto dokumentu vycházel z analýzy dostupných dat, dokumentů a strategických plánů týkajících se terciárního vzdělávání a regionálního rozvoje v Karlovarském kraji. Metodika zahrnovala sběr relevantních informací, analýzu dat a formulaci doporučení na základě identifikovaných potřeb a možností i zkušeností z jiných regionů.

Zpracovatelský kolektiv:

Ing. Jakub Novotný, Ph.D.

PhDr. Jan Vávra, Ph.D.

Mgr. Zita Nidlová

Bc. Ondřej Míka

Ing. Věra Marková

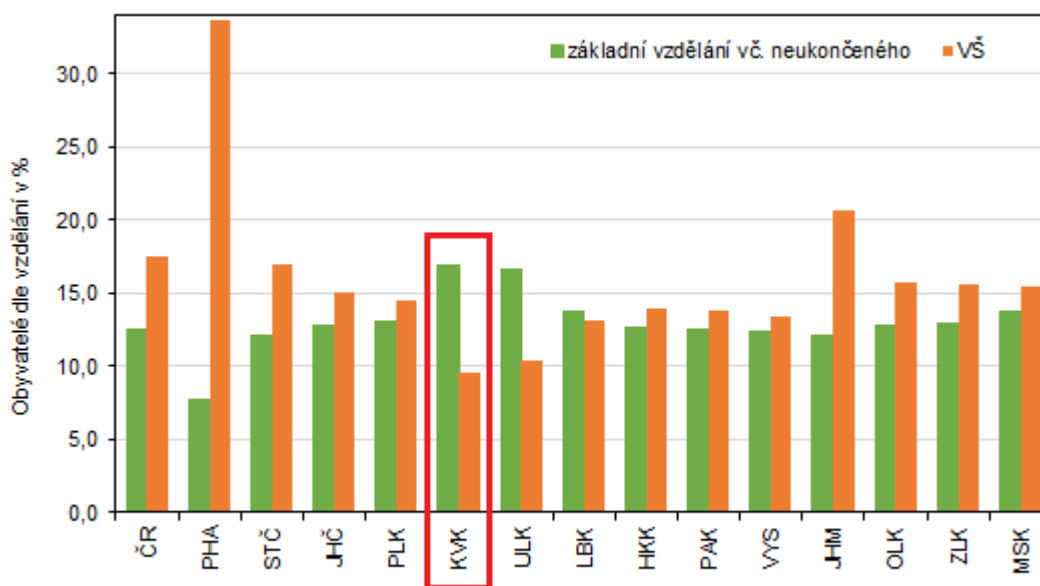
Ing. Michala Hubertová, Ph.D., MBA (

Karlovy Vary; červenec 2024

2. Manažerské shrnutí

Účelem *Mapovací studie možností posílení vysokoškolského studia v Karlovarském kraji se zaměřením na profesní bakalářské programy* je **poskytnout přehled** o vybraných sociálních a ekonomických indikátorech, vzdělávací soustavě a současném stavu terciárního vzdělávání v Karlovarském kraji a **identifikovat potenciální možnosti** a varianty rozvoje v oblasti vysokoškolského vzdělávání.

Analytická část dokumentu se nejprve věnuje **charakteristice Karlovarského kraje a hospodářského kontextu**. Kraj je nejmenší a nejdříve osídlený v Česku. Důležitými odvětvími ekonomiky jsou cestovní ruch, strojírenství, energetika, těžba hnědého uhlí a kaolinu, textilní, keramická a sklářská výroba. Kraj má nízký HDP na obyvatele a nízkou úroveň mezd a platů. Vzdělanostní úroveň je nejnižší v Česku, s vysokým počtem žáků, kteří neabsolvují ani střední školu. V kraji jsou velmi nízké investice do výzkumu a vývoje, zejména ty veřejné. K výzvám patří: demografické změny a úbytek obyvatelstva, odliv mladých lidí; nízká úroveň vzdělání; nedostatečný rozvoj inovací a nízká produktivita; vyšší míra chudoby a sociálních problémů; nevyužitý potenciál vzhledem k poloze na hranici s Německem.

Zdroj: ČSÚ.

Následuje **analýza demografických a geografických faktorů s ohledem na potenciál pro vysoké školství**. Karlovarský kraj má nejmenší zastoupení dětské složky populace (15,3 %). Průměrný věk je 43,6 let, druhý nejvyšší v Česku. Od roku 2011 má kraj záporný přirozený přírůstek a do roku 2018 i záporný migrační přírůstek. V roce 2022 se migrační saldo prudce zvýšilo díky migraci z Ukrajiny. Silné ročníky narozených v letech 2008-2011 ovlivní počet studentů v následujících 15 letech. Například v roce 2027 bude v Karlovarském kraji a 6 přilehlých okresech v silné věkové kohortě narozené v roce 2008 až 9 680 osob, ze kterých se cca 50-70 % bude hlásit na VŠ. Karlovarský kraj má nejnižší podíl osob s VŠ vzděláním (9,6 %) v Česku. Z kraje studuje VŠ 5 220 osob, z toho 3 271 v bakalářském

stupni. Počet studentů VŠ v kraji roste pomaleji, než je průměr Česka. V kraji nesídlí žádná vysoká škola. Počet cizinců v kraji je druhý nejvyšší po Praze (8 % populace). Mezi cizinci jsou zastoupeni Vietnamci, Ukrajinci a Rusové. Ukrajínští uprchlíci tvoří 4,5 % populace kraje a jejich děti pozitivně ovlivní věkovou strukturu studentů. Vznik VŠ v kraji by mohl zmírnit emigraci mladých lidí a přilákat studenty z jiných krajů.

Analýza se také věnuje na základě dat roli blízkosti VŠ k bydlišti studenta. Polovina studentů veřejných VŠ v Česku studuje v kraji, kde VŠ sídlí. Na menších VŠ je více studentů z geograficky blízkých oblastí. V Karlovarském kraji by se dalo očekávat 26,6 % studentů z kraje na nově vzniklém vysokoškolském pracovišti/VŠ. Spádovost VŠ bude hrát roli v počtu studentů. Je pravděpodobné, že volba sídla VŠ ovlivní zájem o studium. Počet studentů bude záviset na prestiži, atraktivitě a propagaci VŠ. Model počítá s různými variantami zájmu o studium. Pokud by měla nově založená vysoká škola v KV kraji stejně zajímavou nabídku studijních oborů, jako mají již existující české VŠ, pak by působila v regionu s dostatečným množstvím zájemců. V Karlovarském kraji a relativně dobře dostupných přilehlých okresech (včetně populačně silné mostecko-chomutovské aglomerace) žije dostatečný počet obyvatel i v mladších věkových kohortách na to, aby vysokou školu navštěvovalo minimálně 700, maximálně pak 2700 studentů. Jako značně výhodné se jeví otevření oborů v nejbližším možném termínu (nejlépe již v roce 2027). Existuje zde potenciál ve využití věkové struktury zájemců o studium – silnějších ročníků narozených mezi lety 2007 a 2011.

Následuje stručná **analýza krajského trhu práce**. V kraji je 138,5 tis. zaměstnaných. Nejvíce zastoupené profese jsou řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a zařízení, technické a odborné profese a pracovníci ve službách a prodeji. V porovnání s Českem je v kraji nízký podíl specialistů, manažerů a techniků (vyžadující VŠ vzdělání), jejich počet však roste. Nezaměstnanost je 4,68 %, třetí nejvyšší v Česku. Nejvíce nezaměstnaných je mezi obyvateli s ukončeným základním vzděláním, následují ti s výučním listem a maturitou. Nejvíce neobsazené pozice s VŠ požadavkem jsou specialisté ve zdravotnických a pedagogických oborech, IT specialisté a řídicí pracovníci. Do roku 2027 se očekává nárůst poptávky po pracovnících v oborech pedagogika, IT, zdravotnictví, ekonomika/finance a průmysl. Vzdělanostní úroveň v KV kraji má významný přesah do trhu práce a má značný vliv i na to, že Karlovarský kraj obsazuje nejhorší příčku v metrikách průměrných i mediánových příjmů. V mzdové sféře je dle statistik ISPV podíl zaměstnanců se základním a nedokončeným základním vzděláním ve mzdové sféře téměř dvojnásobný (18,1 %) ve srovnání s celostátním průměrem (9,6 %). Založení VŠ v Karlovarském kraji by mohlo snížit nezaměstnanost, uspokojit poptávku po kvalifikovaných pracovnících v klíčových oborech a tím posílit růst HDP kraje. Z pohledu aktuálního trhu práce je důležité zaměřit se na studium v oborech, které jsou relevantní pro ekonomiku v kraji, nicméně je třeba mít na paměti, že podoba práce se v nejbližších desetiletích bude výrazně proměňovat a plánované studijní programy tak musí mít i výraznou složku směřující k posilování obecných kompetencí a znalostí.

Další v pořadí je **stručná analýza maturitních oborů v kraji**. V KV kraji studuje 11 471 žáků na středních školách. Z toho 8 427 studentů studuje maturitní obory a z nich 3 112 na gymnáziích. Z celkového počtu studentů SŠ jich 30,8 % absoluuje střední vzdělávání s výučním listem, 45,6 % s maturitou z odborné školy a 23,6 % s maturitou ze všeobecného vzdělávacího směru. V KV kraji klesá počet studentů ve službách a prodeji, řemeslníků a

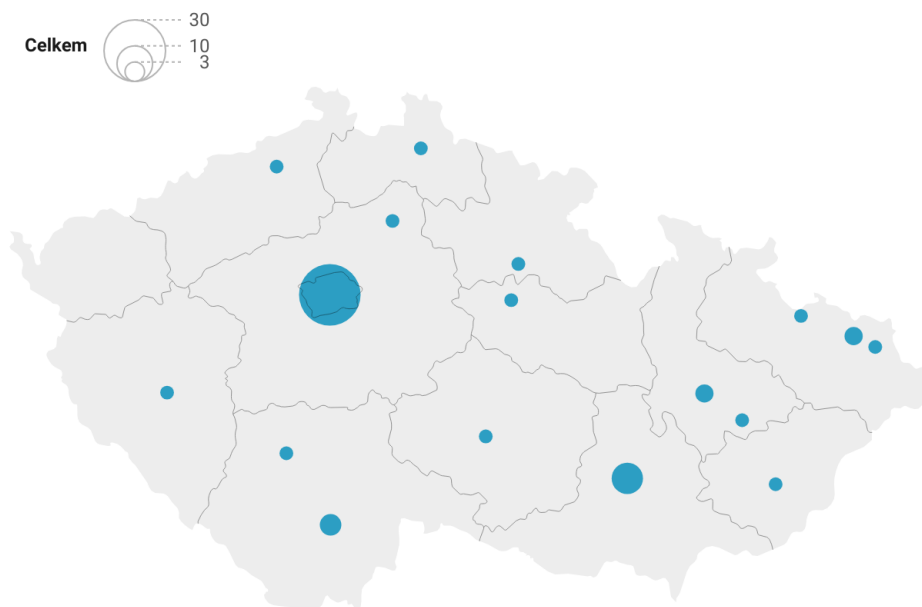
opravářů a obsluhy strojů a zařízení. Analýza maturitních oborů v KV kraji ukazuje, že existuje poměrně široká nabídka oborů, které studentům umožňují pokračovat v kraji na VŠ. Je však důležité, aby se studenti zaměřili na studium oborů, které jsou relevantní pro budoucí trh práce v kraji.

Následuje pasáž, která se zaměřuje na **podrobnou analýzu terciárního vzdělávání v kraji**. V KV kraji je velmi nízká nabídka vysokoškolského studia. Existují pouze 2 bakalářské prezenční obory a 3 kombinované obory na veřejných VŠ. Většina z nich je dostupná na chebské pobočce Západočeské univerzity v Plzni, jeden jako kombinované studium pražské České zemědělské univerzity v Karlových Varech. Další 3 obory nabízí pobočka pražské soukromé Vysoké školy finanční a správní v Karlových Varech. V minulosti proběhlo několik neúspěšných pokusů o otevření nových oborů. Nedostupnost VŠ studia v kraji vede k tomu, že naprostá většina studentů (cca 95 %) odchází studovat mimo kraj, nejčastěji do Prahy, Plzně a Ústí nad Labem. Důvody odchodu: nedostatek relevantních oborů, nízká prestiž stávajících VŠ v kraji, snaha o osamostatnění a hledání lepších pracovních příležitostí. Možné motivy pro návrat: rodinné zázemí, úspora peněz (nižší životní náklady), rozvoj VŠ studia v kraji a s ním spojené lepší pracovní příležitosti. Analýza zájmu studentů: největší zájem o obory z oblasti obchodu, administrativy a práva, zdravotní a sociální péče a informačních a komunikačních technologií. Naopak menší zájem o techniku, výrobu a stavebnictví. Z toho plyne doporučení rozšířit nabídku VŠ studia v kraji o relevantní obory, zvýšit atraktivitu kraje pro studenty (např. rozvojem pracovních příležitostí, zlepšením infrastruktury) a podporovat návrat vysokoškolsky vzdělaných lidí do kraje. V kraji je nízký podíl studujících VŠ mezi mladými lidmi (14 %, nejnižší hodnota spolu s Ústeckým krajem; naopak ve Zlínském kraji je to 22 %). Studenti z KV kraje se v preferencích oborů VŠ příliš neliší od průměru Česka. Blízkost místa studia je pro studenty z KV kraje poměrně důležitým faktorem, což může mít i ekonomické důvody. Studium ve vzdáleném univerzitním městě může být pro řadu rodin velkou finanční výzvou. Rozšíření nabídky VŠ studia v Karlovarském kraji by mohlo mít řadu pozitivních dopadů na rozvoj kraje. Je však důležité, aby se při výběru oborů zohlednila poptávka studentů a potřeby trhu práce.

Předposlední pasáž analytické části se věnuje **vazbám záměru na existující strategické dokumenty**. Text shrnuje 11 klíčových strategických dokumentů, které se týkají rozvoje vzdělávání v Karlovarském kraji a na celostátní úrovni. Nejdůležitějšími dokumenty jsou *"Analýza potenciálu rozvoje terciárního vzdělávání v Karlovarském kraji"* a *"Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-27"*.

Závěr analytické části se zaměřuje na **popis českého VŠ sektoru**. Typy VŠ: Univerzitní (mohou uskutečňovat všechny typy studijních programů); Neuniverzitní (bakalářské a magisterské programy, nečlení se na fakulty). Veřejné (zřizuje a ruší zákon, nárok na státní podporu); Soukromé (státní souhlas MŠMT, financování z vlastních zdrojů); Státní (zvláštní zákon, pod Ministerstvem vnitra a Ministerstvem obrany). Více než 90 % studentů je na veřejných VŠ. Text dále popisuje rozložení VŠ, studijních programů a akreditace. Zaměřuje se na profesní bakalářské programy a obsahuje i mapu s počty studentů.

Počty VŠ dle sídla

Zdroj: Vlastní zpracování dat MŠMT.

Po uvedených analýzách následuje **přehled základních variant možného řešení nabídky VŠ vzdělávání v kraji**. Nejprve je uveden přehled relevantních studijních programů. Tato část zohledňuje různé faktory, jako jsou potřeby zaměstnavatelů, požadavky veřejného sektoru, specifika regionální ekonomiky, struktura programů na regionálních středních a vyšších odborných školách, potenciální zájem studentů a existující materiály na toto téma. Pro identifikaci potenciálních studijních programů byly analyzovány různé předchozí studie. Pracovní skupina pro přípravu polytechnické VŠ v kraji, jež vznikla v roce 2023, prioritizovala studijní programy na základě následujících kritérií: Poptávka zaměstnavatelů; Nutné investice do infrastruktury; Očekávaný zájem studentů; Personální pokrytí; Strategická důležitost. Čtyři studijní programy byly identifikovány jako potenciálně prioritní: Mechatronika; Logistika/Material Flows; Všeobecné ošetřovatelství; Fyzioterapie. Dále v mapovací studii pracujeme s potenciálně vhodnými programy: Cestovní ruch; Sociální práce.

Následuje část obsahující **úvodní přehled možných lokalit** včetně jejich silných a slabých stránek a potenciálních konkrétních budov pro zajištění VŠ výuky v Karlovarském kraji. Z hlediska měst jsou zvažována Karlovy Vary, Cheb a Sokolov. Přehled neobsahuje výběr či prioritizaci konkrétních lokací.

Další pasáž se věnuje **synergii s výzkumnými a vývojovými aktivitami v kraji**. Karlovarský kraj, jako jeden ze tří českých uhelných regionů, čerpá finanční prostředky z Operačního programu Spravedlivá transformace. V jeho rámci se připravuje nebo začíná realizovat řada velkých strategických projektů, jejichž cílem je posílit výzkumné a inovační aktivity v kraji a podpořit vysoce kvalifikovanou práci. Tyto projekty lze považovat za synergické s přípravou polytechniky a do budoucna se očekává velká možnost spolupráce. Jedná se zejména o tyto projekty: Centrum lázeňského výzkumu; Chytrá krajina; Karlovarské inovační centrum.

V další části se dokument zaměřuje na popis základních variant zvýšení nabídky VŠ vzdělávání v Karlovarském kraji.

Varianta - **podpora vzniku detašovaných pracovišť (poboček) existujících VŠ.** Podstatou této varianty je zajištění VŠ výuky na území Karlovarského kraje formou detašovaných pracovišť (poboček) existujících vysokých škol, a to s nějakou formou podpory kraje nebo státu. Jedná se o variantu, která již částečně probíhá finanční podporou chebské pobočky Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni.

Časově se jedná o variantu potenciálně realizovatelnou v krátkém období (částečně již probíhá). Odhadovaný čas realizace (přijímání prvních studentů) do dvou let.

Z hlediska financování by se v dané variantě (z pohledu MŠMT) jednalo v případě zapojení veřejných vysokých škol o standardní financování pro předpokládané nové studenty. Z pohledu kraje by pak tato varianta znamenala zajistit financování stimulačního bonusu pro příslušné VŠ jako kompenzace za realizaci výuky na detašovaném pracovišti/pobočce (v přímé finanční podpoře nebo materiální podpoře místa výuky).

Investiční náklady studie vzhledem k fázi příprav a řadě neznámých parametrů neřešila.

Silné stránky

- z hlediska formálních požadavků a bariér nejrychlejší varianty umožňující nabídnout VŠ studium v kraji přicházející silné populační vlně maturantů
- využití potenciálu a institucionálního zázemí existujících vysokoškolských institucí (personální zabezpečení, akreditace, reputace VŠ jméno apod.)
- možnost kombinace více institucí a více lokalit s různými parametry
- bezplatné studium, minimalizace sociálních bariér pro studenty z rodin se slabým sociálně-ekonomickým zázemím

Slabé stránky

- potenciální neochota VŠ se zřizováním poboček
- vysoké, popřípadě rostoucí náklady na udržení poboček
- z dlouhodobého hlediska nejisté řešení (nízká míra ovlivnitelnosti)
- nelze očekávat výrazný rozvoj výzkumných aktivit a třetí role VŠ, neboť detašovaná pracoviště budou zaměřena v podstatě výhradně na výuku (s výjimkou varianty vzniku nové fakulty v kraji)
- riziko roztržítivosti (které lze minimalizovat aktivní koordinací a marketingem ze strany kraje)

Varianta - **Vznik "krajské" soukromé VŠ.** Podstatou této varianty je vznik nového právního subjektu, který následně podnikne kroky k získání státního souhlasu působit jako vysoká škola. Z hlediska zákona o vysokých školách (zákon č. 111/1998 Sb.) by se jednalo o soukromou vysokou školu. Podmínkou této varianty je také získání potřebné akreditace, respektive akreditací a zajištění financování provozu školy.

Tři roky je teoretická nejkratší doba nutná pro zahájení výuky soukromé vysoké školy. Realističtější časový odhad je ale přijímání prvních studentů 4 roky po rozhodnutí o této variantě.

Parametrický odhad provozních nákladů soukromé vysoké školy v cenách roku 2024 je dán vztahem (v tis. Kč): $N = 12\,200 + 49,8 * s$, kde s je celkový počet studentů. Bylo by nutné vyřešit zdroj financování provozních nákladů, neboť standardní řešení komerčním školným placeným studenty v jednom z ekonomicky a sociálně nejslabších regionů by se míjelo účelem vzniku školy a s největší pravděpodobností by vedlo k malému zájmu o studium.

Investiční náklady studie vzhledem k fázi příprav a řadě neznámých parametrů neřešila.

Silné stránky

- vznik právnické osoby, která požádá o státní souhlas, je zcela v režii kraje
- z pohledu kraje jako zakladatele zaručená ovlivnitelnost dalšího vývoje vysoké školy
- jasné právní vymezení
- postupné budování jasného centra VŠ vzdělanosti v kraji včetně výzkumných aktivit a třetí role VŠ

Slabé stránky

- zabezpečení finančních prostředků pro realizaci provozu VŠ
- vnímání soukromých VŠ a nové instituce
- personální zabezpečení (zajištění a možné vyšší personální náklady)
- případné školné v kraji prohloubí sociálně-ekonomické disparity Karlovarského kraje a sníží motivaci studentů se ke studiu přihlásit

Varianta - **Vznik veřejné VŠ**. Podstatou této varianty je vznik nové veřejné vysoké školy se sídlem v Karlovarském kraji.

Z časového hlediska se jedná asi o nejnáročnější variantu. Vyjma akreditačního procesu, který je obdobný jako u varianty vzniku soukromé školy, časovou náročnost ovlivní zejména politická jednání a průběh legislativního procesu. Velmi optimistický odhad je 3 roky, reálný spíše 5 let a více.

U varianty veřejné VŠ by se v základu (z pohledu MŠMT) jednalo o standardní financování veřejné vysoké školy. Průměrný roční normativ na jednoho studenta VVŠ v roce 2024 je 51 073 Kč. Jedná se o celkový průměr za všechny VVŠ. U oborově odpovídající existující veřejné VŠ vycházel v roce 2022 průměrný roční příspěvek na jednoho studenta 61 000 Kč.

Investiční náklady studie vzhledem k fázi příprav a řadě neznámých parametrů neřešila.

Silné stránky

- z hlediska dlouhodobé udržitelnosti a zajištění financování stabilní a standardní řešení
- jednoznačná identita veřejné vysoké školy v Karlovarském kraji
- lepší vnímání veřejné vysoké školy
- postupné budování jasného centra VŠ vzdělanosti v kraji včetně výzkumných aktivit a třetí role VŠ
- bezplatné studium, minimalizace sociálních bariér pro studenty z rodin se slabým sociálně-ekonomickým zázemím

Slabé stránky

- náročný a nejistý legislativní proces
- politicky (z pohledu MŠMT) nepreferované řešení
- vnímání nové instituce (byť pravděpodobně lepší než soukromé VŠ)
- personální zabezpečení (zajištění a možné vyšší personální náklady)

Celá studie je uzavřena **návrhem dalších kroků a nastíněním možných scénářů řešení**. Zásadním navazujícím krokem je rozhodnutí o preferované variantě zajištění nabídky VŠ vzdělávání v kraji. Výše jsme popsali 3 základní varianty (a několik podvariant poboček stávajících VŠ). Pro prvotní rozhodnutí o preferované variantě lze rozhodování zjednodušit na varianty dvě:

A) řízená podpora vzniku a rozvoje poboček stávajících VŠ,

B) vznik samostatné VŠ v kraji,

neboť úvodní kroky vedoucí ke vzniku samostatné VŠ jsou obdobné u veřejné i soukromé VŠ.

Termínově by toto rozhodnutí mělo proběhnout co nejdříve, protože pro realizaci všech variant vychází jejich implementace v řádech roků a pokud má být zachycena výše zmíněná kulminace počtu maturantů, je každé zdržení negativní. Zpracovatelé jsou si vědomi komplikovanosti politického rozhodování ve volebním roce, přesto se domnívají, že k rozhodnutí o preferované variantě by mělo dojít ještě v kalendářním roce 2024. S ohledem na pozitiva a rizika jednotlivých variant a na brzký příchod populačně silných ročníků, lze také uvažovat o různých kombinacích obou variant, tzn. podpora poboček VŠ v určitých vzdělávacích oblastech a směřování k otevření samostatné VŠ s primárním zaměřením na jiné vzdělávací oblasti.

Prioritizované studijní programy mohou být v této fázi příliš konkrétní a některé z nich by mohly být obtížně akreditovatelné u nového pracoviště, zejména pokud jde o technické obory. Doporučujeme zvážit programy, které jsou atraktivní pro mladé studenty, jako jsou např. ekonomika, management, marketing, finance apod. Rovněž by bylo vhodné se zaměřit na specifické obory, které mohou přilákat studenty i z širšího okolí.

1. Úvod	1
2. Manažerské shrnutí	3
3. Výchozí analýzy	13
3.1. Stručná charakteristika kraje a hospodářský kontext.....	13
3.2. Demografické a geografické faktory.....	17
Věková struktura	17
Vzdělanostní struktura	19
Cizinci	20
Migrační tendence v Karlovarském kraji.....	21
Role blízkosti vysoké školy	22
Odhad počtu studentů vysoké školy se sídlem v Karlovarském kraji	24
Shrnutí	28
3.3. Stručná analýza trhu práce v kraji.....	29
Základní informace	29
Hlavní zaměstnavatelé.....	30
Struktura uchazečů a volných míst dle potřebné kvalifikace.....	30
Predikce pracovních pozic	33
3.4. Stručná analýza maturitních oborů v kraji	34
Návaznost na vytipované VŠ obory.....	36
Mechatronik.....	36
Logistika.....	36
Všeobecné ošetřovatelství.....	37
Fyzioterapie.....	37
Cestovní ruch	37
Sociální práce.....	38
Shrnutí	38
3.5. Podrobná analýza terciárního vzdělávání v kraji	39
Možnosti VŠ studia přímo v KV kraji	39
Možnosti VOŠ studia v kraji	40
Dopravní spojení do nejbližších univerzitních měst.....	41
Zájem o obory VŠ studia v Česku a v kraji.....	42
3.6. Vazby na existující strategické dokumenty na národní i regionální úrovni	50
3.7. Stručný popis VŠ sektoru v ČR.....	55
3.7.1. Typy vysokých škol.....	55
3.7.2. Studijní programy a jejich akreditace	58
4. Základní varianty možného řešení nabídky VŠ vzdělávání v kraji	60

4.1.	Přehled relevantních studijních programů	60
4.2.	Varianty lokace VŠ vzdělávání v kraji.....	63
4.3.	Synergie s VaV aktivitami	67
	Centrum lázeňského výzkumu	67
	Chytrá krajina.....	67
	Karlovarské inovační centrum (KIC).....	68
4.4.	Podpora vzniku detašovaných pracovišť (poboček) existujících VŠ	69
4.4.1.	Popis varianty	69
4.4.2.	Formální předpoklady	69
4.4.3.	Odhad časové náročnosti (harmonogram varianty).....	70
4.4.4.	Hrubý odhad materiálních a finančních nároků	70
	Provozní náklady	70
	Investiční náklady	71
	Zajištění financování.....	72
4.4.5.	Slabé a silné stránky varianty	72
4.5.	Vznik “krajské” soukromé VŠ	72
4.5.1.	Popis varianty	72
4.5.2.	Formální předpoklady	72
	Vznik zapsaného ústavu.....	73
	Státní souhlas.....	74
	Akreditace	74
4.5.3.	Odhad časové náročnosti (harmonogram varianty).....	75
4.5.4.	Hrubý odhad materiálních a finančních nároků	75
	Provozní náklady	76
	Investiční náklady	77
	Zajištění financování.....	77
4.5.5.	Slabé a silné stránky varianty	78
4.6.	Vznik veřejné VŠ	79
4.6.1.	Popis varianty	79
4.6.2.	Formální předpoklady	79
4.6.3.	Odhad časové náročnosti (harmonogram varianty).....	79
4.6.4.	Hrubý odhad materiálních a finančních nároků	80
	Provozní náklady	81
	Investiční náklady	82
	Zajištění financování.....	82
4.6.5.	Slabé a silné stránky varianty	82

5. Návrh dalších kroků a možný scénář řešení.....	83
Rozhodnutí o preferované variantě.....	83
Scénář varianty podpory vzniku a rozvoje poboček stávajících VŠ.....	83
Scénář vzniku samostatné VŠ v Karlovarském kraji	84
6. PŘÍLOHY:.....	85
6.1. Usnesení Podvýboru pro regiony v transformaci Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu parlamentu ČR ze dne 28.5.2024.....	85
6.2. Společenská poptávka technických oborů	87
6.3. Společenská poptávka zdravotnických oborů.....	88
6.4. Návrhová Zakládací listina zapsaného ústavu	91

3. Výchozí analýzy

3.1. Stručná charakteristika kraje a hospodářský kontext

Karlovarský kraj (dále jen KV kraj) se nachází na západě území České republiky (dále jen Česko). Vznikl v roce 2000 rozdělením kraje Západočeského na Plzeňský a Karlovarský, čímž došlo s určitou obměnou k návratu do podoby Karlovarského kraje z let 1948-1960. Na severu a západě uzavírá území republiky státní hranice s Německem, na východě sousedí s Ústeckým krajem a na jihu s krajem Plzeňským. Je jediným krajem, který má delší hranici se sousedním státem (Německem) než s ostatními kraji České republiky. Tento fakt je umocněn existencí největšího vojenského výcvikového prostoru Hradiště, který hranici s "vnitrozemím" zkracuje o více než 51 kilometrů. VVP Hradiště zároveň zaujímá 8,47 % celkové rozlohy kraje. Spolu s Ústeckým krajem tvoří region soudržnosti Severozápad. Svou rozlohou je druhým nejmenším krajem v Česku a s 295 tisíci obyvateli je nejmenším krajem. KV kraj se podílí na tvorbě HDP Česka necelými 1,85 % a tato hodnota má klesající trend. Z pohledu životního prostředí je KV kraj velice zajímavý, jelikož na relativně malé ploše regionu se nachází lesnaté oblasti CHKO Slavkovský les a pásu Krušných hor s připravovanou CHKO, ale i člověkem významně poznamenané lokality stávající nebo již ukončené povrchové těžby hnědého uhlí či kaolinu. S ohledem na svou nadmořskou výšku a nejnižší průměrné teploty v Česku může být kraj v budoucnu velmi zajímavým místem k životu s ohledem na pokračující změnu klimatu.

Jedním z významných odvětví je v KV kraji cestovní ruch, v počtu přenocování návštěvníků je KV kraj vzhledem k počtu obyvatel na 1. místě v Česku.¹ Tato silná stránka je ovšem také určitým rizikem, jelikož je cestovní ruch snadno ovlivněn hospodářskými cykly v zahraničí, politickou situací nebo nenadálými jevy, jako například pandemie Covidu-19. KV kraj je proslulý především svým lázeňstvím. V socioekonomických statistikách (průměrné a mediánové mzdy a platy, oficiální HDP na osobu) na tento fakt pak kraj ale významně doplácí. V sektoru služeb totiž stále existuje praxe odměňování ve formě minimální mzda v kombinaci s výplatou části výdělků "bokem". Dle statistik ISPV je podíl pracovníků ve službách ve mzdové sféře nejvyšší v republice (17, 2 %), zatímco celostátní průměr je 9,5 % (v Praze pracuje ve službách 15 % zaměstnanců²). Na území kraje se nachází známé lázně Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Lázně Kynžvart nebo Jáchymov. V roce 2022 navštívilo KV kraj 1 157 945 hostů z Česka i zahraničí. Významnými ekonomickými odvětvími v kraji jsou strojírenství a energetika, tradici má i těžba hnědého uhlí a kaolinu a textilní, keramická a sklářská výroba. S Karlovarským krajem jsou spjaty důležité značky, jako například Moser, Thun 1794, Mattoni 1873, Becherovka, SUAS Group, Sokolovská uhelná, Witte Automotive, DHL, Sedlecký kaolin, SKF, Heinz-Glass Decor a Amphenol Tugel Industrial, což představuje výběr z mnoha dalších známých firem v regionu.

KV kraj se nachází v geograficky zajímavé poloze na hranici s Německem, ale plně nevyužívá svou pozici mezi velmi bohatými regiony Bavorskem a Prahou. Krajem prochází dálnice D6 a vlaková spojení, nicméně každý z meziregionálně významných spojů s sebou nese určité problémy. Dálnice D6 je ve výstavbě od roku 1982, její dokončení se plánuje v

¹ https://www.czso.cz/csu/xk/charakteristika_karlovarskeho_kraje

² <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrljoiZjNIMDY4MjctOWY4ZS00OTk1LWE5OTktYjgwZDYxYzk5YjI1IiwidCI6ImM5ZmU1YTU4LTE0OTQtNDU3Zi04ZTQ2LTE1Njg5OTkzMExZCIsImMiOjhh9>

roce 2028. Dokončení chybějícího napojení na německou dálniční síť je pak plánováno až v roce 2030. Silnice I/13 spojující kraj s Chomutovem, Mostem, Teplicemi a Ústím nad Labem je sice z velké části čtyřproudá, ale s problematickými úzkými úseky mezi Ostrovem a Kláštercem nad Ohří. Vlakové i autobusové spojení z Karlových Varů do Plzně je poměrně zdouhavé, stejně jako vlakové spojení do Ústí nad Labem a do Prahy. Zajímavější z pohledu pravidelné dojížděky je automobilové spojení z Karlových Varů do Plzně nebo Chomutova a Mostu a vlakové spojení mezi Chebem a Plzní nebo Karlovými Vary a Chomutovem či Mostem (přesné doby vybraných dojezdových vzdáleností do největších sousedních center viz kapitola 3.5). V Karlových Varech se nachází i mezinárodní letiště.

KV kraj čelí výzvám spojeným s demografickými změnami a úbytkem obyvatelstva. S rostoucím trendem stárnutí populace a odlivem mladých lidí za prací do jiných regionů Česka i do zahraničí se KV kraj potýká s poklesem počtu obyvatelstva v produktivním věku. Tento demografický trend má dopad na sociální strukturu regionu, ve kterém jsou zapotřebí opatření k podpoře zaměstnanosti, zvýšení kvality života a udržení společenské soudržnosti. Velkým demografickým impulsem byl příchod ukrajinských uprchlíků, zejména v roce 2022.

Jedním z klíčových problémů Karlovarského kraje je obecně nízká úroveň vzdělání, která je nejnižší v celém Česku. Špatná vzdělanostní úroveň je historicky zděděná (a dlouhodobě neřešená) společensko-ekonomická situace, způsobená několika desetiletími trvajícím centrálně podporovanou orientací na těžbu, energetiku a těžký průmysl, tedy obory, které využívaly především méně vzdělanou pracovní sílu.³

Velkým problémem KV kraje je vysoký počet žáků, kteří neabsolvují žádný obor na SŠ. Kraj je druhý nejhorší v Česku v počtu žáků, kteří nedokončí ZŠ (5,9 %) a nejhorší v počtu studentů, kteří nedokončují z různých důvodů studia na SŠ (9,7 %).⁴ Mezi další problémy ve vzdělávání je například velmi vysoký počet hodin odučených neaprobovanými pedagogy, také nejvyšší mezi kraji v Česku.⁵ Některé vzdělávací problémy jsou ovšem úzce spjaté s destabilizující chudobou, nekvalitním bydlením a jinými sociálními problémy. V KV kraji je v exekuci 13 % osob, což je druhý nejvyšší počet po Ústeckém kraji (14 %). Pro srovnání, v Praze se to týká 6,8 % obyvatel, na Vysočině jen 4,4 %.⁶ V KV kraji je, spolu s Ústeckým krajem, také nejvyšší procento obyvatel v ohrožené a strádající třídě.⁷ Celkově lze, i přes konkrétní příklady dobré praxe, vzdělávání v KV kraji označit jako velmi významnou výzvu do budoucna.⁸

³ Hospodářská ročenka Karlovarského kraje 2023 dostupná online:

https://www.khkkk.cz/press_release/nova-rocenka-mapuje-ekonomickou-situaci-v-regionu/

Statistická ročenka Karlovarského kraje 2023, dostupná online:

<https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-karlovarskeho-kraje-2023>

Regionální inovační strategie Karlovarského kraje dostupná online:

https://www.ris3kvk.cz/download/documents/RIS3_KVK_final.pdf

⁴ https://www.datapaq.cz/?q=kraj&v1=nedokoncovani_zakladniho_vzdelavani&v1p=2019-2023_avq&v2=predcasne_odchody_ze_stredniho_vzdelavani&v2p=2020

⁵ https://www.csicr.cz/html/2020/Krajska_zprava_o_vzdelavani_Karlovarsky/html5/index.html?&locale=CSY&pn=37

⁶ <http://mapaexekuci.cz/>

⁷ https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ceska-spolecnost-vyzkum-tridy-kalkulacka_1909171000_zlo
https://www.csicr.cz/html/2020/Krajska_zprava_o_vzdelavani_Karlovarsky/html5/index.html?&locale=CSY&pn=37

⁸ Více viz například analýzy České školní inspekce nebo PAQ Research.

Do KV kraje mířilo naprosté minimum z 30,9 miliard Kč vydaných v Česku v roce 2023 na veřejné vysoké školství,⁹ částku směřující do KV kraje lze odhadovat v řádu jednotek milionů zejména skrze pobočku FEK ZČU v Chebu. Obdobně nízké jsou i výdaje na VaV, které v roce činily pouze 311 milionů Kč, z celkových 133 miliard Kč vydaných celkově v Česku na výzkum a vývoj. Naprostá většina financí na VaV byla ze soukromých zdrojů a zcela dominoval podnikatelský výzkum. Pro srovnání, v kraji s druhým nejnižším výdajem na VaV bylo profinancováno 1 498 milionů Kč, tedy téměř 5x více než v KV kraji. Zarážející je i minimální počet pracovníků ve výzkumu a vývoji, který je 4x menší než u dalších krajů s malým počtem pracovníků (Ústecký kraj a Vysočina). V počtu pracovníků VaV v kraji dominuje podnikatelský sektor, jelikož pracovníci ve vládním nebo vysokoškolském sektoru téměř absentují.¹⁰

Zásadním problémem KV kraje je nedostatečný progres v posledních dvou dekadách. Mnohé sociální a ekonomické indikátory se sice mírně zlepšují, ale pomaleji než ve zbytku Česka. Na rozdíl od většiny krajů v Česku KV kraj nekonverguje směrem k průměru EU a propadá se ve srovnání s jinými kraji. Pro ilustraci několik příkladů změn mezi lety 2001 a 2021: KV kraj má nejnižší procentuální nárůst obyvatel s VŠ vzděláním (z 5,6 na 9,6 %); v pořadí dle výše HDP na obyvatele se propadl z 10. na poslední 14. příčku mezi kraji; obdobně se propadl z 8. na 14. místo v čistém disponibilním důchodu domácností (zjednodušeně řečeno jde o čisté příjmy). Stejně tak i mzdy a platy v KV kraji patří mezi ty nižší v Česku. Mediánová mzda byla v roce 2023 v KV kraji 33 699 Kč, tedy nejnižší vůbec (medián v Česku 38 236 Kč), mediánový plat pak 43 081 v KV kraji a 44 330 v Česku (KV kraj patřil k podprůměru, ale nebyl v tomto indikátoru nejhorší).¹¹ S určitou mírou zjednodušení lze říci, že rozdíl v soukromém sektoru (mzdy) je větší než ve veřejné sféře (platy),¹² ale ani v jednom z těchto sektorů nedosahuje úrovně minimální důstojné mzdy, ve výši 45 573.¹³ Rozdíl mezi výší mezd a platů je do velké míry dán výrazně vyšším počtem zaměstnanců s vyšším vzděláním v platové sféře.

Kromě tradičního indikátoru HDP je zajímavý další indikátor, totiž hrubá přidaná hodnota, jež představuje nově vytvořenou hodnotu, zjednodušeně řečeno tedy vyšší produktivitu a inovace.¹⁴ V tomto srovnání je KV kraj také na úplném konci pořadí všech krajů a výrazně zaostává i proti předposlednímu Libereckému kraji.¹⁵ Graf níže ukazuje strukturu hrubé přidané hodnoty v KV kraji a celém Česku. Zatímco podíl průmyslu, stavebnictví či obchodu a ubytování je v podstatě totožný, KV kraj zaostává v podílu informačních činností a peněžnictví nebo vědeckých a technických činnostech, tedy činnostech s menší energetickou náročností a vyšší přidanou hodnotou.¹⁶

⁹ <https://msmt.gov.cz/file/59302/>

¹⁰ https://www.czso.cz/csu/czso/statistika_vyzkumu_a_vyvoje

¹¹ <https://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Aktualni.aspx#13066>

¹² Rozdělení soukromá sféra = mzdy, veřejná = platy je určitým zjednodušením neboť do mzdové sféry spadají i oblasti, které jsou fakticky hrazeny z veřejných zdrojů, například vysoké školy nebo některé nemocnice.

¹³ <https://www.dustojnamzda.cz/>

¹⁴ <https://www.ris3.cz/monitoring/indikatory/v02-hruba-pridana-hodnota-podle-sektoru>

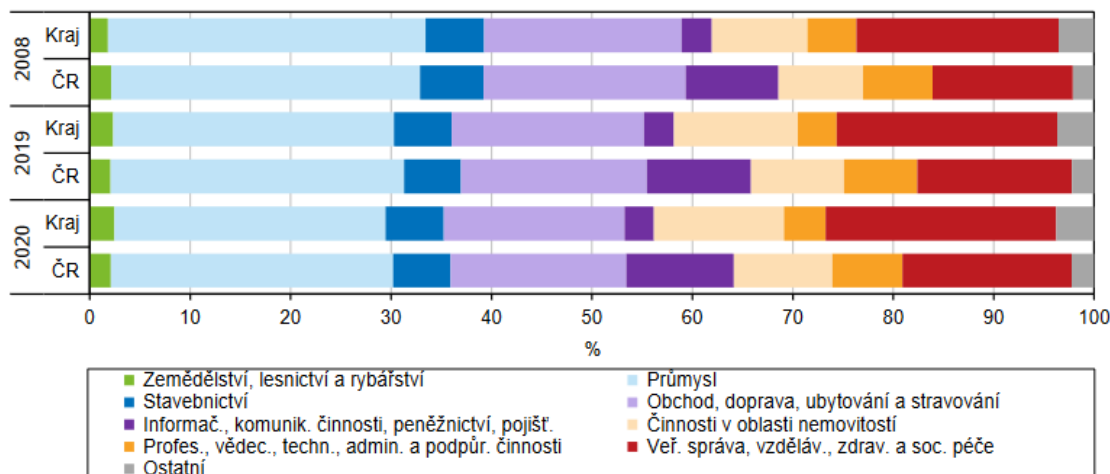
¹⁵ <https://apl.czso.cz/pll/rocnka/rocnkavyber.volba?titul=Ukazatele%20v%20region%E1In%EDm%20%E8len%ECn%ED&mypriznak=RC&typ=2&proc=rocnka.presmsocas&mylang=CZ&jak=4>

¹⁶ <https://www.czso.cz/documents/10180/164924917/33012422.pdf/44e5722b-ecc5-43e7-be83-24be36424e6e?version=1.43>

Mnohé z problémů kraje mají své kořeny již v poválečném odsunu německého obyvatelstva, specifickém dosídlení Sudet a specializaci na těžký průmysl za socialismu. S obecným problémem úpadku regionů orientovaných na těžký průmysl se navíc potýkají mnohé evropské státy, nejen ty post-socialistické. Nicméně současný stav kraje, reflektovaný výše uvedenými statistikami, a jeho nevyužitý potenciál, již nelze po 34 letech demokracie a tržního hospodářství a po 20 letech členství v EU, svádět pouze na politické události z poloviny 20. století.

Graf 3.3. Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Karlovarském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Zdroj: ČSÚ.

Nerovnoměrný ekonomický rozvoj lze ilustrovat například na srovnání s Polskem, viz graf níže na konci kapitoly.¹⁷ Podmínky obou států se v mnoha ohledech liší, stejně jako se liší hladina výchozího HDP k roku 2000. Nicméně i přes rozdílnou míru růstu regionů v Polsku, stejně jako v Česku, je v Polsku evidentní poměrně homogenní trend a nelze pozorovat stagnaci některých NUTS-2 regionů, jako v Česku.

KV kraj si je vědom zásadních problémů, kterým čelí a mimo tradiční postupy se v posledních letech snaží je řešit i způsoby, které lze v rámci Česka označit za poměrně originální. KV kraj nabízí stipendia v různé výši pro studenty VŠ a vybraných oborů VOŠ s trvalým bydlištěm v kraji, pokud se zaváží po ukončení studia pracovat v kraji. Jde o částku 150 tisíc Kč ročně pro studenty všeobecného lékařství a zubního lékařství, 48 tisíc Kč ročně pro studenty pedagogických oborů a studenty sociální práce na VOŠ v Chebu a 24 tisíc Kč ročně pro studenty jakýchkoliv dalších VŠ oborů.¹⁸ Na začátku roku 2024 vznikla při krajském úřadu pozice tzv. koordinátora expatů, který má na starosti komunikaci s rodáky z KV kraje, kteří se z něj odstěhovali. Jeho úkolem je získávat data, síťovat, poskytovat informace a komunikovat s expaty za účelem usnadnění jejich návratu a udržení vztahu ke kraji.¹⁹

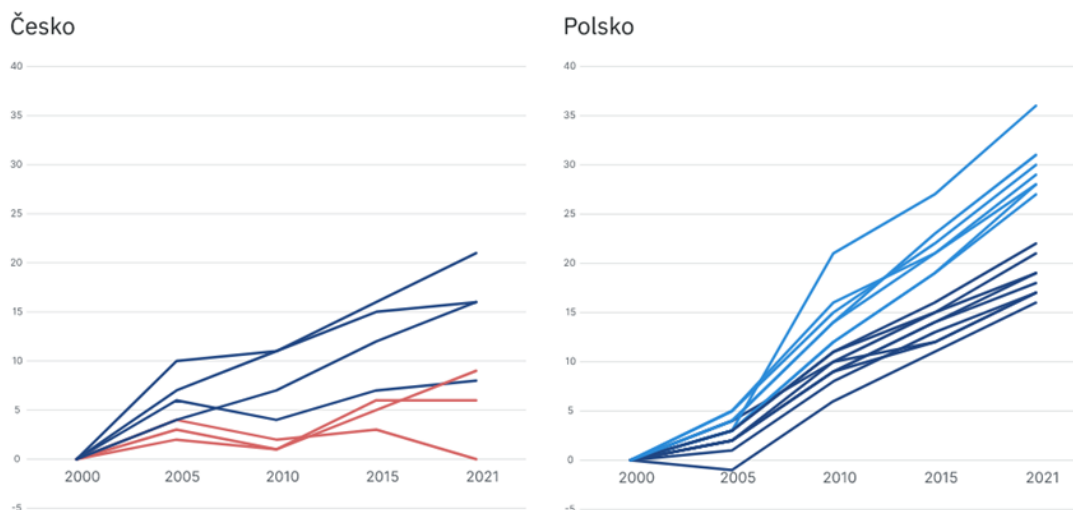
¹⁷ <https://www.pagresearch.cz/post/chudsi-regiony-voli-mene-a-proti-vlade-mobilizaci-ale-letos-euroskeptikum-prinesly-prumyslove-oblasti/>

¹⁸ Údaje KÚ KV kraje.

¹⁹ <https://4kagentura.cz/domudokraje/>

HDP polských regionů roste podobně, v Česku některé regiony rostou, jiné zaostávají

Regiony NUTS2 s průměrným ročním růstem: — do 5 p. b. — mezi 5–15 p. b. — nad 15 p. b.

poznámka: HDP regionů NUTS2 (s výjimkou Prahy a Varšavy) v PPS per capita (% poměr k průměru EU 27) – rozdíl oproti roku 2000

zdroj: Eurostat

Zdroj: PAQ Research.

3.2. Demografické a geografické faktory

Věková struktura

V Karlovarském kraji žije 295 tis. obyvatel, z nichž je 15,3 % ve věku 0-14 let. To z něj k roku 2021 dělá kraj s nejmenším zastoupením dětské složky populace.¹⁷ Průměrný věk v kraji je 43,6 let – druhá nejvyšší hodnota v ČR po Zlínském kraji. Od roku 2011 vykazuje KV kraj záporný přirozený přírůstek (více lidí zemře, než se narodí – jako na drtivé většině území Česka), nejvyšší samozřejmě za pandemie Covidu-19. V letech 2010-2018 byl záporný i přírůstek stěhováním (více se vystěhuje, než přistěhuje), následně osciloval kolem nuly a v roce 2022 výrazně vzrostl s ohledem na migraci lidí z Ukrajiny. Větší vliv než migrace na strukturu obyvatelstva má historicky samotná porodnost, která stále mírně klesá. Pokud se významně nezvýší míra stěhování do kraje, lze do budoucna očekávat pokles studentů ve všech vzdělávacích institucích.

Na grafu níže¹⁸ jsou zobrazeni živě narození v KV kraji v období 2007 – 2022. Za pozornost stojí výkyv v křivce mezi lety 2007 – 2011. V těchto letech se narodil velký počet dětí, ve srovnání s průměrem ročníků narození 2012 – 2022 o 600 dětí více každý rok, relativně o 22 % více. Je to zcela markantní faktor, se kterým by se mělo počítat do budoucna, např. v managementu vzdělávacích institucí a při odhadu počtu studentů, kteří budou na VŠ

nastupovat zejména mezi lety 2027 a 2031. Jedná se o nejsilnější ročníky příštích patnácti let.

Zdroj: Vlastní zpracování dat ČSÚ.

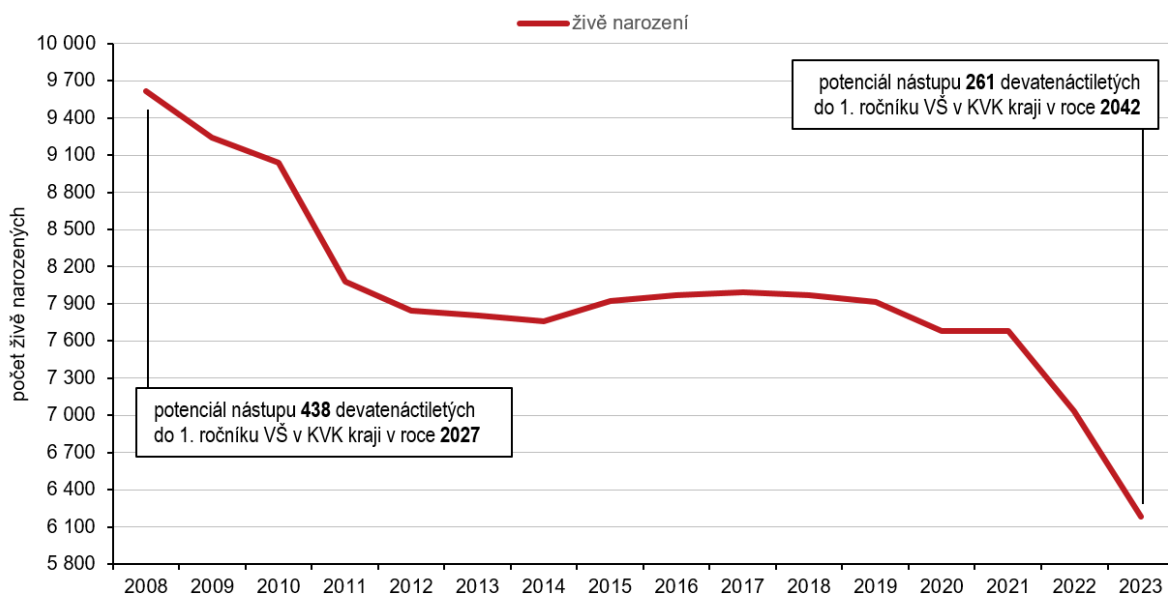
V následujícím grafu jsou zobrazeny počty živě narozených včetně šesti geograficky blízkých okresů Karlovarskému kraji, u kterých lze ještě realisticky počítat i s možnou denní dojíždkou za studiem do KV kraje. V roce 2027 se budou hlásit devatenáctiletí z kohorty narozené v roce 2008, která čítá 9 680 osob. V tabulce nad grafem jsou zobrazeny stejné hodnoty, rozdělené na dvě skupiny: okresy blízké KV kraji (Chomutov, Most, Louny, Rakovník, Plzeň-sever, Tachov) a okresy Karlovarského kraje (Cheb, Sokolov, Karlovy Vary). Zvláštní postavení mezi blízkými okresy má Chomutov, ve kterém se narodilo vůbec nejvíce dětí (v průměru 1 258 za rok) a který má největší zastoupení mezi každodenně dojíždějícími do KV kraje. Grafu ukazuje, že i po konci vlny populačně silných ročníků (nástup na VŠ ca 2027-2031) bude v následujícím desetiletí (30. letech 21. století) každoročně v tomto širším regionu necelých 8 tisíc mladých lidí ve věku 19 let. To samo o sobě, s ohledem na rostoucí počty studentů VŠ (⅓ populace 19letých)²⁰ představuje širokou základnu potenciálních studentů pro VŠ obory v KV kraji. Jaký by mohl být skutečný počet nastupujících studentů, bude záviset na mnoha faktorech, nicméně v této kapitole představujeme první kvalifikovaný odhad.

Počet živě narozených, 2008–2023

	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2023
Šest nejbližších okresů KV kraje	6 057	5 724	5 023	4 992	5 157	5 216	4 999	4 660	4 054
Tři okresy KV kraje	3 562	3 313	2 820	2 764	2 815	2 755	2 682	2 370	2 131

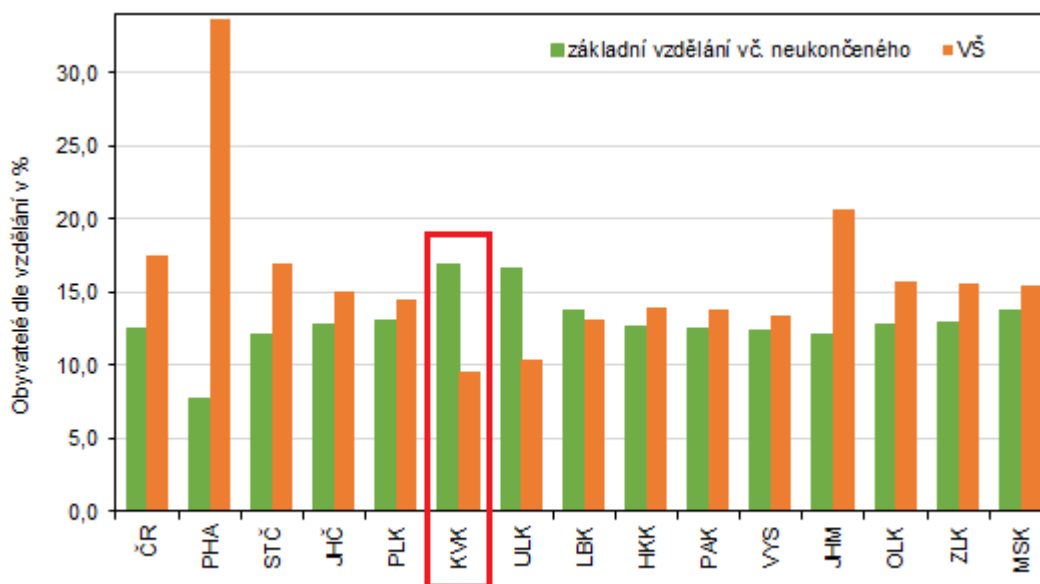
²⁰<https://www.pagresearch.cz/post/prijimacky-na-stredni-ukazaly-to-co-vzdy-plytvame-potencialem-zactva-potrebujeme-vice-vseobecnych-oboru/>

Karlovarský kraj a přilehlé okresy

Zdroj: Vlastní zpracování dat ČSÚ.

Vzdělanostní struktura

(19)

Zdroj: ČSÚ.

KV kraj měl k roku 2021 nejnižší zastoupení osob s ukončeným vysokoškolským vzděláním v Česku (9,6 %). Tuzemský průměr činil 17,4 %.

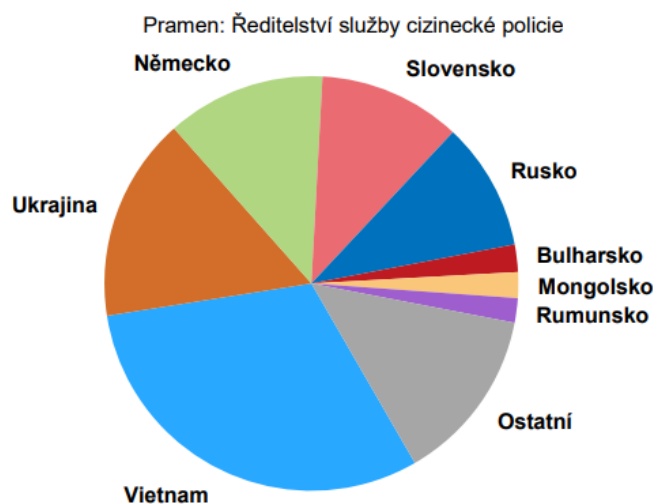
Z Karlovarského kraje jezdí k roku 2023 prezenčně či distančně studovat VŠ 5 220 osob ve všech stupních, z toho 3 271 v bakalářském stupni. Dlouhodobě stoupá podíl osob, které

studují VŠ, stejně tak mezi obyvateli KV kraje. Od roku 2001 se počet studentů VŠ v Česku zvýšil o **51,7 %**, z 203 448 na 308 640²⁰. Mezi osobami s trvalým bydlištěm v KV kraji se za stejné období rovněž zvýšil počet studentů VŠ, v porovnání s Českem však podstatně méně – o **34,1 %**. V kraji je tedy nejnižší procento osob s VŠ vzděláním a zároveň jsme krajem s nejpomalejším růstem absolutního počtu vysokoškolsky vzdělaných v Česku. Ovlivňujícím faktorem pomalejšího růstu může být i horší dostupnost k VŠ institucím. K roku 2024 nemá v KV kraji žádná vysoká škola sídlo.

Cizinci

Počet cizinců v KV kraji činil **22 032** k 1. 1. 2021. V mezikrajském srovnání je podíl cizinců v KV kraji druhý nejvyšší po Hl. městě Praze. Bilance obyvatel nezahrnuje osoby, kterým byla udělena dočasná ochrana v souvislosti s konfliktem na území Ukrajiny. Podle údajů Cizineckého informačního systému mělo pobytové oprávnění kvůli konfliktu na území Ukrajiny v Karlovarském kraji **16 614** osob²¹.

Graf 1.6. Cizinci podle státního občanství (bez osob s platným azylem) v Karlovarském kraji k 31. 12. 2019

Graf zobrazující národnostní menšiny Karlovarského kraje²¹, a to před silnější migrační vlnou v letech 2022-2023

Zdroj: Vlastní zpracování dat ČSÚ.

Oproti průměru ČR žije v KV kraji daleko více Vietnamců, Ukrajinců a Rusů. V KV kraji tvoří cizinci 8 % populace (s osobami s pobytovým oprávněním kvůli konfliktu na území Ukrajiny 13 %). Na středních školách v roce 2022 studovalo v ČR 10 263 cizinců, z nichž 420

²¹ <https://www.czso.cz/documents/10180/121871245/33012420a.pdf/12139400-6daf-4e98-8446-c4083e90c7a3?version=1.3>

²²

²¹ <https://www.czso.cz/documents/10180/121871245/33012420a.pdf/12139400-6daf-4e98-8446-c4083e90c7a3?version=1.3>

²² Cizinci v České republice 2022, ČSÚ, kód publikace: 290027-22

²³ <https://gis.humpo.cz/portal/apps/dashboards/08d29a65d145481e9e9f4432b3e01d57>

²⁴ Život cizinců v ČR, 2023. Mgr. Dalibor Holý. Kód publikace: 290026 - 23. ČSÚ.

studovalo na SŠ a konzervatořích v KV kraji. V KV kraji jsou zastoupeni cizinci o 30% více oproti průměru ČR.²²

Lidé, kteří se stěhují do kraje, jsou pro něj do budoucna důležití pro zachování věkové struktury a celkově počtu obyvatel. Nejpočetnější národnostní menšinou jsou už více než dva roky Ukrajinci. Uprchlíci představují 4,5 % celkového obyvatelstva KV kraje.²³ Věková struktura ukrajinské populace u nás se liší, a to jak od věkové struktury majoritní populace, tak od věkové struktury cizinců v ČR. Je to dáno tím, že od začátku ukrajinské krize k nám přicházely zejména matky s nezletilými dětmi. Podíl dětské složky (0 až 14 let věku) u Ukrajinců (**20,7 %**) výrazně převyšoval relevantní podíl u cizinců celkem (16,5 %).²⁴ Mezi Ukrajinci jsou tedy zastoupeny děti a teenageři více než v české populaci. Znamená to, že na vysokých školách mohou kvalitativně i početně do jisté míry posilovat budoucí ročníky.

Migrační tendence v Karlovarském kraji

Z Karlovarského kraje se od změny režimu více lidí odstěhovalo, než přistěhovalo. **Od roku 2009 až do roku 2018 vykazoval migrační přírůstek** v kraji pravidelně záporné hodnoty. Od roku 2019 vykazuje KV kraj kladný migrační přírůstek. Za pozornost stojí obzvlášť rok 2022, během kterého migrační saldo dosáhlo hodnoty 11 542, a tím se zřetelně zvýšil počet obyvatel KV kraje. Na konci roku 2023 dosáhlo migrační saldo hodnoty 2 697, tvořeno hlavně stěhováním do okresu Cheb. Oproti tomu v předchozích letech (2009 až 2021) bylo průměrné migrační saldo KV kraje -434 osob.

Migrace mezi kraji nemá v dnešní době významně silné proudy. V minulosti však byl KV kraj i v tomto ohledu rekordman – ze všech krajů v ČR nejintenzivněji ztrácel obyvatele vnitřní migrací. Více než mezi kraji se však obyvatelé stěhují v rámci jednotlivých okresů.²⁵ Výrazným trendem je migrace do zázemí větších měst a místních center. V KV kraji sice nejsou velká města, nicméně i středně velké obce jsou ovlivněny stěhováním se občanů do jejich zázemí, spíše než do samotných měst. Od pádu železné opony zaznamenala v Karlovarském kraji nárůst populace pouze jedna obec s rozšířenou působností – Cheb.

Níže je srovnání počtu obyvatel větších obcí KV kraje mezi lety 1989 a 2023, doplněné o procentuální rozdíly:

- **Karlovy Vary:** z 55 850 na 49 043 obyvatel (pokles o 12,2 %)
- **Ostrov:** z 19 554 na 15 894 obyvatel (pokles o 18,7 %)
- **Sokolov:** z 28 386 na 22 227 obyvatel (pokles o 21,7 %)
- **Kraslice:** ze 7 617 na 6 614 obyvatel (pokles o 13,2 %)
- **Cheb:** z 31 598 na 31 954 obyvatel (nárůst o 1,1 %)
- **Aš:** z 13 229 na 12 804 obyvatel (pokles o 3,2 %)
- **Mariánské Lázně:** z 18 503 na 13 766 obyvatel (pokles o 25,6 %)

Celkově je patrné, že většina obcí zaznamenala pokles populace (což může být v menší míře dáno i osamostatňováním okrajových městských částí), s výjimkou Chebu, který jako jediný vykázal mírný nárůst.

Mobilita mladých osob je podmíněna pracovními příležitostmi, stěhováním se za rodinou; mezi velmi silné faktory patří také stěhování se za vzděláváním. Při stěhování za účelem studia VŠ si však většinou mladí formálně nemění adresu trvalého bydliště, je tedy z dat

ČSÚ hůře zaznamenaná. Naopak dobře identifikovatelná je intenzita vnitřního stěhování okolo věku 25–30 let, kdy je velmi vysoká. Pro Karlovarský kraj by vznik vysoké školy jako instituce terciárního vzdělávání mohl znamenat zmírnění emigrace místních obyvatel v produktivním věku a podpořit stěhování obyvatel z jiných krajů do KV kraje.

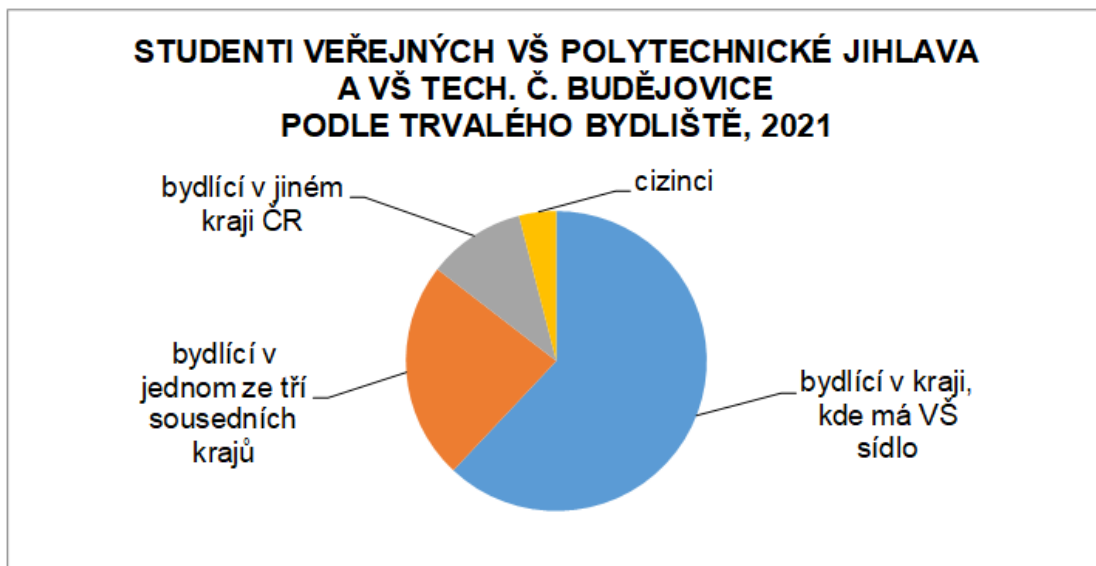
Role blízkosti vysoké školy

Obecně platí, že se na VŠ hlásí osoby z geograficky blízkých oblastí více, než ze vzdálenějších oblastí. Polovina (53 %) studentů veřejných VŠ se sídlem v Plzni, Č. Budějovicích, Ústí nad Labem, Liberci, Olomouci, Ostravě, Zlíně, Jihlavě, Pardubicích nebo Hradci Králové má trvalé bydliště v kraji, ve kterém studuje. Většina studentů na těchto veřejných VŠ pochází z geograficky blízké obce (do 75 km od sídla VŠ).

Přehled místa bydliště studentů		Studenti jednotlivých VŠ s trvalým bydlištěm v kraji (%)															Národnost (%)		
Zřizovatel	Studenti celkem	% bydlící v kraji, kde má VŠ sídlo	Hlavní město Praha	STC	JHC	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	ZLK	MSK	cizinci	Češi	
VŠPJ	2120	60	2	5	5	0	0	1	0	2	3	60	13	1	1	1	6	94	
VŠTE	3084	64	4	10	64	7	1	2	0	0	1	6	1	0	0	0	2	98	
SU v Opavě	5306	77	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	2	6	3	77	6	94	
TU v Liberci	6040	43	4	16	1	1	1	10	43	12	2	1	1	1	0	1	7	93	
UHK	6266	44	4	11	1	1	1	2	5	44	20	5	1	1	1	1	3	97	
UPCE	6761	30	4	12	1	1	1	2	3	19	30	6	3	3	2	3	9	91	
UJEP	7837	63	5	11	1	1	4	63	7	1	1	1	1	0	0	1	3	97	
OU	8672	71	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	3	5	6	71	10	90	
JU	8772	57	3	8	57	7	1	1	1	1	1	10	1	0	0	1	7	93	
UTB	9430	41	2	1	1	0	0	0	0	1	2	2	15	15	41	8	12	88	
VŠB	10980	61	1	1	0	0	0	2	0	1	2	1	2	10	6	61	11	89	
ZČU	10982	50	5	9	9	50	10	7	1	1	1	1	1	0	0	0	5	95	
UPCE	22672	26	2	3	1	1	0	1	1	3	6	3	10	26	12	19	11	89	
	8379	53	Průměr veřejných VŠ bez sídla v Praze nebo Brně															7	93
	2602	62	Průměr veřejných VŠ pod 5 tis. studentů															4	96

Zdroj: Vlastní zpracování dat MŠMT.

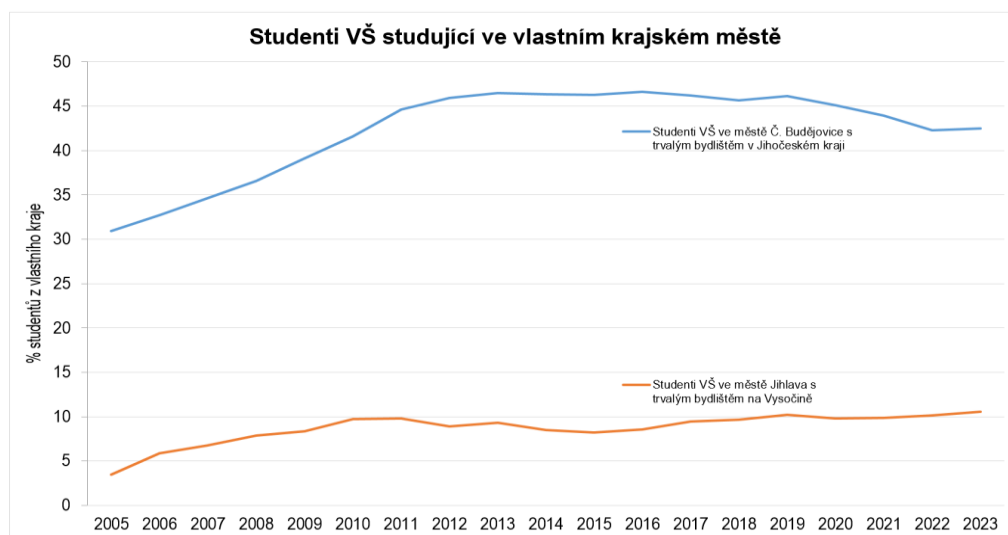
Pokud se jedná o dvě nejmladší veřejné VŠ v Česku, jde dokonce o 62 % studentů, kteří mají trvalé bydliště v kraji, kde VŠ sídlí. Celkem 23 % studentů na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě a na Vysoké škole technické a ekonomické v Č. Budějovicích je z tří sousedních krajů. Další 11 % studentů má trvalé bydliště v kterémkoliv jiném z deseti krajů. Cizinců je na těchto menších VŠ poměrně málo, v Jihlavě 6 % a v Č. Budějovicích 2 %. Na VŠ v KV kraji by se však dalo očekávat vyšší zastoupení studentů se statutem cizince (podíl cizinců na populaci KV kraje překračuje 10 %).

Zdroj: Vlastní zpracování dat MŠMT.

Na VŠ v KV kraji by mohlo být složení studentů srovnatelné s výše zmíněnými VŠ, právě kvůli tomu, že by se jednalo o VŠ podobné velikosti.

Za posledních 18 let lze pozorovat rostoucí zájem o studium na geograficky blízké vysoké škole. V roce 2005 studovalo na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě pouze 3,5 % VŠ studentstva Vysočiny; v roce 2023 už zde studovalo 10,6 %. Mezi jihočeskými VŠ studenty rovněž nabralo na popularitě studium v Českých Budějovicích (nárůst z 31 % na 42,5 %). Právě srovnání s VŠ v Českých Budějovicích může být směrodatnější, pokud jde o představu VŠ v KV kraji. Jihočeský kraj, stejně tak jako Karlovarský sdílí hranici se zahraniční zemí. Spádovost krajského města je v KV kraji a JČ kraji vyšší pro zájemce o studium v českém jazyce, obzvláště pokud bereme v potaz vliv center (relativně dobrou dostupnost) Prahy a Brna z krajského města Vysočiny. I přes to, že je KV kraj podobnější Jihočeskému zvolili jsme střední cestu a odhadujeme zájem mladých lidí o studium na místní VŠ s průměrem zájmu v Jihočeském kraji a na Vysočině. Tento odhad znamená, že by mohlo 26,6 % studentů bakalářských VŠ oborů s trvalým bydlištěm v KV kraji studovat na nově založené vysoké škole se sídlem v kraji.

Zdroj: Vlastní zpracování dat MŠMT.

Při výběru sídla vysoké školy bude hrát roli i spádovost místa, ve kterém bude probíhat výuka a kde bude VŠ sídlit. V tomto dokumentu jsou dále diskutovány varianty Chebu, Sokolova a Karlových Varů jakožto měst se spádovostí k hustě osídleným částem západních a severních Čech pomocí dopravních uzlů (rychlostních silnic, železnic, apod.).

Odhad počtu studentů vysoké školy se sídlem v Karlovarském kraji

Následující analýza má za cíl odhadnout realistický počet studentů, kteří by studovali na vysoké škole v Karlovarském kraji na základě dat z MŠMT a ČSÚ o již etablovaných vysokých školách. Metodika analýzy je podrobněji popsána níže. Zakládá se zejména na srovnání s VŠ v Jihlavě a Českých Budějovicích a počítá s intenzitou jednotlivých každodenních dojížděkových proudů pro přilehlé okresy Karlovarského kraje.

Vstupními daty analýzy jsou:

- počty živě narozených v Karlovarském kraji, 2008–2023
- počty živě narozených v blízkých okresech KV kraje, 2008–2023
- migrační saldo Karlovarského kraje, 2008–2023
- migrační saldo blízkých okresů Karlovarského kraje, 2008–2023
- dětská složka migrační vlny 2022–2023

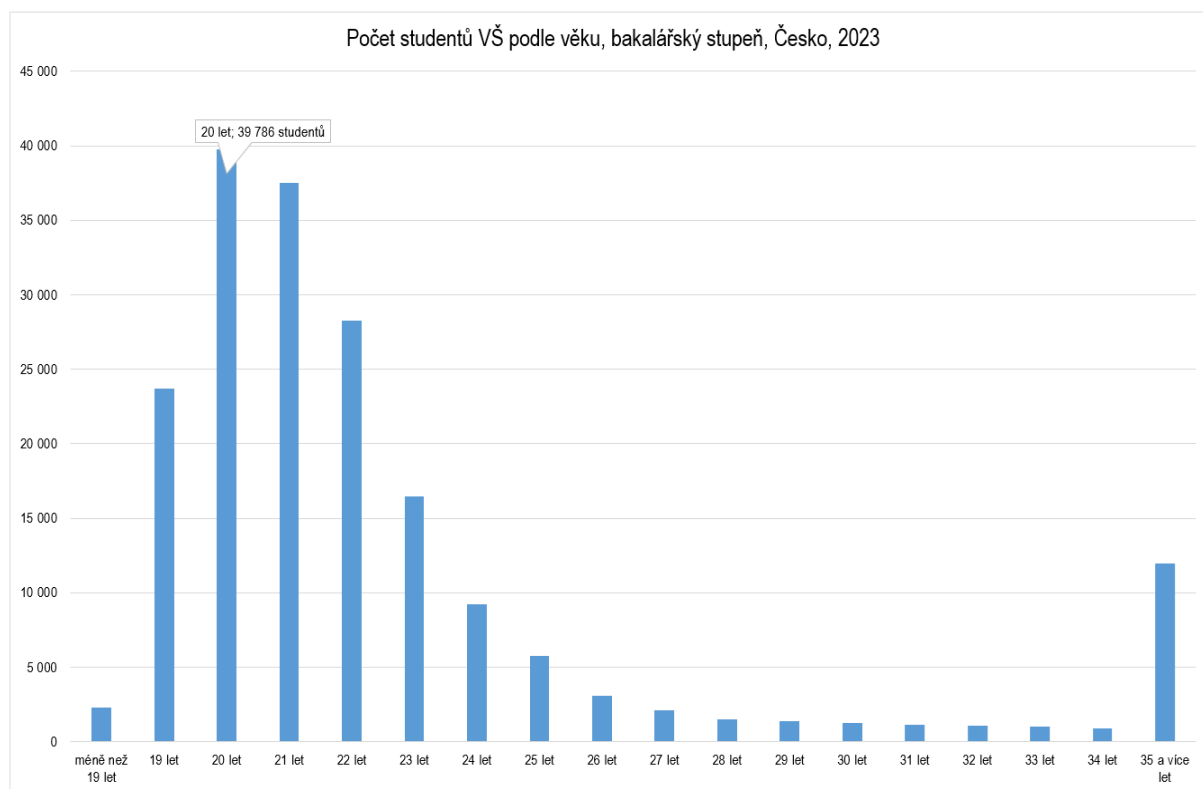
Odhadovaný počet studentů se liší podle roku uvedení všech studijních programů do plynulého provozu. Vysoká škola se sídlem v Karlových Varech, po 6 letech provozu (což považujeme za dobu nutnou k otevření všech potenciálních plánovaných studijních programů) by se realisticky mohla těšit více než 1 538 zapsanými studenty ve střední variantě či 2 367 studenty ve vysoké (optimistické) variantě. Postup výpočtu je popsán na následujících třech stranách.

Volba místa, kde by mělo probíhat prezenční vyučování je ovlivňujícím faktorem počtu zájemců o studium na VŠ regionálního rázu. Při uvažování založení VŠ v největším, krajském a nejznámějším městě – Karlových Varech je potřeba počítat s jejich specifickou spádovostí. Karlovy Vary nejsou na rozdíl od Jihlavy a Českých Budějovic blízko geografickému středu kraje, a to ani co se týče dopravních uzlů. Spádovost Karlových Varů přesahuje hranice kraje, zejména do kraje Ústeckého. Pro polytechnickou VŠ KV kraje bychom tedy měli uvažovat i se zájmem z blízkých obcí, které nejsou součástí Karlovarského kraje.

Do spádové oblasti polytechnické VŠ KV kraje bylo tedy ke třem okresům Karlovarského kraje (Cheb, K. Vary, Sokolov) vybráno 6 geograficky blízkých okresů (Chomutov, Louny, Most, Plzeň-sever, Rakovník a Tachov). Tento širší region chápeme jako oblasti působnosti a atraktivity, co se týče komfortní dojížděky na VŠ v KV kraji. Denní dojížděku (podíl dojíždějících osob do zaměstnání nebo školy 5x týdně a častěji) mezi zmíněnými okresy absolvují v nejvyšší intenzitě bydlící v okrese Tachov do okresu Cheb (21,7 % dojíždí tímto směrem) a z okresu Chomutov do okresu Karlovy Vary (6,9 % dojíždí tímto směrem). Nezanedbatelná je však ani intenzita pravidelné dojížděky z okresu Louny do okresu Karlovy Vary (1,7 %) a dojížděky z okresu Tachov do okresu Karlovy Vary (1,5 %).²⁵

Při úmyslu založit VŠ v KV kraji je potřeba se zeptat, kolik by bylo zájemců o studium právě na této VŠ. Na bakalářské obory se většinou hlásí čerství absolventi středních škol ve věku

19 a 20 let, nicméně ani počet přihlášek osob ve věku 21–23 let není zanedbatelný. Mnozí mladí využívají možnosti tzv. „gap year“, mnozí si vyzkoušeli studium na některé z VŠ, kde do druhého či třetího ročníku nepostoupili. Na odlišnou VŠ se ale do prvního ročníku znovu přihlásí. Věkové složení všech studentů (ne jen prvních ročníků) v Česku je následující²⁶.

Zdroj: Vlastní zpracování dat ČSÚ.

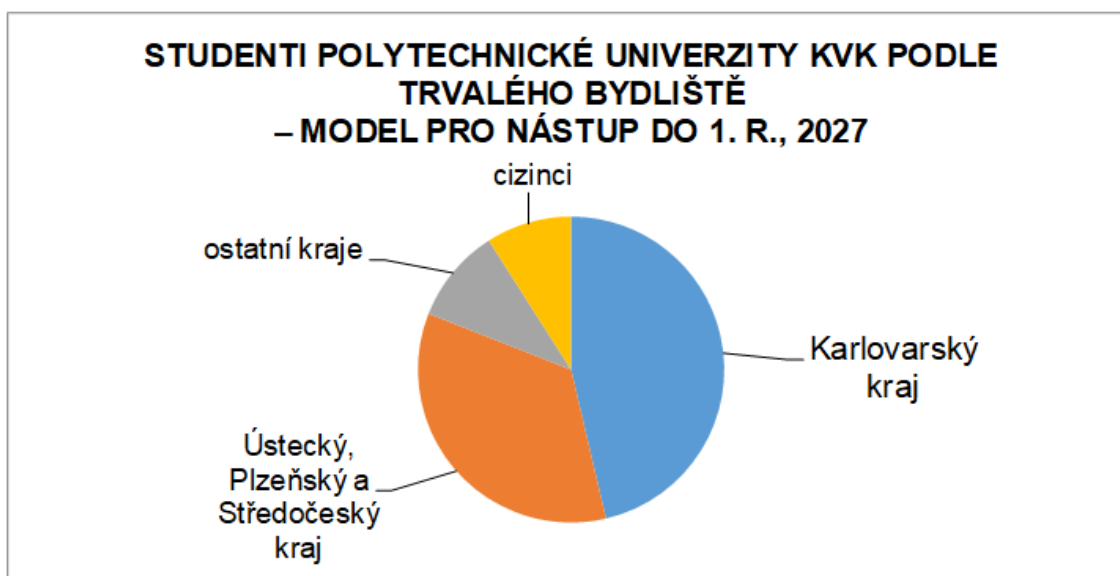
Zájemci o bakalářské studium na VŠ jsou primárně věkové kohorty 19-23 let. Pro účely této analýzy byl použit počet devatenáctiletých jednotlivých ročníků narození jako výchozí bod výpočtu.

Model pro původ (trvalé bydliště) studentstva na polytechnické vysoké škole v KV kraji je odvozen od souboru dat z MŠMT a je k nahlédnutí níže. Vstupní data obsahovala specifické demografické podmínky KV kraje a vazby na sousední okresy KV kraje (Chomutov, Tachov, aj.).

²³

²⁵ geodata.statistika.cz

²⁶ *Studenti a absolventi vysokých škol v ČR. ČSÚ. 2023.* <https://www.czso.cz/csu/czso/studenti-a-absolventi-vysokych-skol-v-ceske-republice-2001-2023>

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ a MŠMT.

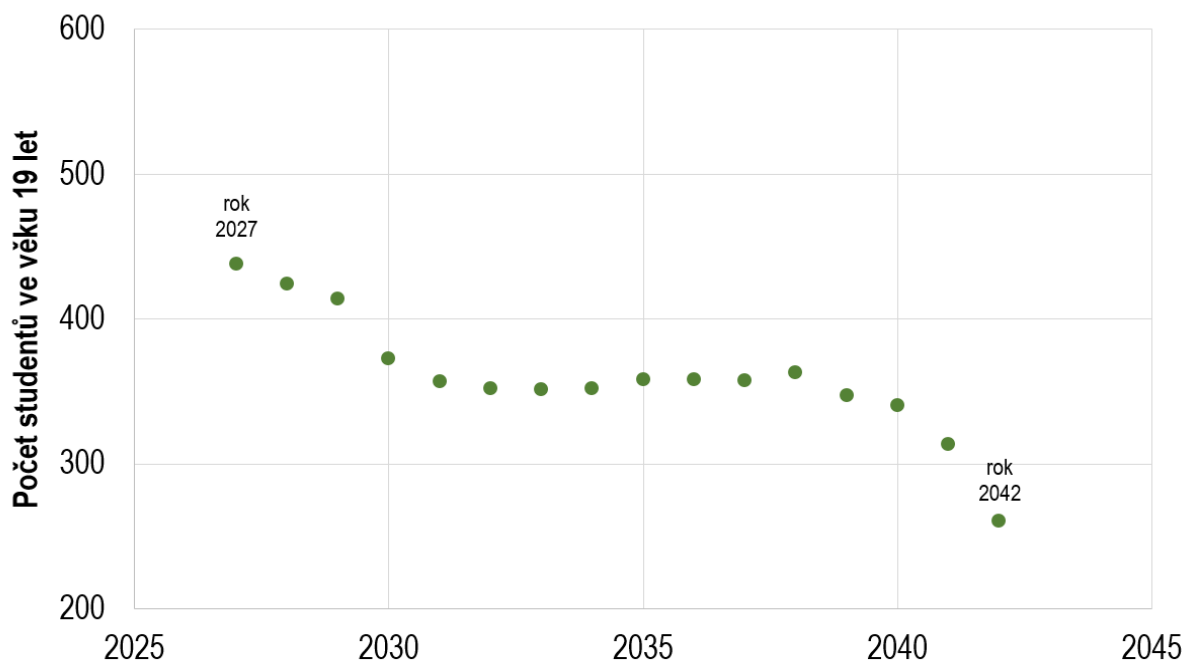
Trvalé bydliště studentů ve věku 19 let (zdrojové lokality pro studentstvo VŠ KV kraje, rok 2027):

- Okresy Karlovarského kraje – 46,34 % (203 studentů)
- Okresy Ústeckého, Plzeňského a Středočeského kraje – 34,61 % (152 studentů)
- Ostatní okresy ČR – 10,03 % (44 studentů)
- Cizinci – 9,02 % (40 studentů)

Pro účely odhadu potenciálního počtu studentů na polytechnické vysoké škole v Karlovarském kraji byl vytvořen model pro první ročník, do kterého nastupují devatenáctileté osoby. Tento model byl zhotoven na základě následujících tvrzení:

- 5,46 % devatenáctiletých osob navštěvuje vysokou školu, která sídlí ve stejném kraji, jako je kraj jejich trvalé adresy.
- Přistěhovalí Ukrajinci, kteří mají pobytové oprávnění v Karlovarském kraji kvůli konfliktu na území Ukrajiny, zůstanou v kraji; početní velikost této menšiny se nijak nemění.
- Zájem o studium na polytechnické VŠ v Karlovarském kraji je pro okresy sousedící s Karlovarským krajem určen podle denní dojížděky do školy a práce. Jedná se o poměrně hrubý odhad. Pokud by vysoká škola existovala, vznikly by nové vazby a dojížděkové proudy, které nyní nejsou zaznamenatelné. Denní dojížděka se pro 8 okresů pohybuje mezi 0,3 a 1,7 %; tyto hodnoty byly použity i pro odhad studentů na vysoké škole v Karlovarském kraji ve věku 19 let. Pro okres Chomutov s denní dojížděkou 6,9 % populace do okresu Karlovy Vary se jeví jako více realistický odhad pro zájem devatenáctiletých o studium na vysoké škole.
- Nutno podotknout, že graf nezobrazuje zájemce o studium, ale pouze očekávané studenty. Zobrazuje studenty ve věku 19 let (dokončených).

MODEL – PRVNÍ NÁSTUPNÍ ROČNÍK NA OBORY POLYTECHNICKÉ VŠ V KARLOVARSKÉM KRAJI

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ a MŠMT.

Model je primárně založen na počtu osob v kohortě 2008–2023. Počítá s vlivem migrace (stěhování do kraje i z kraje) a s věkovým složením silné imigrační vlny z roku 2022, stejně tak jako poměrně silné imigrační vlny v roce 2023. Pokud v KV kraji zůstane bydlet její dětská složka (při příchodu 0-14 let), dá se z ní každý rok očekávat přibližně 16 studentů v prvním ročníku na polytechnické VŠ KV kraje (ve věku 19 let).

Klesající tendence hodnot zobrazených na grafu mezi jednotlivými roky z **maximálního počtu 438 na minimální počet 261** je zapříčiněna zejména poklesem porodnosti v české populaci. Model zobrazuje vysokou variantu, tj. počítá s nárůstem zájmu mladých osob o studium. Vzhledem k tomu, že na VŠ nastupují pouze studenti ve věku 19 let, byl by předpokládaný počet nastoupivších v každém roce vyšší a dal dohromady počty studentů v tabulce níže (případně by odpovídal méně optimistickým variantám v ní uvedeným).

Pro úplný odhad počtu studentů této instituce byl udělán ještě finální výpočet. Jedná se o potenciální počet studentů na VŠ v KV kraji šest let po otevření všech oborů (viz tabulka níže). Model je zcela závislý na prestiži, atraktivitě, propagaci a dobrém jménu této nové vysoké školy. Vychází z dat již etablovaných VŠ se sídlem v krajském městě kromě Prahy a Brna. Zájem obyvatel KV kraje o studium na místní VŠ je odvozen na základě Vysoké školy polytechnické Jihlava a Vysoké školy technické a ekonomické v Č. Budějovicích.

ODHAD POČTU STUDENTŮ 6 LET PO OTEVŘENÍ VŠECH STUDIJNÍCH OBORŮ, VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ V KV KRAJI				
šest let po otevření	rok otevření VŠ v KV kraji	celkový počet studentů podle varianty		
		nízká	střední	vysoká
2033	2027	806	1747	2688
2034	2028	795	1722	2649
2035	2029	796	1724	2652
2036	2030	799	1732	2664
2037	2031	803	1739	2676
2038	2032	809	1753	2696
2039	2033	802	1739	2675
2040	2034	792	1717	2641
2041	2035	768	1663	2559
2042	2036	710	1538	2367

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ a MŠMT.

Vysoká varianta počítá s tím, že se v KV kraji zvýší podíl mladých osob, které studují na VŠ na stejnou hladinu jako je v Jihočeském kraji a na Vysočině (20,2 %). Střední varianta počítá s tím, že se podíl mladých osob studujících na VŠ nezmění (zájem a možnosti se nijak nezmění od nynějšího stavu). Nízká varianta počítá se scénářem, že VŠ v KV kraji nebude mít stejný věhlas, stejnou propagaci jako veřejné VŠ v Jihlavě a v Českých Budějovicích nebo bude přítomna jiná bariéra.

Metodické poznámky

Poznámky se vztahují k finálnímu výpočtu počtu osob studujících na VŠ v KV kraji.

Pozn. 1 – počítáno podle zájmu 19letých rezidentů kraje Vysočina a Jihočeského kraje studovat na vysoké škole ve vlastním kraji (5,46 % z nich je studenty na místních VŠ; uvažuje se, že by v KV kraji byla stejná situace)

Pozn. 2 – počítáno na základě průměrného počtu 19 letých z předchozích 4 ročníků narození

Pozn. 3 – počítáno hrubě podle věkové struktury studentů bakalářských studijních oborů v ČR (v roce 2023 tvořili devatenáctiletí 12,66 % populace studentů bakalářských oborů)

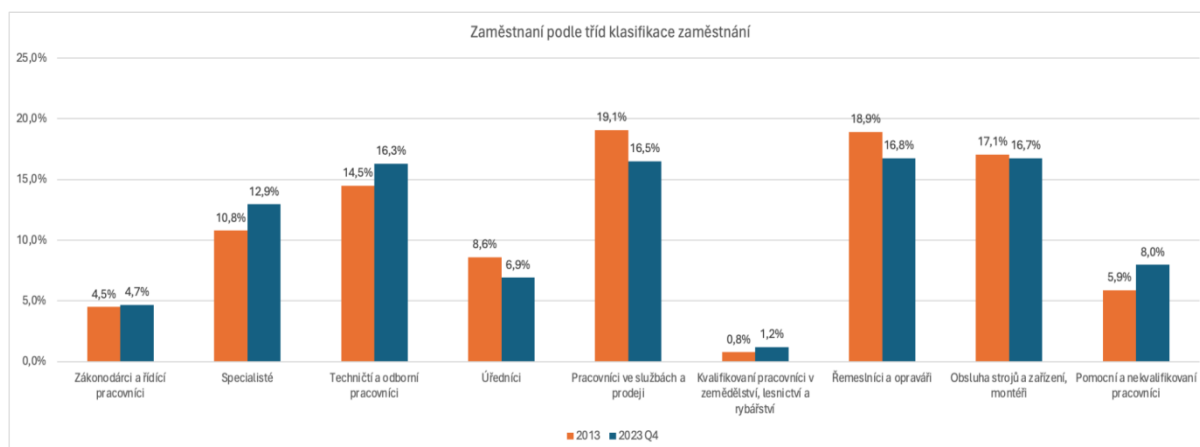
Shrnutí

Pokud by měla nově založená vysoká škola v KV kraji stejně zajímavou nabídku studijních oborů, jako mají již existující české VŠ, pak by působila v regionu s dostatečným množstvím zájemců. V oblasti Chomutov-Karlovy Vary-Sokolov-Cheb a okolí žije dostatečný počet obyvatel i v mladších věkových kohortách na to, aby vysokou školu navštěvovalo minimálně 700, maximálně pak 2700 studentů. Jako značná výhoda by se jevilo otevření oborů co nejdříve dříve (nejlépe již v roce 2027). Existuje zde potenciál ve využití věkové struktury zájemců o studium – silnějších ročníků narozených mezi lety 2007 a 2011.

3.3. Stručná analýza trhu práce v kraji

Základní informace

Ve 4. kvartálu roku 2023 bylo dle statistik ČSÚ²⁴ zaměstnáno v KV kraji 138,5 tis. osob, z toho 76,5 tis. mužů a 62 tis. žen. Dle tříd klasifikace CZ-ISCO se jednalo především o řemeslníky a opraváře (16,8 %), obsluhu strojů a zařízení (16,7 %) a technické a odborné pracovníky (16,3 %). U specialistů a technických a odborných pracovníků, tj. u tříd obsahující zaměstnání vyžadující i VŠ vzdělání (a obecně vyšší kvalifikaci) lze vidět nárůst v podílu na celkovém počtu zaměstnaných ve srovnání s rokem 2013. Naopak během těchto 10 let klesl podíl pracovníků ve službách a prodeji, řemeslníků a opravářů a obsluha strojů a zařízení, montérů, tj. pracovníků ve třídách, kde je požadovaná úroveň kvalifikace nižší. Nicméně ve srovnání s průměrem Česka je v KV kraji stále výrazně menší podíl zaměstnanců v kategoriích zákonodárci a řídicí pracovníci, specialisté a Techničtí a odborní pracovníci.²⁵

Zdroj: ČSÚ.

Na konci ledna 2024 evidoval Úřad práce v KV kraji celkem 9 484 uchazečů o zaměstnání. Podíl nezaměstnaných dělá v kraji 4,68 %, což je třetí nejvyšší podíl nezaměstnaných v ČR po Ústeckém (6 %) a Moravskoslezském kraji (5,46 %), celorepublikový průměr (3,74 %) převyšuje o 0,72 procentního bodu. Absolventi a mladiství tvořili v tomto období 486 uchazečů (5,1 %). Největší nezaměstnanost vykazoval okres Sokolov (5,62 %), nejnižší okres Cheb (3,63 %).²⁶

²⁴ ČSÚ, Veřejná databáze – Zaměstnaní podle tříd klasifikace zaměstnání:

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=ZAM04-A&sp=A&skupId=646&filtr=G~F M~F Z~F R~F P~ S~ U~301 null &pvokc=&katalog=30853&z=T>

²⁵ <https://www.czso.cz/documents/10180/164924917/33012422.pdf/44e5722b-ecc5-43e7-be83-24be36424e6e?version=1.43>

²⁶ ČSÚ – Nezaměstnanost v KV kraji k 31.1. 2024 podle MPSV:

<https://www.czso.cz/csu/xk/nezamestnanost-v-karlovarskem-kraji-k-31-1-2024-podle-mpsv>

Hlavní zaměstnavatelé

Mezi hlavní zaměstnavatele v KV kraji dle Zprávy o situaci na krajském trhu práce²⁷ patří nemocnice (pod Karlovarskou krajskou nemocnici, a. s., spadá i nemocnice v Chebu), dále průmyslové podniky, často se zaměřením na automobilový průmysl nebo elektrotechniku a provozovatelé lázeňských domů, tedy poskytovatelé komplexní lázeňské péče. Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. plánuje do dalších let nové projekty v oboru zpracování odpadů, zemědělství, realitách, zaměřuje se i na činnost v oblasti energetiky a v plánu má výstavbu dvou průmyslových zón.

Zaměstnavatel	Počet zaměstnanců (2023)	Předmět činnosti
Karlovarská krajská nemocnice a.s.	1780	Ústavní zdravotní péče
DHL Solutions k.s.	1272	Skladování
Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	1 209	Těžba hnědého uhlí, výroba a rozvod elektřiny
WITTE Nejdek, spol. s r.o.	1202	Výroba automobilových zámků a komponentů pro automobilový průmysl.
Nemocnice Sokolov s.r.o.	752	Ústavní zdravotní péče
WITTE ACCESS TECHNOLOGY s.r.o.	602	Výroba vnějších lakovaných klik – výroba dílů pro automobilový průmysl.
Léčebné lázně Mariánské Lázně a. s.	590	Poskytování komplexní lázeňské péče.
SKF Lubrication Systems CZ, s.r.o.	505	Výroba ostatních čerpadel a kompresorů
Léčebné lázně Jáchymov a. s.	489	Poskytování komplexní lázeňské péče.
Thun 1794 a.s.	389	Výroba porcelánu
Heinz-Glas Decor s.r.o.	373	Výroba dutého skla.
Wieland Electric s.r.o.	371	Výroba elektronických součástek.
Amphenol Tuchel Industrial GmbH, odštěpný závod	358	Výroba elektrických konektorů
Synthomer a.s.	355	Výroba chemických látek a přípravků

Zdroj: Úřad práce.

Struktura uchazečů a volných míst dle potřebné kvalifikace

Data z Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) k prosinci 2023²⁸ ukazují, že většina uchazečů o práci v Karlovarském kraji má pouze základní vzdělání, následování absolventy s výučním listem a maturitou. Detailní přehled o počtech uchazečů a volných míst podle dosažené kvalifikace je uveden v následující tabulce:

²⁷ Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2023 a strategii APZ pro rok 2024: https://www.uradprace.cz/documents/37855/906811/Rocni_KVK_2023.pdf/585584ea-71f3-950d-739b-edc05b558dfe

²⁸ MPSV - Struktura uchazečů a volných míst: <https://data.mpsv.cz/web/data/struktura-uchazecu-a-volnych-mist>

Kvalifikace	Uchazeči	Volná místa	Uchazeč/Volné místo
Základní vzdělání	4 046	4 013	1,01
Výuční list	2 456	697	3,52
Maturita	1 123	451	2,49
Výuční list + Maturita	213	63	3,38
Vyšší odborné školy (VOŠ)	86	46	1,87
Vysokoškolské vzdělání (VŠ)	653	221	2,95
Ostatní	333	378	0,88
Celkem	8 910	5 869	1,52

Zdroj: MPSV.

Z pohledu nabídky práce pro vysokoškolsky vzdělané uchazeče, od roku 2020 počet uchazečů s vysokoškolským vzděláním převyšuje počet volných pracovních míst pro tuto kategorii. Tento trend může naznačovat nesoulad mezi nabízeným vzděláním a požadavky trhu práce. Následující tabulka zobrazuje vývoj počtu uchazečů s vysokoškolským vzděláním a volných míst pro ně od roku 2014:

Rok	Uchazeči s VŠ	Volná místa - VŠ	Uchazeč/Volné místo
2014	446	116	3,84
2015	441	191	2,31
2016	320	198	1,62
2017	189	312	0,61
2018	213	349	0,61
2019	200	315	0,63
2020	447	273	1,64
2021	314	212	1,48
2022	600	226	2,65
2023	653	221	2,95

Zdroj: MPSV.

Bližší pohled na nabízené pozice nám poskytují data MPSV z analýzy neobsazenosti volných pracovních míst podle profesí²⁹. Pozice jsou zde rozděleny podle ISCO kódů, které kategorizují pracovní místa podle úrovně kvalifikace. Podle metodické příručky ISCO³⁰ (International Standard Classification of Occupations) jsou pozice vyžadující vysokoškolské vzdělání zařazeny do následujících hlavních tříd:

- **Třída 1:** Zákonodárci a řídící pracovníci.
- **Třída 2:** Specialisté.
- **Třída 3:** Techničtí a odborní pracovníci.

Ve 4. čtvrtletí 2023 tvořily profese z těchto tříd 12 % z celkové nabídky pracovních pozic na Úřadu práce (ÚP) v KV kraji, což představuje 709 z 5 869 pozic. Více než polovina těchto pozic (57,97 %) je nabízena po dobu 12 a více měsíců. Nejvíce dlouhodobě neobsazených pozic je v oblasti specialistů, kde tvoří 69,04 %.

²⁹ MPSV - Analýza neobsazenosti volných pracovních míst podle profese:

<https://data.mpsv.cz/web/data/analyza-neobsazenosti-volnych-pracovnich-mist-podle-profese>

³⁰ ČSÚ – Metodická příručka:

<https://www.czso.cz/documents/10180/20534926/001110m02.pdf/d5f4f0dd-4a4f-4bf9-bf49-e1c0ec58b3a4?version=1.0>

Zákonodárci a řídicí specialisté

- Tvoří 0,48 % všech nabídek na ÚP v KV kraji.
- Nejčastěji hledané pozice:
 - Řídicí pracovníci v oblasti obchodu, marketingu, výzkumu, vývoje, reklamy a styku s veřejností (42,86 %)
 - Řídicí pracovníci v průmyslové výrobě, těžbě, stavebnictví, dopravě a v příbuzných oborech (28,57 %)
- Nejhůře obsaditelné pozice: Řídicí pracovníci v oblasti správy podniku a administrativy.
- **Požadované vzdělání:** Většina těchto pozic vyžaduje minimálně bakalářské vzdělání, často v ekonomických oborech (např. marketingový ředitel, provozní manažer).

Specialisté

- Tvoří 5,5 % všech nabídek na ÚP.
- Nejčastěji hledané pozice:
 - Lékaři (26,63 %)
 - Učitelé na středních školách (9,6 %)
 - Učitelé na prvním stupni základních škol (8,05 %)
 - Všeobecné sestry a porodní asistentky (8,67 %)
 - Ostatní specialisté v oblasti zdravotnictví (8,67 %)
- Z jiných oborů než pedagogika či zdravotnictví jsou hledaní také specialisté v oblasti elektrotechniky, elektroniky a elektronických komunikací.
- **Požadované vzdělání:** Pro pedagogické a zdravotnické pozice je třeba odpovídající vysokoškolské vzdělání, pro IT specialisty a jiné technické obory je požadováno vysokoškolské vzdělání v informatice či technických oborech.

Techničtí a odborní pracovníci

- Tvoří 6,1 % všech nabídek na ÚP.
- Nejčastěji hledané pozice:
 - Všeobecné sestry a porodní asistentky bez specializace (28,21 %)
 - Ostatní odborní pracovníci v oblasti zdravotnictví (24,02 %)
 - Technici ve fyzikálních a průmyslových oborech (14,25 %)
 - Odborní administrativní pracovníci a asistenti (12,29 %)
- Nejhůře obsaditelné pozice: Zdravotničtí pracovníci, odborní pracovníci v oblasti umění a kultury, šéfkuchaři, technici provozu ICT.
- **Požadované vzdělání:** Pro tyto pozice je často požadováno specifické vzdělání na úrovni VOŠ nebo bakalářského studia, především v technických, zdravotnických nebo uměleckých oborech.

Predikce pracovních pozic

Predikce budoucího stavu pracovních pozic v kraji byly čerpány z dat projektu KOMPAS,³¹ který monitoruje trh práce a vytváří systém jeho predikce s ohledem na dopady technologických trendů na trh práce i na specifika regionálního vývoje. Projekt Predikce trhu práce - KOMPAS je součástí budovaného systému udržitelných výstupů predikcí trhu práce na MPSV ČR. Predikce pracují s datovými zdroji, jako jsou např. ČSÚ, ISPV, prognózami ČNB, Ministerstva financí, krajskými ročenkami nebo výběrová šetření pracovních sil prováděné ČSÚ.

Data z projektu obsahují (mimo jiné) počty zaměstnaných na dané pozici v současnosti a dále jejich predikci až do roku 2027. Jedná se o profese (resp. jejich skupiny) dle CZ-ISCO. Následující tabulka obsahuje 15 profesí, u kterých by mělo dojít mezi lety 2023–2027 v KV kraji k největšímu nárůstu. Lze vidět, že z pozic, ke kterým je třeba VŠ vzdělání (označeny tučně), se jedná o pozice z oborů jako je pedagogika, IT, zdravotnictví/ sociální činnost, ekonomické/finanční obory a průmysl (mezi specialisty ve výrobě, stavebnictví a příbuzných oborech lze zařadit např. stavební, strojní a chemické inženýry³²).

Profese	Změna 2023 - 2027
Pracovníci péče o děti, asistenti pedagogů	131,5 %
Analytici a vývojáři softwaru a počítačových aplikací	128,3 %
Pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví	126,7 %
Ostatní pracovníci v oblasti prodeje	124,4 %
Pomocní pracovníci ve výrobě	122,0 %
Obsluha zařízení na zpracování a povrchovou úpravu kovů a jiných materiálů	121,3 %
Ostatní odborní pracovníci v oblasti zdravotnictví	119,5 %
Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací	118,1 %
Pracovníci osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti	117,4 %
Zdravotničtí a farmaceutičtí technici a laboranti	115,0 %
Pracovníci polygrafie	114,6 %
Zahradníci a pěstitelé	114,3 %
Odborní pracovníci v oblasti pojišťovnictví, obchodní zástupci, nákupčí	111,8 %
Specialisté ve výrobě, stavebnictví a příbuzných oborech	111,7 %
Učitelé na vysokých a vyšších odborných školách	111,4 %

Zdroj: KOMPAS.

V mzdové sféře je dle statistik ISPV podíl zaměstnanců se základním a nedokončeným základním vzděláním ve mzdové sféře téměř dvojnásobný (18,1 %) ve srovnání s celostátním průměrem (9,6 %).³³

Ze srovnání v této části plyne, že ačkoliv je v KV kraji vyšší počet nezaměstnaných s VŠ vzděláním, než je počet míst pro ně, nepotkává se pracovní nabídka s poptávkou. Úvahy o možných studijních programech a celkovém zaměření rozvoje VŠ studia v kraji jsou naopak

³¹ KOMPAS: <https://www.predikcetrhuprace.cz/>

³² CZ-ISCO: <http://www.cz-isco.cz/isco/214-specialiste-ve-vyrobe-stavebnictvi-a-pribuznych-oborech/>

³³ <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrljoiZjNIMDY4MjctOWY4ZS00OTk1LWE5OTktYjgwZDYxYzk5YjI1IiwidCI6ImM5ZmU1YTU4LTE0OTQtNDU3Zi04ZTQ2LTE1Njg5OTkzMExZCIsImMiOiJh9>

zcela v souladu se současnou poptávkou i předpokládanými budoucími trendy na pracovním trhu a v zaměstnání.

3.4. Stručná analýza maturitních oborů v kraji

K září 2023 studovalo na SŠ celkem 11 471 žáků, z toho nejvíce na SŠ zřizovaných krajem (10 189 žáků, 21 škol), dále na soukromých (1 196 žáků, 8 škol) a 86 žáků na dvou SŠ zřizovaných obcemi. Do 1. ročníku bylo nově přijato 3 312 žáků a v minulém školním roce, tj. 2022/2023 absolvovalo 1 905 žáků.³⁴

Zřizovatel	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
Kraj	10 189	2 932	1 721
Obec	86	48	9
Soukromé	1 196	332	175
Celkový součet	11 471	3 312	1 905

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje.

Vzhledem ke způsobu ukončení studie nejvíce žáků obor končící maturitní zkouškou (8 204 běžné střední vzdělání s MZ, 203 žáků nástavbového studia a 20 studentů obor ukončený výučním listem a maturitní zkouškou). Dále je v KV kraji 2 938 žáků oborů ukončených výučním listem a 106 žáků středního vzdělávání bez výučního listu nebo maturity.

Druh vzdělání	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
Střední vzdělávání (bez maturity)	106	21	4
Střední vzdělávání s výučním listem	2938	1214	583
Střední vzdělávání s maturitní zkouškou	8204	1966	1284
Nástavbové studium	203	100	34
Střední s maturitní zkouškou i výučním listem	20	11	0
Celkový součet	11471	3312	1905

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje.

Zjednodušeně řečeno, v KV kraji k září 2023 studuje 8 427 žáků na maturitních oborech a 3 044 na nematuritních oborech. Do 1. ročníku bylo přijato 1 235 žáků do nematuritních a 2 077 do maturitních oborů. Absolventů s maturitou bylo 1 318, zatímco absolventů nematuritních oborů 587.

³⁴ Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje

Způsob zakončení SŠ	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
Bez maturity	3 044	1 235	587
S maturitou	8 427	2 077	1 318
Z toho gymnázia	3 112	526	450
Celkem	11 471	3 312	1 905

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje.

Žáci gymnázií tvoří více než třetinu všech žáků na maturitních oborech, což ale může být zkreslující vzhledem k tomu, že gymnázium lze studovat 4, 6 a 8 let, viz následující tabulka. Z pohledu absolventů tvoří gymnazisté 34 % všech absolventů s maturitní zkouškou.

Délka vzdělávání (gymnázium)	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
4	740	211	179
6	144	30	15
8	2 228	285	256
Celkem	3 112	526	450

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje.

Vezmeme-li v úvahu všech 1 905 absolventů ze školního roku 2022/2023, tak 30,8 % končí střední vzdělávání s výučním listem, 45,6 % s maturitou z odborné školy a 23,6 % s maturitou ze všeobecného vzdělávacího směru. Ve srovnání s průměrem Česka má KV kraj vyšší počet absolventů s výučním listem (26,4 % v Česku) a v zásadě stejný počet absolventů gymnázií (24,2 % v Česku)³⁵. Ve srovnání s Evropou a trendy ve vzdělávání je v KV kraji i celém Česku patrný velký rozdíl ve velmi malém zastoupení všeobecného vzdělávání na středoškolském stupni.³⁶ Z pohledu skutečného zájmu o stávající VŠ i potenciálního zájmu o VŠ studium v KV kraji ale není absolvování středního odborného vzdělávání zásadním problémem. Aktuální data z roku 2023 ukazují, že absolventi z odborných SŠ již tvoří více než polovinu (54 %) studentů nastupujících ke studiu VŠ.³⁷ Jedním ze způsobů, jak zvyšovat počet studentů se všeobecným vzděláním, je rozvoj lyceí v rámci odborných škol, tedy oborů, jež propojují všeobecné a odborné vzdělávání. V současnosti se v KV kraji nabízí pouze jeden lyceální obor Pedagogické lyceum, který jsme pro jednoduchost započítali do středního odborného vzdělávání. KV kraj ovšem směřuje v nejbližší době k otevření lyceí na středních školách v Sokolově a Ostrově a na zdravotní škole v Karlových Varech. V delším časovém horizontu se pak připravuje otevření technického lycea v Chodově.

Specifickým jevem, který lze v KV kraji pozorovat je zájem žáků 9. tříd ZŠ s trvalým bydlištěm v KV kraji o SŠ mimo kraj. Jako svou první volbu si je v přijímacím řízení v roce 2024 zvolilo celých 18 % žáků, což patří mezi nejvyšší čísla v Česku.³⁸ Jedná se nejvíce přirozeně o SŠ v sousedních okresech za hranicemi kraje. Jelikož ale v našich úvahách a

³⁵ <https://statis.msmt.cz/rocenka/rocenka.asp>

³⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Educational_attainment_statistics&oldid=638606#Distribution_of_the_EU_population_by_educational_attainment_in_2023

³⁷ <https://www.paqresearch.cz/post/prijimacky-na-stredni-ukazaly-to-co-vzdy-plytvame-potencialem-zactva-potrebujeme-vice-vseobecnych-oboru/>

³⁸ Data OŠMT KV kraje.

modelech pracujeme s dopravní dostupností potenciální VŠ nejen z KV kraje (kde navíc tito žáci s největší pravděpodobností stále bydlí), ale i z přilehlých okresů, nehraje tento fakt v potenciálním zájmu o VŠ v kraji významnou roli. Její potenciální image nové a neznámé instituce je rozebrána v kapitole 4.2 níže.

Návaznost na vytipované VŠ obory

Přehled relevantních (vytipovaných) studijních oborů včetně zdůvodnění je uveden až v další pasáži textu. Zde uvedené návaznosti jsou vztaženy právě k výstupům uvedeným v podkapitole 4.1.

Mechatronik

Kombinace mechaniky, elektrotechniky a informatiky – obory SŠ s maturitou s tímto zaměřením. Celkem 5 středních škol nabízí následující obory vzdělávání (viz tabulka), které jsou vhodné pro další studium mechatroniky. Celkem v těchto oborech studuje v současnosti 1 017 studentů, v minulém školním roce absolvovalo 177 žáků.

Název oboru	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
Autotronik	182	48	36
Dopravní prostředky	45	16	11
Elektrotechnika	224	65	40
Informační technologie	308	86	54
Mechanik elektrotechnik	14	0	1
Mechanik seřizovač	20	14	0
Strojírenství	224	68	35
Celkový součet	1017	297	177

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje.

Jedná se o školy:

- Střední odborná škola Karlovy Vary, s. r. o.,
- Střední průmyslová škola Ostrov, příspěvková organizace,
- Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov, příspěvková organizace,
- Integrovaná střední škola Cheb, příspěvková organizace,
- Střední škola, základní škola a mateřská škola Kraslice, příspěvková organizace.

Logistika

Obory přímo související s logistikou nabízí v KV kraji pouze Střední škola logistická Dalovice, p. o., a to obor logistické a finanční služby a obor provoz a ekonomika dopravy. Na obou oborech je dohromady 236 žáků, přičemž 45 žáků je úspěšně absolvovalo minulý školní rok. Dalšími možnými obory pro další studium logistiky mohou být obecně ekonomické obory, jejichž přehled lze najít dále u oboru Cestovní ruch.

Název oboru	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
Logistické a finanční služby	118	32	22
Provoz a ekonomika dopravy	118	32	23
Celkem	236	64	45

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje.

Všeobecné ošetrovatelství

Pro studium oboru všeobecné ošetrovatelství je nejvhodnější předchozí studium v oboru praktická sestra. Tento obor studuje v současnosti 387 žáků, 80 bylo přijato do 1. ročníku a minulý školní rok absolvovalo 42 žáků. Obor lze studovat na dvou středních školách:

- Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola Cheb, příspěvková organizace,
- Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary, příspěvková organizace.

Název oboru	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
Praktická sestra	387	80	42

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje.

Fyzioterapie

Vhodnou přípravu pro studium oboru fyzioterapie nabídne v KV kraji buď obor praktická sestra, viz tabulka pro všeobecné ošetrovatelství, případně ještě maturitní obor masér ve zdravotnictví, který nabízí stejné SŠ jako obor praktická sestra. V současnosti ho studuje 149 žáků, 37 jich bylo prvně zapsáno do 1. ročníku a 20 jich minulý rok obor absolvovalo.

Název oboru	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
Masér ve zdravotnictví	149	37	20

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje.

Cestovní ruch

Pro vysokoškolské studium cestovního ruchu je vhodné předchozí studium stejnojmenného oboru, který je možné studovat na Obchodní akademii, vyšší odborné škole cestovního ruchu a jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary, p. o. Tento obor studuje v současnosti 242 žáků a 52 ho minulý rok absolvovalo.

Dalšími vhodnými obory jsou obory ekonomické, tj. obor ekonomika a podnikání nebo obchodní akademie. Obor ekonomika a podnikání lze studovat na 2 středních školách:

- Integrovaná střední škola Cheb, příspěvková organizace,
 - Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov, příspěvková organizace,
- v současnosti ho studuje 151 žáků a minulý školní rok ho absolvovalo 17 žáků.

Obor obchodní akademie lze v KV kraji studovat na 4 středních školách, a to na 2 veřejných

- Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně,
- Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary

a na 2 soukromých

- Soukromá obchodní akademie Podnikatel, spol. s r. o.,
- Soukromá obchodní akademie Sokolov, s.r.o.

V současné době studuje tento obor 577 žáků, z toho 162 byli nově přijatí do 1. ročníku a 97 jich absolvovalo tento obor minulý školní rok.

Název oboru	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
Cestovní ruch	242	64	52
Ekonomika a podnikání	151	56	17
Obchodní akademie	577	162	97
Celkový součet	970	282	166

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje.

Sociální práce

Obor sociální práce lze v KV kraji studovat na dvou středních školách:

- Střední pedagogická škola, gymnázium a vyšší odborná škola Karlovy Vary, příspěvková organizace a
- Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola Cheb, příspěvková organizace.

V současnosti tam tento obor studuje 166 žáků, z toho 44 byli nově přijatí do 1. ročníku. Minulý školní rok absolvovalo 25 žáků.

Název oboru	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
Sociální činnost	166	44	25

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje.

Shrnutí

Z 8 427 žáků, kteří studují v KV kraji, má logickou možnost 71,6 % z nich pokračovat dále na jednom z uvažovaných oborů pro VŠ v KV kraji. Kromě středních odborných škol byli do souhrnu započtení i žáci gymnázií, kteří si díky všeobecnému vzdělání mohou volit libovolný vysokoškolský obor. V této části jsme ovšem popsali pouze SŠ obory v KV kraji. S ohledem na regionální aspekt a dopravní dostupnost je třeba počítat i s dalšími studenty z pásu přilehlých okresů (viz kapitola 3.2).

Studenti	Žáků celkem	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za školní rok 2022/23
Celkem s maturitou	8 427	2 077	1 318
Mechatronika	1 017	297	177
Logistika	236	64	45
Všeobecné ošetřovatelství	387	80	42
Fyzioterapie	149	37	20
Cestovní ruch	970	282	166
Sociální práce	166	44	25
Gymnázium	3112	526	450
Výběh celkem	6 037	1 330	925
% z celku	71,6 %	64,0 %	70,2 %

Zdroj: Odbor školství KÚ KVK.

3.5. Podrobná analýza terciárního vzdělávání v kraji

Možnosti VŠ studia přímo v KV kraji

Velmi omezené možnosti studia VŠ přímo v KV kraji shrnuje následující tabulka. K červnu 2024 je možné studovat v KV kraji pouze 2 bakalářské prezenční obory na veřejných VŠ. V kombinovaném studiu jsou dostupné 3 obory, 2 bakalářské a 1 magisterský. Stejně jako v případě jiných indikátorů, i toto je nejhorší krajská nabídka v celém Česku. Soukromá VŠFS pak nabízí další 3 obory, všechny bakalářské i magisterské a prezenční i kombinované.

VŠ	Studijní program	Typ	Forma	Místo	Školné
ZČU	Podniková ekonomika a management	Bc.	prezenční i kombinované	Cheb, Plzeň	-
ZČU	Marketingové řízení	Bc.	prezenční	Cheb, Plzeň	-
ZČU	Učitelství pro první stupeň ZŠ	NMgr.	kombinované	Cheb	-
ČZU	Územní, technická a správní služba v životním prostředí	Bc.	kombinované	KV	-
VŠFS	Ekonomika a management	Bc. i NMgr.	prezenční i kombinované	KV	63-68 tisíc Kč/rok
VŠFS	Kriminalistika a forenzní disciplíny	Bc. i NMgr.	prezenční i kombinované	KV	63-68 tisíc Kč/rok
VŠFS	Právo v podnikání	Bc. i NMgr.	prezenční i kombinované	KV	63-68 tisíc Kč/rok

Zdroj: Webové stránky VŠ.

V roce 2024 se nicméně rozvíjejí možnosti studia přímo v kraji a ve stavu příprav nebo otevírání jsou tyto studijní programy:

VŠ	Studijní program	Typ	Forma	Místo	Školné
ZČU	Management and Digital Technology	Bc. v AJ	prezenční	Cheb + Weiden	-
ZČU	Kinantropologie - wellness specialista	Bc.	prezenční	Karlovy Vary	-
VOŠ Cheb + Husův institut teologických studií	Sociální práce	Bc. (1letá nástavba nad ukončenou VOŠ)	prezenční	Cheb	14 tisíc/ rok
VŠ Palestra	Sportovní a kondiční specialista - wellness	Bc.	kombinované	praxe Mariánské Lázně, teorie Praha	62,9 tisíc/ rok
VŠ Palestra	Fyzioterapie	Bc.	prezenční	praxe Karlovy Vary, teorie Praha	69 tisíc/ rok
VŠ Palestra	Spa and wellness hospitality management	MBA		Mariánské Lázně	62,9 tisíc/ rok
VŠZ	Všeobecné ošetřovatelství	Bc.	kombinované	Sokolov	34 tisíc/rok

Zdroj: Webové stránky VŠ.

Z pohledu absolventů SŠ a prezenčního studia jsou zajímavé aktivity ZČU v Chebu a KV a snaha VOŠ v Chebu nabídnout svým absolventům možnost rozšířit si studium na úroveň bakalářského vzdělání.

Tabulka níže ukazuje počty studentů zapsaných do 1. ročníků na ZČU v Chebu.³⁹ Jde pouze o desítky studentů, a v prezenčním studiu s mírně klesající tendencí.

Akadem. rok	Fakulta ekonomická ZČU					Fakulta pedagogická ZČU
	Podniková ekonomika a management (prezenční)	Podniková ekonomika a management (kombinované)	Marketingové řízení / Management obchodních činností (prezenční)	Celkem prezenční	Celkem kombinované	Učitelství pro 1. stupeň (kombinované)
2023/24		43	20	20	43	48
2022/23	7	36	39	46	36	28
2021/22		41	27	27	41	48
2020/21		47	34	34	47	
2019/20	0	43	51	51	43	
2018/19	21	28	28	49	28	
2017/18	27	32	26	53	32	
2016/17	25	36	22	47	36	
2015/16	34	45	35	69	45	

Zdroj: Info ZČU.

V minulosti proběhlo v KV kraji několik neúspěšných pokusů o otevření nových vysokoškolských oborů, například Fakulta strojní ZČU (rok 2013), 3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy (rok 2017) či Fakulta dopravní ČVUT (rok 2019). Většina těchto pokusů, které došly až do fáze otevření oboru, skončila kvůli nezájmu studentů či nenaplnění prvního ročníku. Je velice důležité zmínit, že dosud tyto pokusy nebyly jednotně monitorovány a koordinovány a vycházely z bilaterálního jednání mezi krajem, městy nebo SŠ na jedné straně a univerzitami na straně druhé.

Minimální nabídka VŠ studia v kombinaci s poměrně náročnou dopravní dostupností do nejbližších univerzitních center, tedy Plzně, Prahy a Ústí nad Labem celou situaci ještě zhoršují. Absence dostatečné nabídky VŠ studia v kraji fakticky znemožňuje nebo alespoň velice ztěžuje denní dojíždění, což vede ke stěhování studentů mimo kraj a jejich obtížnému návratu (viz text v jedné z následujících podkapitol).

Možnosti VOŠ studia v kraji

V KV kraji existují čtyři vyšší odborné školy (VOŠ), které jsou institucionálně i personálně propojené se středními školami (SŠ). Jedná se o následující školy a jejich nabízené obory (viz tabulka). U všech těchto škol jde o tříleté nástavbové studium.

³⁹ <https://fek.zcu.cz/deska.php>, <https://www.studujifpe.zcu.cz/cs/Applicant/Admissions/reports.html>

Škola	Studijní obory	Počet studentů k 30. 9. 2023 ⁴⁰	Absolventi šk.rok 2022/23	Nově přijatí do 1.ročníku
Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary	Cestovní ruch (denní forma)	56	7	34
Střední pedagogická škola, gymnázium a vyšší odborná škola Karlovy Vary	Předškolní a mimoškolní pedagogika (denní i dálková forma)	21	0	0
Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary	Diplomovaná všeobecná sestra	42	10	16
	Diplomovaná dentální hygienistka	15	0	0
	Diplomovaný nutriční terapeut	12	8	0
	Diplomovaná dětská sestra	19	0	13
	Diplomovaný farmaceutický asistent	30	7	14
	Diplomovaný zubní technik (denní forma u všech oborů)	7	10	0
	Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola Cheb	Sociální práce (denní forma)	48	8

Poznámka: Jedná se o všechny obory uváděné v Atlasu školství.⁴¹ Všechny obory nemusí být každý rok otevřeny, viz hodnoty 0 u počtu nově přijatých.

Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje a Atlas školství.

Roztříštěnost VOŠ oborů v kraji a zejména jejich bytostné provázání se středními školami i vcelku malý počet studentů neposkytuje dostatečný základ pro smysluplné institucionální, provozní či personální využití pro vysokoškolské pracoviště. Naopak se dá předpokládat, že v případě nabídky ekvivalentního bakalářského studijního programu v regionu, počet uchazečů o VOŠ obory bude klesat ve prospěch VŠ.

Dopravní spojení do nejbližších univerzitních měst

Pro přesnější ilustraci náročné dopravy je v následujících tabulkách uveden čas dojížděky z tří okresních měst KV kraje do tří nejbližších krajských měst - Plzně, Prahy a Ústí nad Labem, a to vlakem, autobusem a autem.⁴² Uvedeny jsou nejrychlejší automobilové trasy a nejrychlejší autobusové a vlakové spoje. Tedy bez ohledu na obvyklá zpoždění nebo fakt, že některé nejrychlejší spoje jezdí například pouze 1x nebo 2x denně. Tyto časy nezohledňují následnou dopravu po cílovém městě. Z pohledu veřejné dopravy je pro pravidelnější dojíždění realistická pouze vlaková trasa Cheb-Plzeň, případně autobusová Karlovy Vary-Plzeň. Autem je ze všech 3 měst v KV kraji relativně dobře dostupná Plzeň, z KV pak hraničně Praha (toto se pravděpodobně zlepší s dostavbou D6, což by mělo platit i pro autobusovou dopravu).

⁴⁰ Zdroj: Odbor školství KÚ KV kraje, počet studentů vzdělávající se v 1. - 3. ročníku celkem

⁴¹ <https://www.atlasskolstvi.cz/vyssii-odborne-skoly?region=karlovarsky-kraj>

⁴² Analýza jízdních řádů a spojů společností České dráhy, Flixbus a Student Agency. Pro automobilovou dopravu byly použity dojezdové časy z webu www.mapy.cz.

Dopravní spojení z Karlových Varů

	vlak	autobus	auto
Praha	3:14 (Hl. nádraží)	1:40 (Hradčanská)	1:21 (Zličín)
Plzeň	2:22 (Hl. nádraží)	1:25 (CAN)	1:02 (Severka)
Ústí nad Labem	1:57 (Hl. nádraží)	-	1:43 (Přístavní)

Zdroj: Vlastní analýza.

Dopravní spojení z Chebu

	vlak	autobus	auto
Praha	2:40 (Smíchov)	2:15 (Hradčanská)	1:50 (Zličín)
Plzeň	1:19 (Hl. nádraží)	2:15 (CAN)	1:15 (Bory)
Ústí nad Labem	2:43 (Hl. nádraží)	-	2:10 (Přístavní)

Zdroj: Vlastní analýza.

Dopravní spojení ze Sokolova

	vlak	autobus	auto
Praha	3:05 (Smíchov)	2:15 (Hradčanská)	1:36 (Zličín)
Plzeň	1:57 (Hlavní nádraží)	2:18 (Hlavní nádraží)	1:12 (Severka)
Ústí nad Labem	2:19 (Hlavní nádraží)	-	1:59 (Přístavní)

Zdroj: Vlastní analýza.

Vzhledem k periferní pozici kraje také platí, že města Karlovy Vary a Cheb mají ze všech středně velkých měst v Česku (pro naše potřeby definováno populací 30-60 tisíc obyvatel) nejdelší vzdálenost do měst s relevantní nabídkou oborů na veřejných VŠ (viz níže). Právě velká vzdálenost je důvodem, proč je třeba posilovat vybavení periferních regionů. Nelze samozřejmě předpokládat, že VŠ bude v každém středně velkém městě v Česku. V lépe dopravně dostupných městech obdobné velikosti jako Karlovy Vary nebo Cheb to není potřeba, nicméně v příhraničním periferním regionu lze dostupnost bezplatného VŠ vzdělání v kraji považovat za zásadní prvek veřejné infrastruktury, jako je například školka v městské čtvrti nebo obchod ve větší vesnici.

Zájem o obory VŠ studia v Česku a v kraji

Velmi malá nabídka VŠ studia v KV kraji vede k tomu, že naprostá většina studentů míří mimo kraj. Tabulka níže uvádí VŠ, na kterých studovalo v roce 2021 nejvíce studentů⁴³ z celkového počtu 5 016 studentů s trvalým bydlištěm v KV kraji.

ZČU	UK	ČZU	ČVUT	UJEP	VŠFS	VŠE	Ostatní veřejné	Ostatní soukromé
21,3 %	20,8 %	10 %	7,7 %	6,4 %	5,1 %	4,9 %	14,3 %	9,5 %

Zdroj: Data MŠMT.

Jednoznačně nejoblíbenějším místem studia je Praha, ve které studuje více než polovina všech studentů z KV kraje, následovaná Plzní a s velkým odstupem Ústím nad Labem. Pozice Plzně je ve skutečnosti trochu silnější, než vypovídají data dle univerzit, jelikož se v

⁴³ https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f1.html (Data nezahrnují dvě státní VŠ - policejní a vojenskou).

Plzni nachází Lékařská fakulta UK, na které studují 3 % studentů z KV kraje. Na druhou stranu platí, že 1-2 % studentů z KV kraje studuje na pobočce ZČU v Chebu, tedy přímo v kraji. Geografická blízkost hraje při volbě místa studia evidentně důležitou roli. Zajímavá je relativně silná pozice soukromé VŠFS, což je dáno také tím, že nabízí výuku přímo v Karlových Varech. I proto studuje na všech soukromých VŠ 14,6 % studentů z KV kraje, což je druhé nejvyšší číslo po Praze (16,1 %). Studenti z KV kraje studují na mnoha soukromých VŠ v menším počtu, výjimkou (kromě dominantní VŠFS) je pražská VŠ Ambis, na které studovalo více než 100 studentů z kraje. Na druhém konci preferencí soukromých VŠ je v Česku Zlínský kraj, z nějž pouze 3,3 % studentů navštěvují soukromé VŠ.

Analýza počtu studentů na jednotlivých VŠ ukazuje, jak důležitá je geografická blízkost (viz výše). VŠ jsou obecně jednoznačně spádové pro své vlastní kraje, případně pro sousední kraje. Některé VŠ jsou pak v zásadě spádové pro širší území (např. ČVUT pro Čechy, VUT pro Moravu).

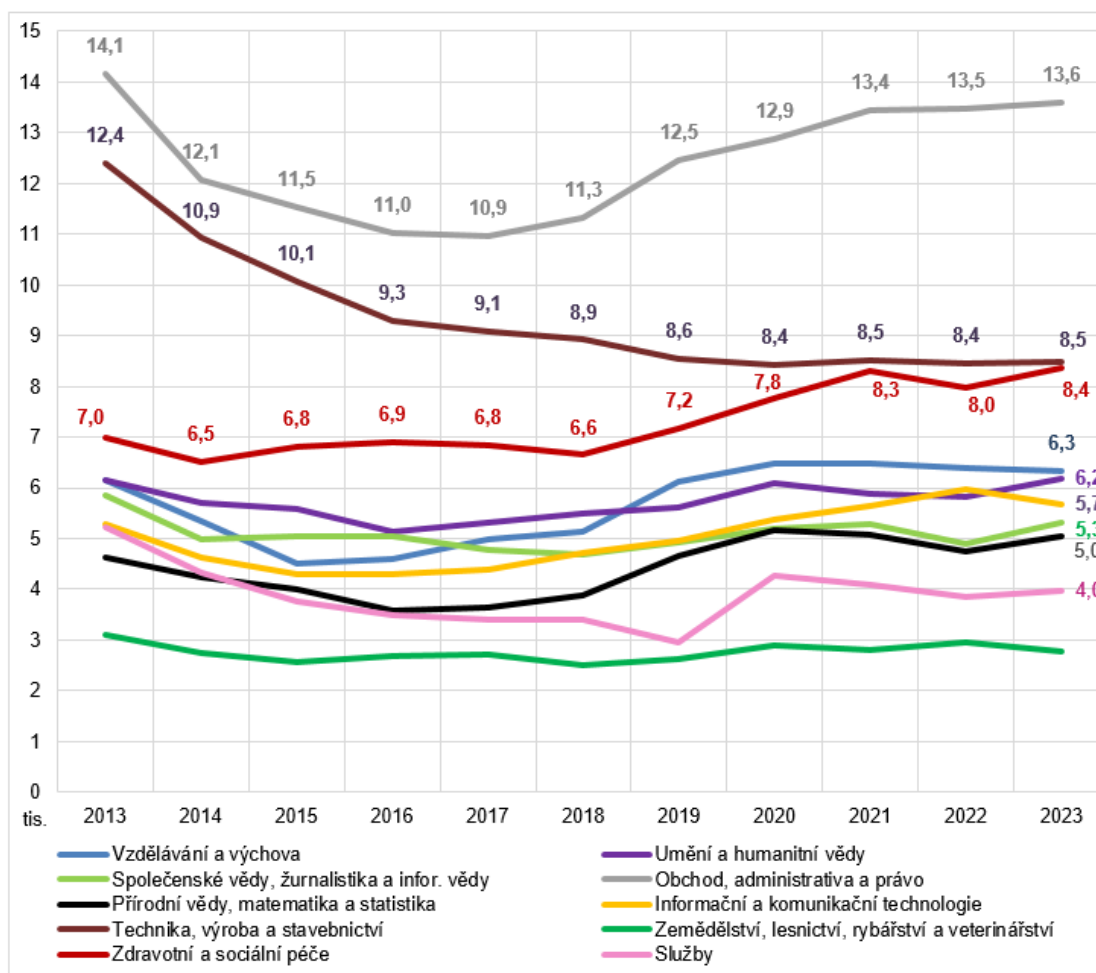
Na procentuální rozložení studentů se můžeme podívat také z opačného úhlu: jak důležití jsou studenti z KV kraje pro jednotlivé VŠ? Nejdůležitější jsou pro soukromou VŠFS, v jejímž rámci tvoří 14,4 % studentů. Následuje ZČU s 10,3 % a soukromá Vysoká škola hotelová v Praze se 7,7 %. Zajímavá je i pozice některých fakult veřejných univerzit, konkrétně Fakulty zdravotnických studií, Ekonomické a Pedagogické ZČU (13-14 % studentů z KV kraje), Lékařské fakulty UK v Plzni (9,6 %) a Fakulty životního prostředí ČZU (8,1 %). Tato čísla mohou sloužit i jako ilustrace toho, o které obory je mezi studenty zájem.

Analýza ČSÚ z roku 2021⁴⁴ ukazuje na datech z MŠMT nedávné trendy (viz graf níže). V posledních 5 letech lze v Česku pozorovat rostoucí zájem o obory z oblasti obchod, administrativa a právo, zdravotní a sociální péče a informační a komunikační technologie. U většiny oborů je stav víceméně stabilní, včetně techniky, výroby a stavebnictví, kde došlo k výraznému poklesu již dříve.

Tabulka uvedená níže s rozdělením dle krajů ukazuje vyšší zájem studentů z KV kraje o Zdravotní a sociální péči, Vzdělávání a výchovu a Služby.⁴⁵ Spíše menší zájem je naopak o Techniku, výrobu a stavebnictví nebo Informační a komunikační technologie. Na tyto trendy se lze dívat dvojím způsobem. Jednak je vhodné při rozvoji studia v KV kraji zohlednit oblasti, o které je mezi studenty zájem, jelikož lze předpokládat více přihlášek na VŠ, jednak je také možno cíleně otevřít v kraji obory s nižším zájmem studentů, jsou-li považovány za důležité z pohledu rozvoje kraje. Blízkost studia je jedním z důležitých faktorů, které ovlivňují výběr oboru, takže to může podnítit vyšší zájem o danou oblast, konkrétně například o technické obory.

⁴⁴ <https://www.czso.cz/csu/czso/studenti-a-absolventi-vysokych-skol-v-ceske-republice-2001-2023>

⁴⁵ <https://www.czso.cz/csu/czso/studenti-a-absolventi-vysokych-skol-v-ceske-republice-2001-2023>

Zdroj dat: MŠMT

Zdroj: ČSÚ.

Data z MŠMT zpracovaná ČSÚ v tabulce níže uvedené ukazují obecnou oblíbenost společensko-ekonomicky zaměřených programů (tedy vzdělávací, umělecké, humanitní, společenské či obchodní a právní oblasti), na nichž dohromady studuje polovina studentů VŠ. Tuto realitu bude vhodné zohlednit i při výběru programů, má-li být nová VŠ atraktivní pro dostatečný počet studentů. Studenti z KV kraje se zásadně neliší od průměru Česka. Poukázat se dá snad jen na vyšší oblibu studia v programu služeb, přírodních věd a vzdělávání a výchovy. Naopak, menší zájem je o studium informačních a komunikačních technologií. Zajímavou podskupinou mohou být žáci a budoucí studenti VŠ s ukrajinským původem, jejichž počet je v KV kraji procentuálně relativně vysoký (viz kapitola 3.2). V tomto ohledu lze například uvažovat o vyšší potenciálně vyšší preferenci pro studium technického zaměření, nicméně to vyžaduje další analýzu.

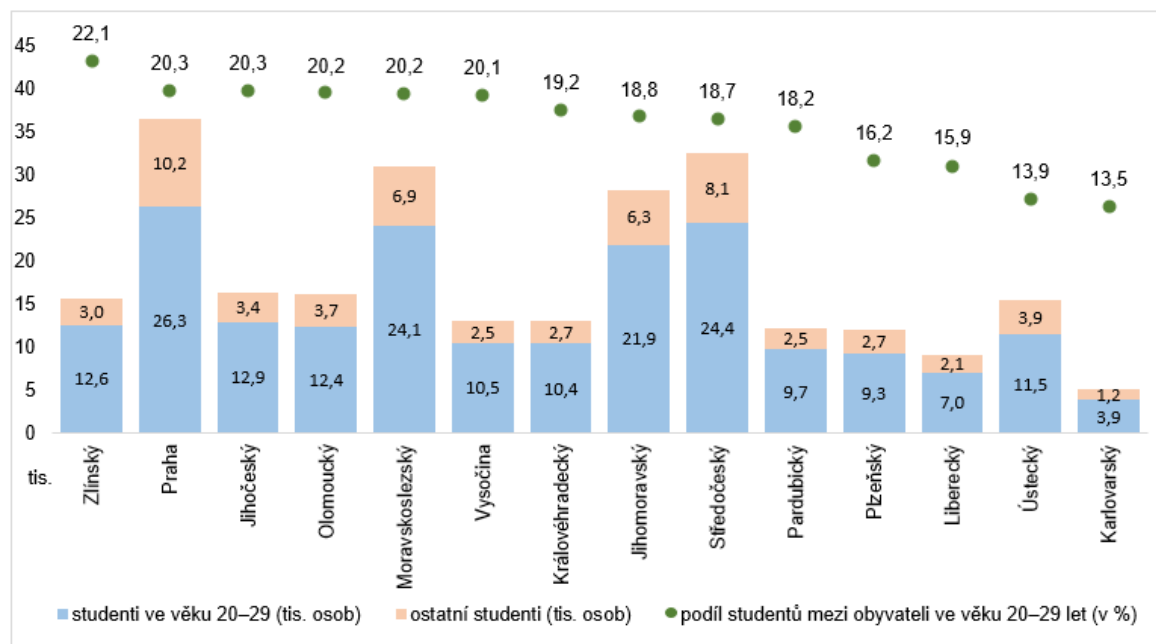
	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský	bydliště v zahraničí
Vzdělávání a výchova	7,8	13,0	14,4	15,7	17,3	18,7	17,9	17,5	15,7	14,7	14,1	18,7	18,1	14,3	1,5
Umění a humanitní vědy	12,7	8,8	8,2	9,0	8,8	7,9	9,1	10,0	10,1	7,6	10,0	9,6	9,9	10,4	9,5
Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy	13,3	9,8	6,4	7,9	7,4	9,4	6,8	7,7	6,7	6,8	8,3	6,2	6,0	7,1	10,8
Obchod, administrativa a právo	23,8	23,4	20,5	21,7	20,0	16,0	21,2	17,7	18,6	18,3	19,8	16,6	17,5	18,7	20,4
Přírodní vědy, matematika a statistika	8,0	7,2	6,2	6,8	7,0	8,7	6,9	6,4	6,9	5,8	6,8	8,1	6,6	8,1	10,1
Informační a komunikační technologie	7,6	6,6	4,9	4,6	5,0	5,3	6,2	8,4	8,0	6,7	7,1	5,5	6,5	7,1	14,6
Technika, výroba a stavebnictví	9,1	10,0	13,2	14,0	9,1	12,1	12,8	10,5	11,6	13,6	13,8	12,9	14,8	14,4	10,6
Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství	3,5	4,9	5,7	4,1	3,7	3,0	3,3	3,8	3,4	5,5	5,3	2,8	3,0	1,7	3,0
Zdravotní a sociální péče	10,3	10,5	15,7	13,6	13,9	13,5	12,2	14,5	13,9	15,7	10,9	14,2	11,8	14,2	17,3
Služby	5,6	7,3	6,2	4,2	8,8	6,7	5,0	4,9	6,3	6,9	5,7	6,8	7,3	5,6	2,8

Zdroj dat: MŠMT

Zdroj: ČSÚ.

KV kraj nejen, že zaostává v počtu osob s VŠ vzděláním (pouze 9,6 % proti 17,4 % v celém Česku), ale zaostává i v počtu studujících VŠ. Následující graf ukazuje celkové počty studentů a jejich podíl na věkové kohortě 20-29 let.⁴⁶

Graf č. 7 Studenti VŠ v ČR dle kraje – počet studentů dle trvalého bydliště a věku; podíl studentů ve věku 20-29 let ze všech obyvatel této věkové skupiny v daném kraji (2021)

Zdroj dat: MŠMT (data o studentech), ČSÚ (data o populaci)

Zdroj: ČSÚ.

⁴⁶ <https://www.czso.cz/csu/czso/studenti-a-absolventi-vysokych-skol-v-ceske-republice>

Na tomto grafu je zajímavé srovnání se Zlínským, Jihočeským krajem nebo Vysočinou, což jsou také v zásadě periferní kraje, ale s menšími sociálními problémy a s mnohem dostupnějšími vysokými školami. Procento studujících VŠ mezi mladými lidmi je v nich vysoké (20-22 %), vyrovnává se Praze a předčí další z relativně bohatších krajů, tedy Jihomoravský či Plzeňský. Vysoké procento studujících má také Moravskoslezský kraj, jeden ze tří strukturálně postižených post-uhelných krajů, který ovšem na svém území nabízí hned tři veřejné univerzity. S ohledem na velmi nízká procenta studujících v KV a Ústeckém kraji a nízké procento v kraji Plzeňském, se lze důvodně domnívat, že rozšíření nabídky VŠ studia v KV kraji by pomohlo navýšit počty studentů (a absolventů) nejen v KV kraji samotném, ale i v okresech s KV krajem sousedících (viz kapitola 3.2). V souvislosti s rozšířením VŠ studia v KV kraji tedy rozhodně nelze uvažovat jen o přesunu studentů ze stávajících VŠ na jiné místo, ale i o účasti studentů, kteří by jinak z různých důvodů na VŠ nemířili.

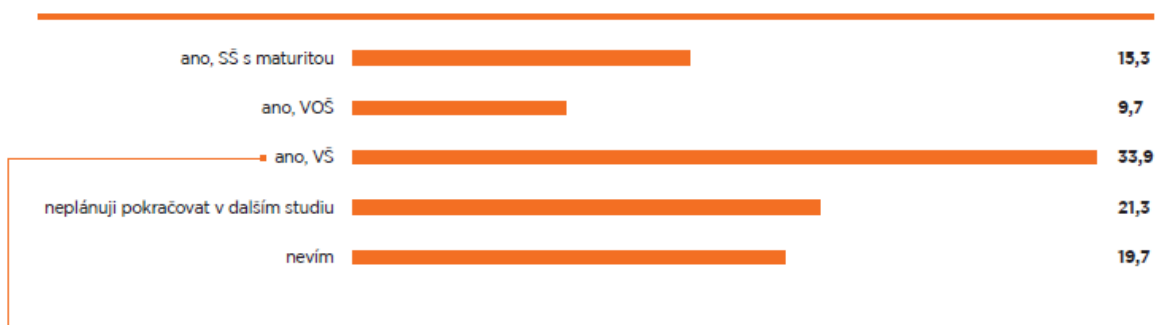
V této kapitole se lze opřít o čtyři zdroje dat, které jsou specifické přímo pro KV kraj. V rámci studie BermanGroup pro KV kraj v roce 2009 bylo provedeno šetření mezi studenty SŠ v kraji i studenty z kraje, kteří studují na VŠ.⁴⁷ Středoškoláci udávali největší zájem o ZČU v Plzni a Univerzitu Karlovu v Praze, následovala VŠE a ČVUT v Praze. Blízkost školy byla udávána jako jeden z důležitých faktorů zejména při volbě ZČU. Zajímavým zjištěním bylo, že 69 % by uvažovalo o studiu v kraji, pokud by zde bylo možné studovat jim blízký obor. Ty ale v naprosté většině v kraji chyběly tehdy a chybí i nyní. Studie uvádí, že mezi obory, nejvíce žádané pro výuku v kraji, patřily pedagogické, obory, výuka cizích jazyků, zdravotnické obory a cestovní ruch. Školné na soukromých vysokých školách bylo vnímáno jako překážka a pro část studentů byla důležitá i prestiž školy, která je logicky vyšší u zavedených univerzit, zejména UK. U studentů VŠ v KV kraji v průzkumu převažovala motivace potřeby studia pro svou kariéru a soulad s jimi preferovaným oborem, pouze pro menší částí studentů byla důležitá i snadná dostupnost. Nicméně soubor studentů zahrnoval ve vyšší míře i studenty soukromých VŠ a studenty kombinovaného studia, což je skupina trochu odlišná od nejtypičtějších maturantů nastupujících do prvních ročníků VŠ.

V roce 2017 zpracovala společnost MEPCO Analýzu příčin odchodu pracovní síly z Karlovarského kraje⁴⁸, ve kterém mapovala situaci pomocí dotazníků a rozhovorů s pracujícími a studenty SOU, SŠ, VOŠ a VŠ. Následující graf ukazuje preference studentů SOU, SŠ a VOŠ z kraje, co se týče jejich plánovaného nebo realizovaného VŠ studia. Nabízí trochu odlišnou perspektivu než předchozí studie BermanGroup z roku 2009.

⁴⁷ Žížalová, Adámek (2009). Analýza potenciálu rozvoje terciárního vzdělávání. Karlovarský kraj. BermanGroup. https://www.kr-karlovarsky.cz/system/files/migrate/samosprava/dokumentykk/dokumenty/Analiza_terciarni_vzdelavani.doc

⁴⁸ <https://www.karp-kv.cz/assets/front/documents/analiza-pricin-odchodu-pracovni-sily-z-karlovarskeho-kraje.pdf>

Graf 9 Pokračování ve studiu (podíl, v %)

Odpověď	Počet	Podíl (v %)
humanitní	42	29,8
přírodovědné	24	17,0
umělecké	20	14,2
zdravotnický	14	9,9
technické	13	9,2
společenské	12	8,5
pedagogický	4	2,8
právnícké	3	2,1
hotelnictví a turismus	2	1,4
ekonomický	1	0,7
jiné	6	4,3

Pozn. Znění otázky: Plánujete pokračovat v dalším studiu (na VŠ, dodělat si maturitu, atp.)? Polootevřená, výběr jedné z možností či vypsání jiné. N = 431. Pokud by byla v Karlovarském kraji založena vysoká škola, které obory byste uvítali? Polootevřená, výběr jedné z možností či vypsání jiné. N = 141. Odpovídali jen ti, kteří v otázce „Plánujete pokračovat v dalším studiu?“ odpověděli „VŠ“.

Zdroj: MEPCO.

Odpověď na důležitou, byť hypotetickou, otázku znázorňuje graf níže. Výsledky ukazují, že mezi studenty by byl zájem o studium přímo v kraji a představují i konkrétní důvody, proč tomu tam je (i proč by z kraje chtěli odejít).

Tabulka 5 Studium v Karlovarském kraji

Preference VŠ v KK	Podíl (v %)	Důvod (Počet)
Ano, zůstal/a bych	50,0	<ul style="list-style-type: none"> • zázemí rodiny (47) • ušetření životních nákladů (46) • neochota dojíždět (15) • chci zůstat v kraji - líbí se mi tu (9)
Ne, odjel/a bych studovat jinde	31,5	<ul style="list-style-type: none"> • plánuji během studia pracovat a v jiném regionu - budu mít víc příležitostí (16) • chci si užít "studentského života" a v Karlovarském kraji není dostatečné vyžití (14) • chci se osamostatnit (7)
Nevím	18,5	

Pozn. Znění otázky: V momentě, kdy by v Karlovarském kraji byla vysoká škola nabízející obor, který zamýšlíte studovat, zůstal/a byste studovat v kraji nebo i přesto odjel/a studovat ten samý obor mimo kraj? N = 146. Uzavřená, výběr jedné z možností. Z jakého hlavního důvodu byste zůstal/a? Polootevřená, výběr jedné z možností či vypsání jiné. Z jakého hlavního důvodu byste odjel/a studovat jinde? Polootevřená, výběr jedné z možností či vypsání jiné.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

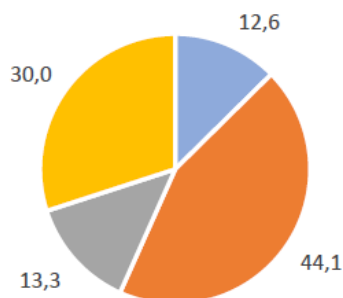
Zdroj: MEPCO.

Nutno přiznat, že odpovědi studentů SOU, SŠ, VOŠ a VŠ, kteří již studují mimo KV kraj jsou vůči kraji kritičtější. Hlavním důvodem je také nedostupnost konkrétních oborů studia, nicméně menší procento studentů by chtělo zůstat v KV kraji, pokud by šlo daný obor přímo v něm studovat (33 %, což ovšem není úplně nízké číslo). Respondenti také spíše kriticky hodnotí možnost návratu do kraje, zejména kvůli omezené nabídce pracovních příležitostí (pouze ¼ plánuje návrat). Studie v závěru konstatuje i doporučení, která směřují nejen k rozvoji možností VŠ studia, ale i zvyšování atraktivity kraje pro studenty, zlepšení nabídky pracovních příležitostí a jejich lepšího finančního ohodnocení.

Na přelomu let 2021 a 2022 byl v rámci výzkumného projektu Design modelu metropolitních oblastí ČR zasažených depopulací⁴⁹ realizován sběr dat mezi studenty středních škol v KV kraji. Většina studentů, která předpokládá další studium, tak plánuje jinde v Česku, ale ¼ z nich plánuje studovat přímo v KV kraji (což může zahrnovat i VOŠ). Zajímavé výsledky představuje graf níže - téměř polovina studentů, kteří uvažují o odchodu, považují svůj návrat do kraje za reálný. Toto zjištění stojí proti hluboce zakořeněnému stereotypu u části starší generace, že všichni mladí jen čekají na to, až budou moci z rodného kraje utéct a už se nikdy nevrátit. Také se odlišuje od vyjádření studentů, kteří již jsou na VŠ mimo KV kraj a vidí možnosti návratu spíše skepticky (viz studie MEPCO výše).

⁴⁹ <https://www.karp-kv.cz/assets/uploads/1670311720-93742985513217298401552111132.pdf>

Pokud uvažuješ o odchodu z Karlovarského kraje, považoval/a bys za reálné, že se sem někdy v budoucnu vrátíš? (v %)

- Považuji návrat za nereálný
- Považuji návrat za reálný
- Neuvažuji o odchodu z Karlovarského kraje
- Nevím

Zdroj: KARP.

V roce 2023 realizovala Karlovarská agentura rozvoje podnikání šetření Analýza bariér pro návrat vysokoškolsky vzdělaných lidí do KV kraje.⁵⁰ Jako respondenti byli dotazováni rodáci z KV kraje s VŠ vzděláním, kteří nyní žijí mimo kraj. Z výsledků vyplývá, že celá polovina někdy zvažovala nebo zvažuje návrat do KV kraje. Co se týče motivů pro volbu VŠ, kterou studovali, nejčastější byl zájem o daný obor (36 %), následovaný kvalitou a renomé školy (23 %) a její blízkostí (20 %). Blízkost byla důležitá zejména pro absolventy ZČU. Jako naprosto zásadní otázka se průzkumem vinou pracovní příležitosti pro zaměstnance s vyšší kvalifikací. Rozšíření nabídky VŠ studia je také zmiňováno jako impuls i pro návraty lidí s VŠ vzděláním.

Souhrnně lze říci, že čtyři výše citované studie poukazují na určitá rizika rozvoje VŠ studia v kraji (menší prestiž, snaha studentů osamostatnit se a jít pryč z kraje, omezené pracovní nabídky při studiu i po něm), ale i na kladné stránky, na kterých lze stavět. Mezi ně patří poměrně silná vazba na kraj, blízkost místa studia jako relativně důležitý faktor pro část studentů, i rodinné zázemí a úspora peněz.

Vzhledem k tomu, že v KV kraji jsou nejnižší průměrné mzdy, nejnižší čisté příjmy domácností, nejvyšší míra exekucí a další sociální problémy, může být finanční stránka studia poměrně důležitá. Cena ubytování v univerzitním městě od 4 000 Kč měsíčně výše,⁵¹ plus další náklady spojené se studiem, mohou být pro mnohé rodiny významnou překážkou, obzvláště pokud studuje více dětí. Pokud by studium přímo v kraji umožnilo studentům bydlet doma s rodiči a v případě profesně zaměřených programů navíc také dobře kombinovat studium s prací či placenými praxemi u zaměstnavatelů, lze předpokládat, že na VŠ budou nastupovat i studenti, kteří dosud po maturitě volí rovnou práci. Z tohoto úhlu pohledu splňuje rozšíření nabídky VŠ studia velmi významnou roli "výťahu" k vyšším příjmům a sociálnímu postavení a může být zásadním prvkem zlepšování socio-ekonomického prostředí kraje.

⁵⁰ <https://www.karp-kv.cz/assets/uploads/1694003588-8445644788100578461499323991.pdf>

⁵¹ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-koleje-nebo-byt-srovnavame-kolik-letos-studenti-zaplati-za-ubytovani-235532>

3.6. Vazby na existující strategické dokumenty na národní i regionální úrovni

Při zpracování této kapitoly jsme vycházeli z následujících zdrojů – studií, koncepcí, strategií a programových plánů:

- 1) *Strategie rozvoje lidských zdrojů v Karlovarském kraji*, 2008, <https://www.kr-karlovarsky.cz/system/files/migrate/samosprava/dokumentykk/dokumenty/SRLZ.zip>
- 2) *Analýza potenciálu rozvoje terciárního vzdělávání v Karlovarském kraji*, 2009, https://www.kr-karlovarsky.cz/system/files/migrate/samosprava/dokumentykk/dokumenty/Analiza_terciarni_vzdelavani.doc
- 3) *Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Karlovarského kraje, KÚ Karlovarského kraje*, 2016, <http://www.kvkskoly.cz/manazer/projekty/Documents/Krajsk%C3%BD%20ak%C4%8Dn%C3%AD%20pl%C3%A1n%201.pdf>
- 4) *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2020 – 2024*, KÚ Karlovarského kraje, 2020, https://www.kr-karlovarsky.cz/system/files/migrate/samosprava/dokumentykk/dokumenty/DZ_KK_2020_2024.pdf
- 5) *Regionální inovační strategie Karlovarského kraje, Karlovarská agentura rozvoje podnikání*, 2020, https://www.ris3kvk.cz/download/documents/RIS3_KVK_final.pdf
- 6) *Program rozvoje Karlovarského kraje 2021-2027 – analytická část*, 2021, https://www.kr-karlovarsky.cz/system/files/migrate/region/dokumenty/PRKK21_analyticka_cast.pdf
- 7) *Program rozvoje Karlovarského kraje 2021-2027 – strategická část*, 2021, https://www.kr-karlovarsky.cz/system/files/migrate/region/dokumenty/PRKK21_strategicka.pdf
- 8) *Plán spravedlivé územní transformace 2021-2030 Karlovarský kraj, Karlovarský kraj*, 2021, <https://www.rskkvk.cz/assets/uploads/1631517107-17506202141169665723656229449.pdf>
- 9) *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-27*, MŠMT, 2023, ISBN:978-80-87601-57-0, <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>
- 10) *Plán realizace Strategického záměru pro oblast vysokých škol pro rok 2024*, MŠMT, 2023, https://www.msmt.cz/file/61105_1_1/
- 11) *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+*, MŠMT, 2020, https://msmt.gov.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf

Nejdůležitějšími dokumenty jsou „Analýza potenciálu rozvoje terciárního vzdělávání v Karlovarském kraji“, přinášející podrobné údaje na základě výzkumů dat z let 2007-09, a

strategický materiál MŠMT „Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-27“. Ostatní dokumenty neobsahují žádné zásadní aktualizované informace pro projekt nové vysoké školy, resp. jen doplňují tyto dva základní materiály.

Stěžejním pro založení nové vysoké školy v Karlovarském kraji je plán rozvoje terciárního vzdělávání v ČR do roku 2030, který prezentovalo Ministerstvo školství. Vyplyvá z něj, že MŠMT zamýšlí:

- dále nerozšiřovat kapacitu ani počet vyšších odborných škol ve prospěch profesního vzdělávání na vysokých školách (Bc. a Mgr. profesní programy);
- postupně připravit podmínky pro vznik a rozvoj profesních studijních oborů na VŠ⁵²;
- ve spolupráci s Národním akreditačním úřadem připravit standardy pro oddělení akreditací akademických a profesních studijních oborů;
- vytvořit nový systém financování profesních studijních programů na VŠ, přičemž součástí hodnocení školy profesního typu, které bude mít vliv na financování těchto oborů, bude na rozdíl od výzkumně zaměřených akademických oborů mj. také rozvoj a poskytování kurzů dalšího vzdělávání pro širokou veřejnost.

1.D NADÁLE ROZVÍJET PROFESNÍ PROFIL STUDIA A POSILOVAT JEHO PRESTIŽ

Informační podpora: MŠMT bude pokračovat v podpoře rozvoje nastavování kvalitativních ukazatelů profesně zaměřených studijních programů a jejich etablování jako plnohodnotného kvalitního vysokoškolského studia v bakalářském i magisterském stupni, kdy i profesní studijní programy jsou velmi prestižní s vysokými nároky na uchazeče i studující.

Financování [Státní rozpočet]: MŠMT bude prostřednictvím Národního plánu obnovy pro oblast vysokých škol pokračovat v podpoře realizace a sledování implementace projektů zaměřených na rozvoj profesních studijních programů, zvláště v progresivních odvětvích orientovaných na digitální technologie, kvalitu životního prostředí, odpadové hospodářství, energetiku či zdravotní a sociální péči.

Regulace: MŠMT bude připravovat nastavení systémové finanční podpory profesně orientovaných studijních programů.

Regulace: MŠMT navrhne ve spolupráci s Národním akreditačním úřadem pro vysoké školství a za účasti reprezentací VŠ legislativní úpravu (v rámci zákona o zajišťování kvality ve vysokém školství nebo nařízením vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství), tak, aby v akademickém profilu byly akreditovány pouze ty studijní programy, které kladou důraz na získání teoretických znalostí potřebných pro výkon povolání včetně uplatnění v tvůrčí činnosti (viz § 44 odst.

⁵² Plán realizace Strategického záměru pro oblast vysokých škol pro rok 2024, MŠMT, https://www.msmt.cz/file/61105_1_1/, str. 10

5.E OTEVŘÍT DISKUSE O LEGISLATIVNÍCH ZMĚNÁCH

Regulace: MŠMT u vybraných vysokých škol ověří možnosti nastavení systému kontraktového financování vysokých škol a možnosti jeho postupné implementace do praxe v následujících letech.

5 písm. b) zákona o vysokých školách) a mají přímou vazbu na výzkumnou nebo jinou tvůrčí činnost vysoké školy. **V akademickém profilu by tak neměly být akreditovány studijní programy, jejichž zaměření je de facto profesní.** Stejný postup by měl být aplikován i na studijní programy schválené v rámci institucionální akreditace. **Pro profesní studijní programy budou navrženy nové standardy, které budou lépe odpovídat profesnímu charakteru těchto programů a zohlední dosavadní zkušenosti z praxe při uskutečňování takto zaměřených studií.** Pozornost bude věnována i **propojování vzdělávacích programů na vyšších odborných školách a bakalářských studijních programů na vysokých školách tak, aby byl posílen prvek terciárního vzdělávání v ČR při zachování standardů kvality aplikovaných na bakalářské studijní programy a aby byla zároveň umožněna vysoká míra prostupnosti a flexibility tak, aby vzdělávací systém byl efektivní a umožnil široké heterogenní populaci studentů využít co nejlépe jejich potenciál.** Při návrhu úprav budou zohledněny výsledky projektu „Hodnocení dopadu systémových změn ve vysokém školství od roku 2016 realizovaného s podporou TA ČR“⁵³.

Tento centrální materiál MŠMT (základní teze vydány v r. 2020, každoročně aktualizován) částečně reflektuje strategický Plán spravedlivé územní transformace 2021-2030 pro KV kraj, který však řeší dohromady vyšší odborné a vysokoškolské vzdělávání:

Cílem je zvýšit dostupnost kvalitního vzdělání pro všechny skupiny obyvatel, včetně znevýhodněných, čímž bude zajištěna větší flexibilita na trhu práce, zvýší se atraktivita KV kraje pro mladé a nově příchozí a bude podpořena odolnost v reakci na očekávané socioekonomické změny. Cílem je rovněž ukotvit vysokoškolské vzdělávání v centru regionu. [...] Budou vytvořeny podmínky pro ukotvení vysokoškolského vzdělávání v regionu, a to s ohledem na specifika regionu – balneologii, kreativní obory a specifické průmyslové obory. [...] rozvoj vysokoškolského vzdělávání navázaného za výzkumnou činnost ILaB, podpora vysokoškolského vzdělávání na území kraje provázáním se středním školstvím v KV kraji, [...] podpora nových forem vzdělávání typu e-learningu, a to personálně, znalostně i fyzicky (investičně)...⁵⁴

Přestože již v r. 2009 studie “Analýza potenciálu rozvoje terciárního vzdělávání v Karlovarském kraji” jednoznačně definovala nutnost ustanovení vlastní vysoké školy v Karlovarském kraji, i po 15 letech zůstává tato studie aktuální. To nyní Karlovarskému kraji dává mimořádnou příležitost adaptovat se na nový trend MŠMT a zcela v jeho rámci a v souladu s jeho záměry založit a akreditovat moderní vysokou školu: a to jak obsahem, tak formou výuky:

- MŠMT podporuje propojování a prostupnost profesních studijních programů na VOŠ a VŠ, včetně vzájemného uznávání zkoušek při splnění předem daných kritérií.
- velký důraz klade MŠMT na poskytování dalšího vzdělávání rozličným cílovým skupinám studentů mimo řádné denní studium (doplňování kvalifikace pracovníků v praxi, rekvalifikace, zvyšování kvalifikace aj.), a to jak formou jednotlivých kurzů

⁵³ Plán realizace Strategického záměru pro oblast vysokých škol pro rok 2024, MŠMT, https://www.msmt.cz/file/61105_1_1/, str. 5-6 (tučné zvýraznění autoři studie).

⁵⁴ Plán spravedlivé územní transformace 2021-2030 pro Karlovarský kraj, 2021, <https://www.rskkvk.cz/assets/uploads/1631517107-17506202141169665723656229449.pdf>, str. 39

zakončených tzv. mikrocertifikátů, tak podporou alternativních forem studia (kombinované či distanční studium, zkrácené studium, e-learning apod.)⁵⁵. To vše jsou příležitosti pro nově plánovanou VŠ.

- právě kvalita a úspěšnost dalšího vzdělávání by pro profesně orientované školy měly být jedním z hlavních kritérií pro posuzování kvality školy, takže profesní studijní obory by v soutěži o financování neměly být znevýhodněny vůči akademickým programům, opírajícím se o vědu a výzkum.⁵⁶

V celé ČR je na vysokých školách všech typů (v době zpracování této studie) akreditováno:

- celkem 4 406 bakalářských studijních programů,
- z čehož jen **337** má **akreditaci profesního programu**,
- z těchto 337 profesních studijních programů je jen 23 akreditováno na soukromých vysokých školách, zbývající část na veřejných VŠ.

Stávající profesní Bc. programy spadají do těchto oblastí ⁵⁷ (tučně vyznačeny 3 nejčastější):

Architektura a urbanismus	3	Potravinářství	2
Bezpečnostní obory	9	Právo	5
Doprava	10	Sociální práce	16
Ekonomické obory	86	Sociologie	1
Elektrotechnika	1	Stavebnictví	3
Farmacie	2	Strojírenství, technologie a materiály	7
Filologie	12	Tělesná výchova a sport; kinantropologie	4
Fyzika	1	Učitelství	11
Historické vědy	6	Umění	14
Chemie	5	Vědy o umění a kultuře	2

⁵⁵ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-27, MŠMT, ISBN:978-80-87601-57-0, <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>, str. 72:

- účelně a systémově koordinovat studium oborů vzdělání na vyšších odborných školách a na vysokých školách v bakalářském stupni a jejich prostupnost včetně (v návaznosti na trh práce) akreditace tříletých vzdělávacích programů (EQF6) a na míru zaměstnavatelů dvouletých profesních programů (EQF5),

- připravit strategii studijních oborů vyšších odborných škol a vysokých škol, které by se vzájemně doplňovaly.

⁵⁶ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-27, MŠMT, ISBN:978-80-87601-57-0, <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>, str. 136:

Klíčová aktivita H.4.3 Podpora škol v poskytování dalšího vzdělávání

Podpoříme školy, zejména odborné, v poskytování různých forem a typů dalšího vzdělávání a dalšího profesního vzdělávání realizovaného v souladu s NSK. Podpoříme školy ve využití nově koncipovaných mikrocertifikátů, k tvorbě modulově koncipovaných vzdělávacích programů pro dospělé a dále k využívání nově zavedené Databáze rekvalifikačních programů jako nástroje pro nabídku vzdělávacích kurzů. Odborné školy budou po-mocí modulů propojovat počáteční a další vzdělávání, využívat možnosti uznávání výsledků učení tam, kde je to přípustné.

Metodicky podpoříme střední školy, vyšší odborné školy a vysoké školy k činnosti autorizovaných osob (metodická pomoc, síťování, sdílení příkladů dobré praxe, propagace). Poskytování dalšího vzdělávání je možné zařadit jako bod ve výročních zprávách mezi kritéria pro hodnocení práce škol.

⁵⁷ Zdroj: Registr vysokých škol a uskutečňovaných studijních programů, <https://regvssp.msmt.cz/registrvssp/csplist.aspx>

Informatika	13	Veterinární lékařství, veterinární hygiena	3
Matematika	2	Zdravotnické obory	93
Mediální a komunikační studia	6	Zemědělství	3
Neučitelská pedagogika	15		
Politické vědy	2	celkem	337

Zdroj: Registr VŠ.

Profesně koncipovaná vysoká škola by tedy z hlediska akreditovaných profesních Bc. oborů vstupovala do relativně málo konkurenčního prostředí. Lze však předpokládat, že s ohledem na realizaci nové strategie MŠMT, dané dlouhodobým záměrem pro ČR, se tato příznivá situace bude rychle (v řádu několika málo let) měnit. Je proto nanejvýš žádoucí využít stávající situace, dokud podobné profesní Bc. obory, jaké se plánují pro karlovarskou VŠ, nebudou akreditovány na většině konkurenčních veřejných vysokých škol.

Absence veřejné vysoké školy v kraji je jedním z důvodů pro obtížné udržení vysoce vzdělaného obyvatelstva v kraji. Podle analýz Ústavu pro informace ve vzdělávání jde 90 % studentů Karlovarského kraje studovat na VŠ mimo kraj (42 % do Prahy, 26 % do Plzně). V Karlovarském kraji tak studuje nejméně studentů VŠ v poměru k počtu obyvatel v rámci ČR. Navíc se studenti také málo vracejí a zůstávají mimo kraj.⁵⁸

Naprostě minimální nabídka možností VŠ studia v kraji je v dlouhodobém rozporu se Strategickým cílem 2 vzdělávací politiky ČR: "Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů." Tento nelichotivý údaj, spolu s příčinami popisovaného stavu, uvádí většina studií a analýz, zhotovených po roce 2009, lze tedy předpokládat, že (pokud v pozdějších letech byly provedeny odpovídající výzkumy s podobnými výsledky) by se mohlo jednat o setrvalý stav. Za 15 let, které uplynuly od vzniku studie, se však velmi rozšířila nabídka Bc. oborů všech vysokých škol, proto je stále aktuální, ba ještě naléhavější, doporučení oborového zaměření nové vysoké školy:

Z výše uvedeného důvodu bude poptávka po vysokoškolském studiu v samotném Karlovarském kraji vždy limitována. Vysoká škola by měla být úspěšná nejen z hlediska kvality nabízeného vzdělávání, ale také ekonomicky. K tomu je však zapotřebí určitého kritického počtu studentů. Samotný KV kraj pravděpodobně nebude dostatečnou poptávku pro více oborů generovat, a proto je potřeba zaměřit se také na studenty ze zbývajících krajů v Česku. Vzhledem k poměrně dobré nabídce vysokoškolského vzdělání v Česku a nedostatečně pozitivního image Karlovarského kraje z hlediska poskytování vysokoškolského vzdělávání toto bude jedním z obtížných bodů při realizaci záměrů rozvoje vysokoškolského vzdělávání v kraji. I proto je naším doporučením v tomto případě zaměřit se na velmi specializované obory, jejichž nabídka je ve zbytku Česka v současnosti limitovaná (případně zcela chybí)⁵⁹.

⁵⁸ Analýza potenciálu rozvoje terciárního vzdělávání v Karlovarském kraji, 2009, https://www.kr-karlovarsky.cz/system/files/migrate/samosprava/dokumentykk/dokumenty/Analiza_terciarni_vzdelavani.doc, str. 8

⁵⁹ Analýza potenciálu rozvoje terciárního vzdělávání v Karlovarském kraji, 2009, https://www.kr-karlovarsky.cz/system/files/migrate/samosprava/dokumentykk/dokumenty/Analiza_terciarni_vzdelavani.doc, str. 39

Téma nedostatečných možností prezenčního veřejného VŠ vzdělávání v KV kraji bylo projednáno 28. 5. 2024 v Podvýboru pro regiony v transformaci Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu ČR. Podvýbor konstatoval důležitost rozvoje VŠ vzdělávání v kraji a pověřil předsedkyni podvýboru, aby se situací v KV kraji a usnesením seznámila vybrané členy vlády. Usnesení je uvedeno v příloze.

3.7. Stručný popis VŠ sektoru v ČR

Vysokoškolský systém v ČR je vymezen zejména Zákonem č. 111/1998 Sb. Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (dále jen zákon). Vysoké školy jsou dle zákona nejvyšším článkem vzdělávací soustavy a vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti. Cílem vysokoškolského vzdělávání je poskytnout studentům odpovídající odbornou kvalifikaci, připravit je na zapojení do výzkumu a účast na celoživotním učení. Zákon dále určuje, že *“nikdo kromě vysoké školy nemá právo přiznávat akademický titul, konat habilitační řízení, konat řízení ke jmenování profesorem, používat akademické insignie a konat akademické obřady.”*⁶⁰

3.7.1. Typy vysokých škol

Vysoká škola je vždy právnickou osobou a zákon dělí VŠ na **univerzitní** a **neuniverzitní**. Univerzitní VŠ může uskutečňovat všechny typy studijních programů. Neuniverzitní VŠ uskutečňuje především bakalářské studijní programy a může též uskutečňovat magisterské studijní programy a v souvislosti s tím tvůrčí činnost. Neuniverzitní VŠ se nečlení na fakulty. Typ vysoké školy je uveden v jejím statutu a musí být v souladu se stanoviskem Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství (NAÚ).

Zákon z hlediska formy založení rozeznává vysoké školy veřejné, soukromé a státní.

- **Veřejná vysoká škola** se zřizuje i zrušuje zákonem, který také stanoví její název a sídlo. Veřejná VŠ má nárok na příspěvek ze státního rozpočtu na vzdělávací a tvůrčí činnost.⁶¹
- Jako **soukromá vysoká škola** může působit právnická osoba, které k tomuto udělilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) státní souhlas. Jednou z podmínek udělení státního souhlasu je souhlasné stanovisko NAÚ. Soukromá vysoká škola, je povinna zajistit finanční prostředky pro vzdělávací a tvůrčí činnost.
- **Státní vysoké školy** jsou zřízené zvláštním zákonem a jsou v kompetenci Ministerstva vnitra (policejní VŠ) a Ministerstva obrany (vojenská VŠ).

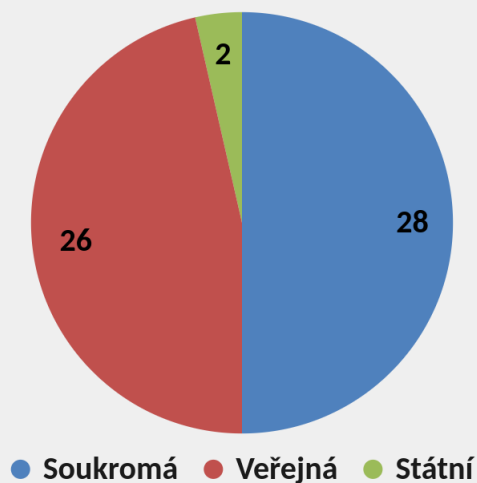
V České republice aktuálně působí 56 vysokých škol a 22 poboček zahraničních VŠ.⁶² Z hlediska počtu vysokých škol je rozložení mezi veřejné, soukromé a státní následující:

⁶⁰ Zákon č. 111/1998 Sb. §2 (9)

⁶¹ Nejmladší veřejnou vysokou školou je Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, která vznikla 17. března 2006 zákonem č. 162/2006 Sb.

⁶² Data k 8. 5. 2024 z Registru vysokých škol a uskutečňovaných studijních programů (MŠMT)

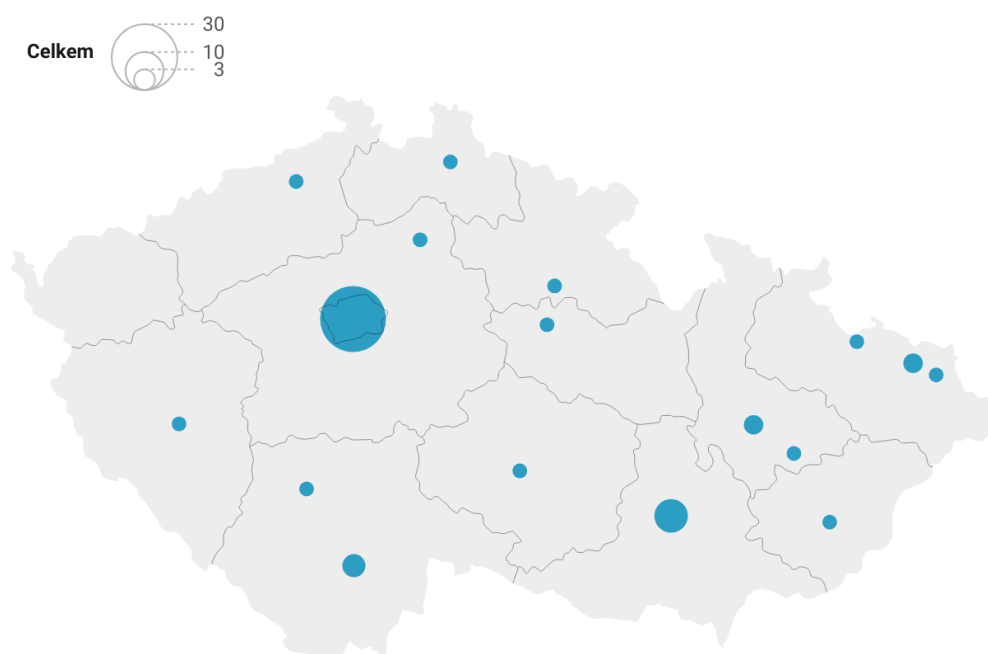
Počet vysokých škol v ČR dle typu

Zdroj: Dle dat z Registru VŠ.

Sídla jednotlivých vysokých škol (veřejných, státních i soukromých) v rámci ČR jsou následující.

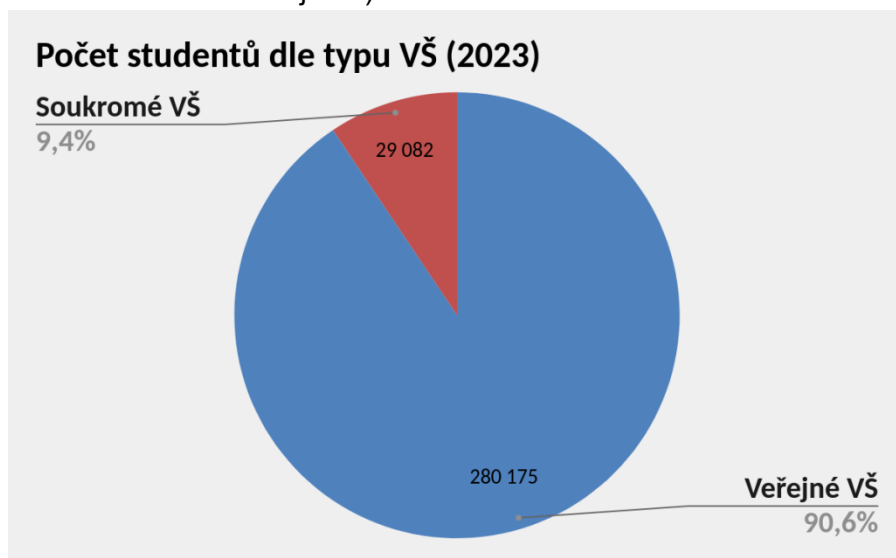
Počty VŠ dle sídla

Created with Datawrapper

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat MŠMT.

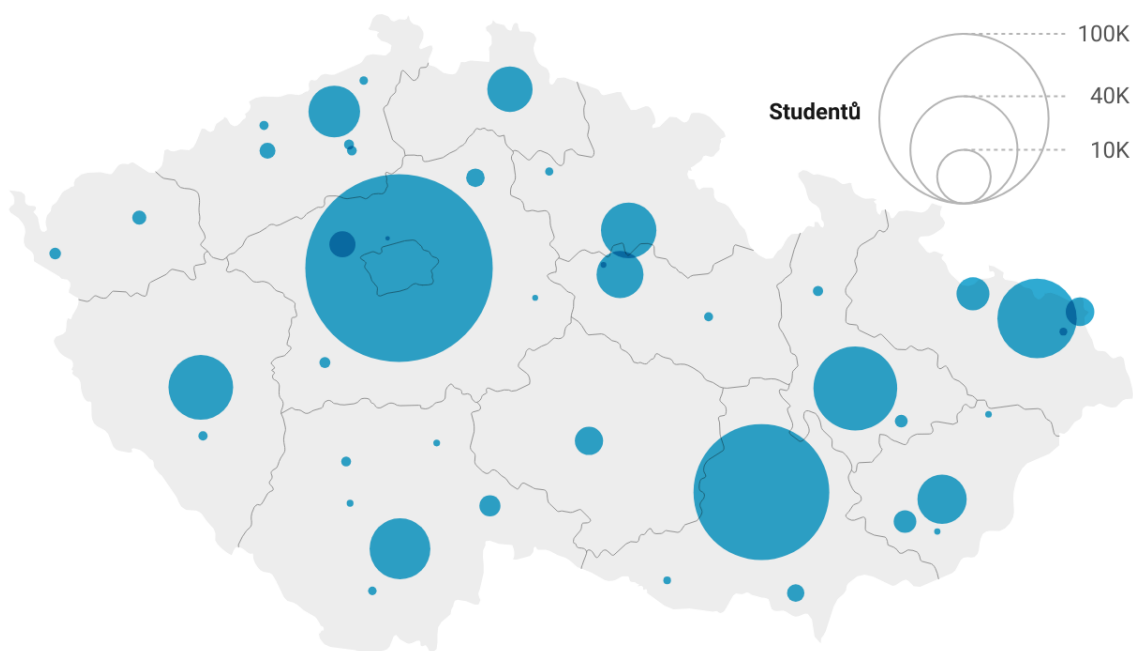
V ČR více než 90 % studentů studuje na veřejných vysokých školách (státní VŠ vzhledem k jejich specifičnosti zde nezohledňujeme).⁶³

Zdroj: Dle dat z MŠMT.

Následující mapa prezentuje počty VŠ studentů v jednotlivých místech výuky v ČR. Data jsou k 31. 12. 2023.⁶⁴ Zaměříme-li se pouze na studenty veřejných VŠ, studuje v KV kraji pouze 268 studentů, včetně studentů kombinovaného studia.

Počty VŠ studentů podle místa výuky

Created with Datawrapper

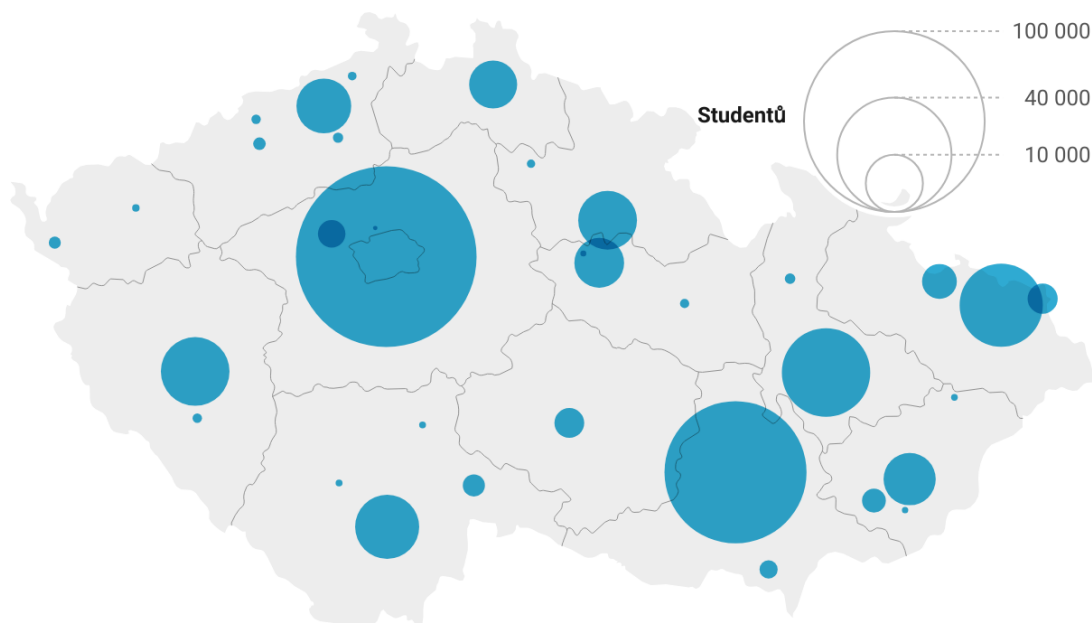
Zdroj: Vlastní zpracování dle dat MŠMT.

⁶³ Data k 31. 12. 2023. Zdroj dat Statistický informační systém Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (<https://statis.msmt.cz/rocenka/rocenka.asp>). Grafické zpracování vlastní.

⁶⁴ Zdroj dat Statistický informační systém Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (<https://statis.msmt.cz/rocenka/rocenka.asp>). Zpracování vlastní v SW prostředí Datawrapper.de.

Další mapa prezentuje počty studentů na veřejných VŠ v jednotlivých místech výuky v ČR. Data jsou k 31. 12. 2023.⁶⁵

Počty studentů na VVŠ podle místa výuky

Vytvořeno nástrojem Datawrapper

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat MŠMT.

3.7.2. Studijní programy a jejich akreditace

Vysoká škola dle zákona (§2 (1)) uskutečňuje akreditované studijní programy a programy celoživotního vzdělávání. Typ vysokoškolské vzdělávací činnosti je určen typem uskutečňovaných akreditovaných studijních programů. Typy studijních programů jsou bakalářský, magisterský a doktorský. U bakalářského a magisterského studijního programu se pak rozlišuje ještě jeho profil, který může být (§48 (2b)):

- profesně zaměřený s důrazem na zvládnutí praktických dovedností potřebných k výkonu povolání podložených nezbytnými teoretickými znalostmi;
- akademicky zaměřený s důrazem na získání teoretických znalostí potřebných pro výkon povolání včetně uplatnění v tvůrčí činnosti a poskytující rovněž prostor pro osvojení nezbytných praktických dovedností.

Bakalářský studijní program je zaměřen na přípravu k výkonu povolání a ke studiu v magisterském studijním programu (standardní doba studia včetně praxe je 3-4 roky). Magisterský studijní program je zaměřen na získání teoretických i praktických poznatků založených na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti; v oblasti umění je zaměřen na náročnou uměleckou přípravu a rozvíjení talentu (standardní doba studia je 1-3 roky). Doktorský

⁶⁵ Zdroj dat Statistický informační systém Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (<https://statis.msmt.cz/rocenka/rocenka.asp>). Zpracování vlastní v SW prostředí Datawrapper.de.

studijní program je zaměřen na vědecké bádání a samostatnou tvůrčí činnost v oblasti výzkumu nebo vývoje nebo na samostatnou teoretickou a tvůrčí činnost v oblasti umění (standardní doba studia je 3-4 roky).

Studijní programy může VŠ realizovat pouze na základě získané institucionální akreditace či (dílčí) akreditace studijního programu (§78). Institucionální akreditací se uděluje vysoké škole oprávnění samostatně vytvářet a uskutečňovat určený typ nebo určené typy studijních programů v určené oblasti nebo v určených oblastech vzdělávání. VŠ může také získat oprávnění k uskutečňování studijního programu udělením akreditace daného studijního programu. V případě studijního programu, jehož absolvováním se bezprostředně naplňují odborné předpoklady pro výkon regulovaného povolání, je podmínkou pro udělení akreditace studijního programu stanovisko příslušného uznávacího orgánu.

Vzhledem k předpokládané výhradní orientaci na profesní bakalářské programy uvedeme ještě hlavní zásady pro studijní programy s profesním profilem.⁶⁶

- Studijní plán profesně zaměřeného bakalářského studijního programu musí umožňovat studentům zvládnutí praktických dovedností potřebných k výkonu povolání podložené získáním nezbytných teoretických znalostí.
- Mezi předměty profilujícího základu musí být zařazeny předměty nezbytné pro dosažení kompetencí deklarovaných v profilu absolventa a cílech studijního programu.
- Garant profesně zaměřeného bakalářského programu musí být **akademický pracovník** vysoké školy na **plný úvazek**, který má minimálně vzdělání v doktorském studijním programu (Ph.D.). Titul docent nebo profesor není pro garantování bakalářského programu potřeba.
- Předměty teoretického základu jsou **garantovány akademickými pracovníky** vysoké školy, v případě, že mají sjednaný pracovní poměr v rozsahu nižšího než plného úvazku, je třeba toto odůvodnit.
- U vyučovacích předmětů teoretického základu se posuzují **odborné výstupy** související se studijním předmětem.
- Předměty programového základu bakalářského programu mohou garantovat též **odborníci z praxe** (s minimálně ukončeným magisterským vzděláním).
- V případě bakalářského profesně zaměřeného studijního programu se vyžaduje **tvůrčí činnost**. V posledních 3 letech jsou nebo byly řešeny projekty smluvního výzkumu, umělecká činnost či další formy spolupráce s praxí související se zaměřením studijního programu prokazující odborné zázemí vysoké školy a uplatnitelnost výsledků tvůrčí činnosti v praxi.
- Studijní plán profesně zaměřeného bakalářského studijního programu je koncipován tak, aby obsahoval **praxi** studentů v rozsahu alespoň **12 týdnů**.

⁶⁶ Zásady pro studijní programy s profesním profilem. Materiál NAÚ, dostupné: https://www.nauvs.cz/attachments/article/171/Zasady_profesni_programy_230615.pdf

4. Základní varianty možného řešení nabídky VŠ vzdělávání v kraji

V této kapitole představujeme relevantní studijní programy a oblasti vzdělávání, o kterých se v souvislosti s rozvojem VŠ studia v kraji uvažuje, stručně komentujeme možné lokality pro rozvoj VŠ a následně popisujeme tři možné varianty rozvoje VŠ studia. Jedná se o podporu poboček stávajících VŠ, založení nové krajské soukromé polytechnické VŠ a založení nové veřejné polytechnické VŠ. Některé z těchto kroků tematicky navazují na návrhy ze starší studie Analýza možných variant zvýšení podílu obyvatel Karlovarského kraje s vysokoškolským vzděláním.⁶⁷

4.1. Přehled relevantních studijních programů

Diskuze o relevantních studijních programech probíhá v rámci příprav VŠ od podzimu 2023. Reflektuje pohled zaměstnavatelů, potřeby veřejné sféry, hospodářská specifika kraje, strukturu programů na krajských SŠ a VOŠ, potenciální zájem studentů i již zpracované materiály k tomuto tématu.

Pro přípravu VŠ studia a zejména sdílení informací byla v roce 2023 zřízena Pracovní skupina, která sdružuje zástupce Krajského úřadu, volených zástupců KV kraje, největších měst, MŠMT, několika univerzit a dalších důležitých stakeholderů.

Již v roce 2009 byla společností BermanGroup připravena analýza možností rozvoje terciárního vzdělávání v KV kraji.⁶⁸ Tato studie brala v úvahu potřeby místní ekonomiky, konkurenci ostatních VŠ a poptávku studentů. Jako nejvhodnější doporučila zdravotně zaměřené studijní programy balneologie a ošetrovatelství. Následovaly průměrně hodnocené programy krajinné inženýrství a ochrana životního prostředí, lesnictví + dřevařství, informační technologie a management cestovního ruchu. Nejhůře byly hodnoceny programy hotelnictví + gastronomie a specializované strojírenství + elektrotechnika.

Nedávná studie Karlovarské agentury rozvoje podnikání zmapovala TOP 20 profesí KV kraje.⁶⁹ Na základě těchto podkladů a s přihlédnutím zejména k existujícím VOŠ programům v kraji i problémům s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků (viz sekce 3.3) a specifikům kraje (sekce 3.1) byl vytvořen long-list možných VŠ programů, které byly následně hodnoceny.

Kromě běžných diskuzí v rámci Pracovní skupiny pro polytechniku byly hodnoceny místními stakeholdery podle následujících kritérií:

- poptávka zaměstnavatelů
- nutné investice do infrastruktury
- potenciální zájem studentů

⁶⁷ Příkryl, J. (2011). Analýza možných variant zvýšení podílu obyvatel Karlovarského kraje s vysokoškolským vzděláním.

⁶⁸ Žížalová, Adámek (2009). Analýza potenciálu rozvoje terciárního vzdělávání. Karlovarský kraj.

BermanGroup. https://www.kr-karlovarsky.cz/system/files/migrate/samosprava/dokumentykk/dokumenty/Analýza_terciarni_vzdelavani.doc

⁶⁹ <https://www.karp-kv.cz/assets/uploads/1697787318-15584336231867886004351113775.pdf>

- personální pokrytí
- strategická důležitost

Tabulka níže ukazuje bodové hodnocení ve všech kategoriích. Jednotlivé programy jsou shlukovány do skupin dle podobnosti.

Program	Potřebnost pro zaměstnavatele (1 menší, 10 vyšší)	Nutné investice do infrastrukt. (1 vysoké, 10 nízké)	Očekávaný zájem studentů (1 malý, 10 velký)	Personální pokrytí (1 obtíž., 10 snadné)	Strategická důležitost (1 nízká, 10 vysoká)	Celkové hodnoc. (5min., 50 max.)
IT	9	4,8	8,8	4,9	8,9	36,3
Logistika	7,8	6,1	6,4	6,3	7,1	33,6
Technicko-ekonomický obor (např. průmyslový inženýr)	8,1	6	6,3	5,2	7,8	33,4
Energeticko-environmentální program (OZE, cirkulární ekonomika apod.)	7,9	5,3	5,6	3,7	8,2	30,7
Elektrotechnika/mechatronika	8,9	3,3	5,3	4,3	8,4	30,3
Chemie	7,6	3,6	4,1	3,3	7,2	25,9
Strojírenství	6,9	3,2	4,4	3,9	6,9	25,3
Cestovní ruch*	7,1	8	7,3	8,4	8	38,8
Ekonomika/management (specificky zaměřený program, aby nešlo o variantu dostupnou na každé VŠ)	7	7,9	6,4	6,8	6,8	34,8
Udržitelný regionální rozvoj/veřejná správa (se speciálním zaměřením na regiony v transformaci)	4,5	8	4,9	6,5	5,5	29,4
Design	5,6	6,1	6,8	5	5,6	29,1
Učitelství pro 1. stupeň ZŠ	8,1	6,6	7,1	6,6	8,4	36,8
Sociální práce*	5,9	7,5	6,3	7,3	6,3	33,1
Předškolní a mimoškolní pedagogika*	5,9	8,3	6,6	6,1	5,6	32,5
Všeobecná sestra*	8,9	6,9	7,5	7,4	8,4	39
Dětská sestra*	8,3	6,9	7,4	7,4	7,9	37,8
Fyzioterapie	8,3	6,4	6,6	6,3	8,9	36,4
Balneologie	7,5	5,9	5,6	5,5	8,5	33
Zubní technik*	7,1	5,8	6,5	6,4	6,9	32,6
Dentální hygienistka*	6,9	6,3	6,3	6,5	6,6	32,5
Zdravotně sociální péče	7,2	5,4	5,2	6,1	7,4	31,4
Farmaceutický asistent*	6,1	6,4	5,9	6,6	5,4	30,4
Nutriční terapeut*	4,9	7,6	5,9	6,5	5	29,9

Poznámka: * značí VOŠ programy v kraji

Zdroj: Vlastní zpracování dle prioritizace v rámci krajské Pracovní skupiny.

Na základě podrobných diskuzí v rámci pracovních podskupin pro technické programy a zdravotnictví bylo se zástupci kraje, zaměstnavatelů a ZČU prioritizováno několik programů z každé skupiny. U socio-ekonomických programů proběhla předběžná prioritizace pouze na

základě hodnocení stakeholderů. Jedním z důležitých faktorů výběru je snaha vyhnout se konkurenci mezi novými programy a již existujícími programy veřejných VŠ v KV kraji. Tabulka níže tedy obsahuje 6 studijních programů, o kterých se diskutuje jako potenciálně prioritních. Jde o programy, které jsou považovány za důležité na základě představ vedení kraje i zaměstnavatelů a s ohledem na socio-ekonomické podmínky kraje. Je nicméně pravděpodobné, že přesná podoba jednotlivých prioritních programů se bude měnit s ohledem na přípravy akreditací či jednání s partnerskými akademickými a výzkumnými institucemi.

Studijní program	Komentář
Mechatronika	Kombinace elektrotechniky a strojírenství důležitá pro průmyslové firmy v kraji. Návaznost na 3 průmyslové SŠ (Cheb, Sokolov, Ostrov)
Logistika / materiálové toky	Kombinace technických a ekonomických přístupů zaměřená na vnitřní logistiku podniků a řízení materiálových toků. Vhodná pro logistické i průmyslové firmy. Návaznost na SŠ logistickou v Dalovicích. Návaznost na velké logistické provozy v Chebu.
Všeobecné ošetřovatelství	Program důležitý pro nemocnice, ambulance i lázeňství. Potenciální synergie se SŠ a VOŠ výukou v Karlových Varech.
Fyzioterapie	Klíčová profese pro moderní medicínu a léčbu civilizačních chorob i pro lázeňství a wellness odvětví.
Cestovní ruch	Ekonomicky orientovaný program, tudíž potenciálně atraktivní. Cestovní ruch je důležitou složkou krajské ekonomiky. Potenciální synergie se SŠ a VOŠ cestovního ruchu v Karlových Varech
Sociální práce	Klíčová profese pro řešení stávajících sociálních problémů KV kraje i pro péči o stárnoucí společnost Potenciální synergie se SŠ a VOŠ v Chebu

Zdroj: Vlastní zpracování.

Zákon o vysokých školách vymezuje jako jakési vyšší oblasti tzv. úseky vzdělávání (§ 44a), které blíže specifikuje Nařízení vlády č. 275/2016 Sb. Následující tabulka specifikuje příslušné oblasti vzdělávání pro šest vytipovaných prioritních programů.

Studijní program	Oblast vzdělávání
Mechatronika	Strojírenství, technologie a materiály (cca 60 %) Elektrotechnika (cca 40 %)
Logistika / materiálové toky	Doprava
Všeobecné ošetřovatelství	Zdravotnické obory
Fyzioterapie	Zdravotnické obory
Cestovní ruch	Ekonomické obory
Sociální práce	Sociální práce

Zdroj: Vlastní zpracování.

Mimo těchto 6 modelových prioritizovaných programů je možné věnovat větší pozornost těmto následujícím:

- IT - důležitý program s ohledem na postupující digitalizaci výroby, veřejné správy i společnosti obecně
- Balneologie - program prioritizovaný již ve studii v roce 2009, nabízí se synergie s působením Institutu lázeňství a balneologie, v. v. i.
- Radiologie - program uváděný jako velmi důležitý zástupci nemocnic s potenciálem přilákat studenty mimo kraj

- Udržitelný regionální rozvoj/veřejná správa - prakticky orientovaná veřejná správa/regionální rozvoj s unikátní možností propojit studium a praxi regionu procházejícího post-uhelnou sociální a environmentální transformací
- Krajinné inženýrství/ochrana životního prostředí - ačkoli nebylo diskutováno i vzhledem ke složení Pracovní skupiny, jde o potenciálně zajímavé oblasti s ohledem na studii BermanGroup z roku 2009, působení ČZU s projektem Chytrá krajina a také o krajinná specifika KV kraje (vzácné přírodní oblasti i lokality významně zasažené těžbou)

Některé z diskutovaných programů, například obecně ekonomický program, design nebo pedagogické programy v tuto chvíli nejsou zvažovány zejména kvůli překryvu s působením ZČU v Chebu nebo s plány ZČU na budoucí rozvoj studia v kraji (např. VŠ program sklářství ve spolupráci se Střední uměleckoprůmyslovou školou keramickou a sklářskou v Karlových Varech).

Ve fázi analýzy možných variant posílení nabídky VŠ vzdělávání v Karlovarském kraji a následném rozhodování o prioritní cestě, kterou se vydat je racionálnější a vhodnější než s konkrétními studijními programy spíše pracovat s obecnější oblastí vzdělávání a jejich typu i profilem. Z hlediska typu a profilu by se mělo prioritně a v podstatě zcela výlučně jednat o bakalářské profesně zaměřené studijní programy. Z hlediska oblasti vzdělávání jsou prioritní tyto oblasti vzdělávání, které by v portfoliu nabídky VŠ programů v Karlovarském kraji ve střednědobém horizontu neměly chybět: Ekonomické obory, Zdravotnické obory, Sociální práce, Doprava a některá z technických oblastí (zejména Strojírenství, technologie a materiály a Elektrotechnika). Konkrétní podoba nabídky ve formě studijních programů pak bude ovlivněna mnoha faktory, zejména zvoleným řešením, podmínkami akreditace, personálním zabezpečením i poptávkou ze strany uchazečů i pracovního trhu.

4.2. Varianty lokace VŠ vzdělávání v kraji

V této fázi přípravy není cílem podrobně analyzovat nejvhodnější lokality pro budoucí VŠ, ale jen stručně popsat hlavní východiska a směry úvah o lokalitě VŠ. Důsledné zhodnocení těchto východisek a návrhů musí být součástí podrobnější studie proveditelnosti, která zmapuje finanční náklady různých variant, dostupnost vhodných budov, dopravní aspekty (pro studenty i vyučující), atraktivitu pro studenty a další faktory.

Prvotní návrh ze strany MŠMT na stavbu, respektive rekonstrukci, nového kampusu VŠ byl po diskuzi Pracovní skupiny zamítnut a následně stažen, jelikož původně zamýšlené finanční zdroje EU byly přesměrovány na jiné využití. Tento návrh pracoval s variantou rekonstrukce nyní nevyužívané budovy bývalé SŠ v Královském Poříčí u Sokolova. Vybudovat kampus za stamiliony v obci s méně než tisícem obyvatel je velmi riskantní především z pohledu nedostatečné atraktivity pro studenty. Z obdobného důvodu nebyla podpořena ani varianta budovy v Kynšperku nad Ohří s necelými 5 tisíci obyvatel.

V rámci hlavních aktérů přípravy polytechniky v kraji panuje shoda na dvou bodech:

1. Nebylo by účelné na startu VŠ investovat stovky milionů "do betonu" do nového kampusu. Proto se uvažuje jen o využití stávajících budov, samozřejmě s nutnými rekonstrukcemi, a také o decentralizované variantě školy, která by umožnila začít

provozovat VŠ co nejsnáze a nejefektivněji. Jednotný kampus by byl spíše otázkou střednědobého až dlouhodobého výhledu.

2. Jako potenciálně vhodná se jeví pouze tři největší města v kraji, tedy Karlovy Vary, Cheb a Sokolov. Realistická je také decentralizovaná varianta ve 2 či všech 3 městech, nicméně musí být pečlivě zvážena všechna pozitiva i rizika.

V této fázi pouze shrnujeme několik základních plusů a mínusů ke každému z 3 bývalých okresních měst:

Karlovy Vary

- + největší město v kraji, nejznámější mimo region
- + relativně dobrá dopravní dostupnost pro oblast Klášterce nad Ohří, Kadaně, Chomutova, Mostu a Žatce (oblast s cca 250 tisíci obyvateli a potenciálem zájemců o studium)
- + atraktivita pro studenty (relativně větší možnosti kulturního vyžití a služeb)
- + dobrá dostupnost pro potenciální vyučující dojíždějící z pražské aglomerace
- + synergie s VaV aktivitami (KIC, ILaB, Chytrá krajina atd.) sídlícími nebo plánovanými v KV
- + existující VOŠ v centru města
- horší dostupnost pro potenciální vyučující dojíždějící z Plzně
- nedostupné potřebné prostory pro výuku

Cheb

- + existující VŠ infrastruktura ZČU a tradice výuky
- + dobré možnosti práce při studiu (včetně blízkosti Německa)
- + dobrá dojezdnost vlakem z Plzně (pro pedagogy)
- + existující "kampus" VOŠ v centru města (okolí Schillerových sadů), které by šly transformovat do VŠ, ev. v rámci této lokality volná parcela po zbořeném gymnáziu k možné výstavbě
- větší vzdálenost od hustě obydlené oblasti Chomutovsko-Mostecké aglomerace
- horší dostupnost pro potenciální vyučující dojíždějící z pražské aglomerace
- dobrá dojezdnost vlakem do Plzně (studenti spíše zamíří na ZČU)

Sokolov

- + nižší životní náklady
- + centrální poloha v rámci KV kraje
- menší atraktivita pro studenty
- nedostupné potřebné prostory pro výuku

K otázce atraktivity pro studenty je nutno dodat, že vzhledem k poměrně malé velikosti celého KV kraje není zásadním problémem bydlet v jednom z výše zmíněných větších měst a studovat či pracovat v jiném. Nicméně dopravní dostupnost z menších sídel, především těch mimo hlavní osu Aš-Cheb-Sokolov-KV-Ostrov, může být obtížnější, obzvláště veřejnou dopravou.

Níže je stručně popsán potenciální seznam lokalit či budov, které byly v pracovní skupině nebo přípravném týmu diskutovány, i když u většiny z nich v naprosto teoretické rovině.

- budova ZČU v Chebu - VŠ výuka v ní funguje, má volnou kapacitu pro 1-2 další obory
- využití budov stávajících VOŠ - nutnost řešit otázku volné kapacity; riziko, jak bude Národní akreditační úřad vnímat VŠ výuku v budovách SŠ
- budova na Jana Palacha v KV - ve vlastnictví města KV, dříve budova SŠ, od podzimu 2024 výuka ZČU a následně i soukromé SŠ Trivis (tzn. výhledově téměř plná kapacita)
- budova Solivárny na ulici Horova v KV - nevyužívaný komplex v centru města vlastněný firmou Mattoni (soukromé vlastnictví)
- budova bývalé Carlsbad International School - bývalá mezinárodní SŠ za okrajem KV směrem na obec Březová (odlehlá lokalita)
- budova Integrované střední školy technické a ekonomické v Sokolově - potenciálně zajímavá budova pro technické programy, ale chybí volná kapacita
- Karlovarské inovační centrum se zahájením výstavby v druhé polovině roku 2024 - v případě volného prostoru by propojení VŠ a inovační/výzkumné instituce bylo vhodné
- Nová budoucí budova Střední uměleckoprůmyslové školy keramické a sklářské Karlovy Vary s termínem dokončení 12/2026
- stavba kampusu v prostoru Dolního Nádraží v KV - varianta kampusu v centru města (soukromý pozemek, v dlouhodobém výhledu)
- budova České pošty naproti hotelu Thermal v KV - ideální místo v centru města, ale nejasné plány vlastníka
- budova Tržnice v KV - v majetku města, nyní pronajímáno pro supermarket
- stavba kampusu ve Dvorech v KV - varianta kampusu na pozemcích kraje na okraji města (v dlouhodobém výhledu)

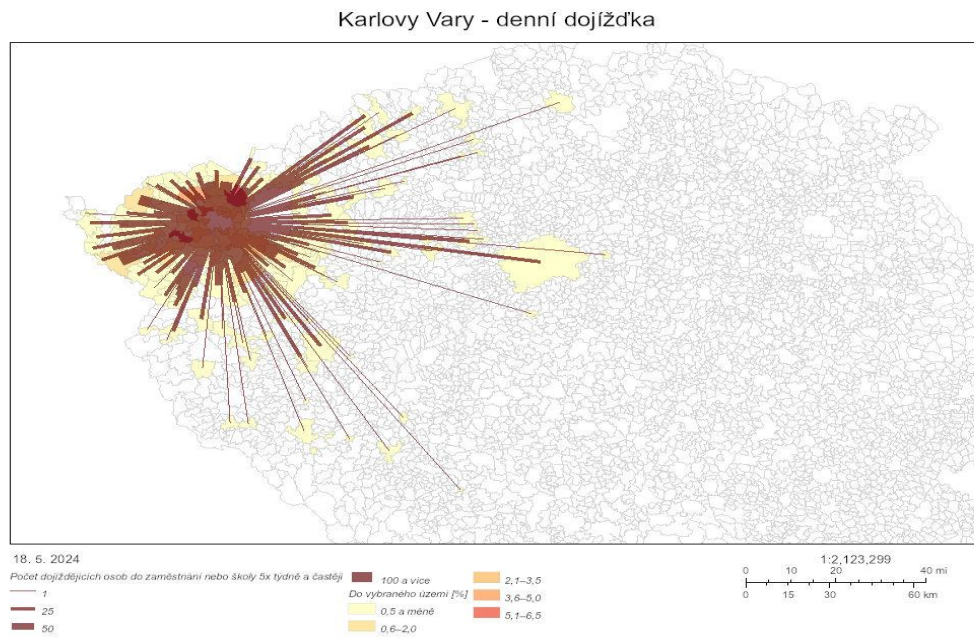
Ačkoliv v celé této studii pracujeme především s denní dojíždkou a geografickou dostupností VŠ, je pravděpodobné, že škola bude potřebovat určité ubytovací kapacity pro studenty. Ty by z počátku byly asi řešeny individuálně ať už tržním pronájmem nebo dohodou s městy na využití vhodných ubytovacích prostor. V dlouhodobém výhledu se nabízí vybudování kolejí, ovšem v trochu jiném režimu, než jak je obvykle známe z konce 20. století. Místo typických velkých kolejí by mohlo jít o moderní multifunkční bytové domy s maloformátovými byty 1+1 nebo 2+1, které by měly více využití, dle aktuální potřeby. Mohly by být nabízeny jako ubytování pro studenty, ale také jako sociální bydlení pro mladé (byty na půli cesty, startovací byty, azylové byty pro osoby v nouzi, byty pro migranty) nebo dočasné byty pro potřebné profese. Tato varianta má výhodu, že by řešila i existující sociální problémy a nedostatek městských bytů v některých lokalitách, navíc jsou na takovou výstavbu k dispozici dotační programy pokrývající až 85 % nákladů. Tyto dotační možnosti platí i pro rekonstrukce bytů.⁷⁰

V současné době není jasná lokace ani konkrétní soubor nemovitostí vhodných pro provoz VŠ. Lze konstatovat, že vzhledem k dojezdové vzdálenosti a také atraktivitě pro studenty a personál by lokace měla být ideálně v Karlových Varech nebo také částečně v Chebu a Sokolově. Pro dokreslení předpokládaného spádového území pro každodenní dojíždění do těchto tří lokalit uvedme mapy jejich denních dojížděk na základě dat ČSÚ ze sčítání 2021.⁷¹

⁷⁰ <https://irop.gov.cz/cs/vyzvy-2021-2027/vyzvy/101vyzvairop>

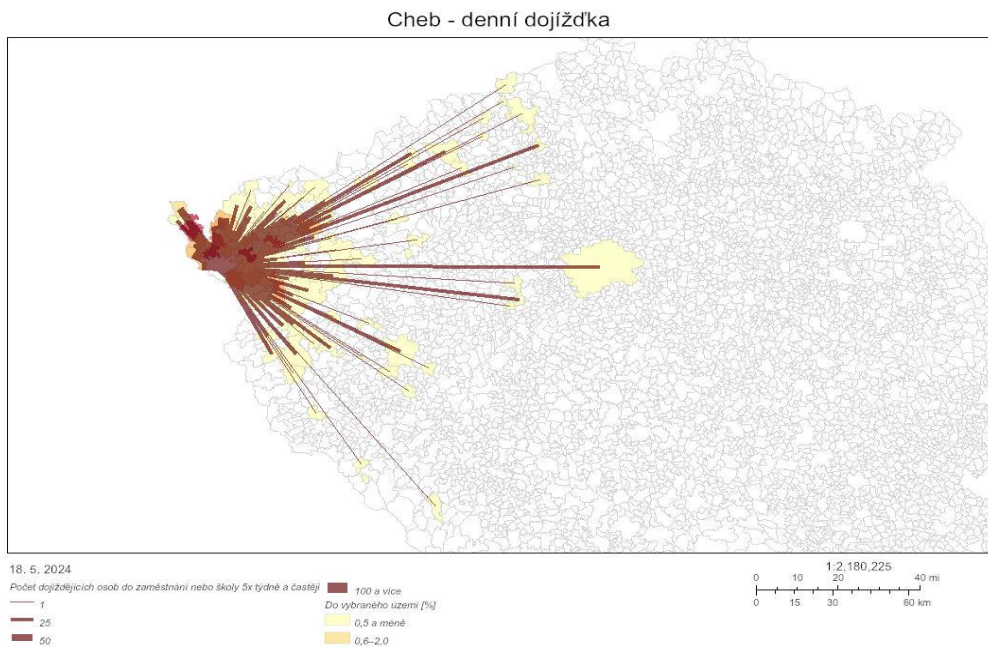
⁷¹ <https://geodata.statistika.cz/as/dojizdka>

Denní dojíždka do Karlových Varů je 9 832 dojíždějících do práce i školy.

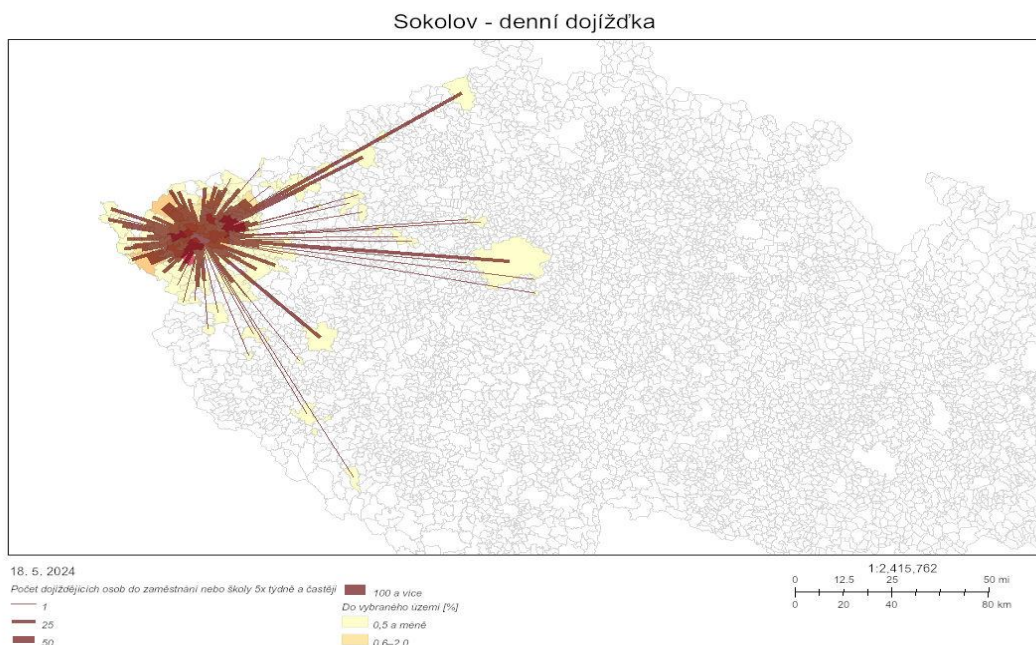
Zdroj: Data ČSÚ.

Denní dojíždka do Chebu je 4 063 dojíždějících do práce i školy.

Zdroj: Data ČSÚ.

Denní dojíždka do Sokolova je 5 128 dojíždějících do práce i školy.

Zdroj: Data ČSÚ.

4.3. Synergie s VaV aktivitami

KV kraj jako jeden ze tří uhelných regionů Česka čerpá finance z Operačního Programu Spravedlivá Transformace. V jeho rámci se připravuje nebo začíná realizovat řada velkých strategických projektů, které mají za cíl posílit výzkumné a inovační aktivity v kraji nebo podpořit vysoce kvalifikovanou práci. Tyto projekty lze považovat za synergické k přípravě polytechniky a lze předpokládat velké možnosti spolupráce do budoucna. Jedná se zejména o tyto projekty:

Centrum lázeňského výzkumu

Projekt Institutu lázeňství a balneologie, v. v. i. (ILaB), jediné veřejné výzkumné instituce v KV kraji. Jejím zřizovatelem je KV kraj. V rámci projektu bude probíhat výzkum v lékařské, environmentální i socio-ekonomické oblasti, na kterém budou pracovat dvě desítky výzkumníků. ILaB má uzavřeny partnerské smlouvy s Fyziologickým ústavem AV ČR, Západočeskou univerzitou a Českým vysokým učením technickým. Součástí projektu jsou i vzdělávací aktivity v kraji.

Chytrá krajina

Projekt Chytrá krajina 2030+ je vedený Českou zemědělskou univerzitou v Praze. Cílem je vytvořit chytrá, adaptabilní a ekologicky šetrná řešení, která podpoří biodiverzitu, zvýší efektivitu využívání přírodních zdrojů a posílí odolnost venkova vůči extrémním klimatickým jevům. Projekt pomůže vytvořit rámec, který umožní Karlovarskému kraji využít svůj potenciál rozvoje krajiny tak, aby respektoval limity životního prostředí a aby byla tato krajina odolnější vůči projevům a dopadům klimatické změny. Projekt zahrnuje spolupráci mezi různými institucemi, včetně akademických pracovišť, soukromých firem a veřejné správy, a klade důraz na praktickou aplikaci vědeckého výzkumu a technologických inovací v reálném prostředí.

Karlovarské inovační centrum (KIC)

KIC je důležitá instituce zaměřená na podporu inovací, podnikání a technologického rozvoje v Karlovarském kraji. Jejím hlavním cílem je vytvořit příznivé prostředí pro vznik a rozvoj inovativních firem a projektů, které přispívají k ekonomickému růstu a konkurenceschopnosti regionu. KIC bude organizovat a podporovat různé projekty a iniciativy zaměřené na technologický a inovativní rozvoj regionu, včetně akceleratorů, inkubátorů a dalších programů zaměřených na podporu začínajících podnikatelů. KIC bude spolupracovat s řadou regionálních, národních i mezinárodních partnerů, včetně univerzit, výzkumných institucí, podnikatelských asociací a veřejných orgánů, aby zajistilo širokou podporu a přístup ke zdrojům pro inovativní projekty.

V dalším sledu lze uvažovat o synergii se strategickými projekty 4K - Krajská kulturní a kreativní kancelář, Krajský business park Sokolov, Sokolovská investiční a green development nebo Modernizace Střední uměleckoprůmyslové školy keramické a sklářské. Všechny zmíněné projekty mají ambice zvyšovat úroveň vzdělání, výzkumu a vývoje v kraji, podporovat inovace, připravovat nové byznysové hodnotové řetězce a rozvíjet činnosti s vyšší přidanou hodnotou. Jako takové budou vyžadovat kvalifikovanou pracovní sílu, které je nyní v kraji v některých oborech nedostatek (viz kapitola 3.3). Zároveň budou přispívat k rozvoji atraktivních pracovních pozic, což povede k bourání stereotypu, že v KV kraji není pro absolventy VŠ nabídka atraktivní kvalifikované práce.

Rozvoj vysokého školství má různorodé pozitivní efekty. Podle jedné ze starších studií (i podle aktuálních dat) mají čeští vysokoškoláci vyšší mzdy než středoškoláci a investice do veřejného VŠ vzdělání je přínosná jak pro jedince, tak pro společnost.⁷² Vysoká návratnost investic do vzdělání (jak pro jedince, tak pro celou společnost) platí obecně pro celý svět a je dlouhodobě stabilní.⁷³ Příklad Dánska (nová univerzita) ukazuje, že rozvoj vysokého školství v periferním regionu může mít velmi pozitivní dopad pro region samotný (vyšší mzdy i vyšší počet mladých lidí, kteří v regionu zůstanou), ale i pro celý stát (noví studenti zvenčí regionu, kteří se následně stěhují do jiných oblastí).⁷⁴ Jak ale ukazuje rakouská zkušenost s pobočkou stávající univerzity v nové periferní lokalitě, je třeba si být vědom několika důležitých aspektů. Nová VŠ vyžaduje určitou minimální kritickou masu studentů, aby byla životaschopná. Dále je třeba dobře definovat a komunikovat přínos pro region i mateřskou VŠ a jasně nastavit leadership. V neposlední řadě je třeba mít na paměti, že přínos VŠ je dlouhodobý a nelze očekávat zázraky na počkání. Rozvoj VŠ je strategická záležitost, která potřebuje dlouhodobou politickou a institucionální podporu a jasný rámec financování.⁷⁵

V další části dokumentu se zaměříme na popis základních variant zvýšení nabídky VŠ vzdělávání v Karlovarském kraji.

⁷² https://polek.vse.cz/artkey/pol-201205-0001_Odhad-miry-navratnosti-investic-do-vysokoskolskeho-vzdelani-podle-oboru-pohlavi-a-regionu.php?l=cz

⁷³ <https://documents1.worldbank.org/curated/zh/442521523465644318/pdf/WPS8402.pdf>

⁷⁴ <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21681376.2019.1584051>

⁷⁵ <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/02690942221122100>

4.4. Podpora vzniku detašovaných pracovišť (poboček) existujících VŠ

4.4.1. Popis varianty

Podstatou této varianty je zajištění VŠ výuky na území Karlovarského kraje formou detašovaných pracovišť (poboček) existujících vysokých škol, a to s nějakou formou podpory kraje nebo státu. Jedná se o variantu, která již částečně probíhá finanční podporou chebské pobočky Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni. V roce 2024 se jedná o podporu ve výši 2,8 mil Kč. Dále Fakulta životního prostředí České zemědělské univerzity vyučuje v prostorách Krajského úřadu a knihovny bakalářský program Územní technická a správní služba ve formě kombinovaného studia bez přímé finanční podpory Karlovarského kraje (ČZU naopak platí pronájem sálů). Připravují se i další obory popsané výše.

4.4.2. Formální předpoklady

Pro tuto variantu nejsou žádné specifické formální předpoklady. VŠ vzdělávání by bylo zajišťováno existujícími vysokými školami, respektive fakultami s potřebnými akreditacemi. Varianta je závislá na úspěšnosti jednání s potenciálními poskytovateli VŠ vzdělávání a jejich ochotě provozovat pobočku (detašované pracoviště) v KV kraji. Z hlediska variant řešení lze vymezit tyto základní varianty:

Koordinace vzdělávací nabídky a administrace podpory:

- Bez centrální koordinace na úrovni kraje
- Odbor školství, mládeže a tělovýchovy KrÚ Karlovarského kraje, popřípadě jiný útvar KrÚ
- Pro daný účel krajem založená nová organizace
- Některá z existujících krajských organizací

Z hlediska počtu spolupracujících VŠ:

- Centralizované řešení (= "exkluzivní" spolupráce pouze s jednou univerzitou)
 - vznik nové polytechnické fakulty sídlící v Karlovarském kraji
 - vznik nové klasické (monotematické) fakulty sídlící v Karlovarském kraji
 - detašovaná pracoviště relevantních fakult dané univerzity
- Decentralizované řešení
 - pobočky více veřejných VŠ (fakult veřejných VŠ)
 - pobočky více veřejných i soukromých VŠ

Samostatná fakulta se sídlem v Karlovarském kraji

Z hlediska výše v tomto oddílu načrtnutých možností řešení má specifické postavení teoretická varianta vzniku samostatné fakulty některé ze stávajících univerzit. Taková fakulta by měla své sídlo v Karlovarském kraji, vyšší autonomii a viditelnost než "pouhá" detašovaná pracoviště a představuje tedy variantu řešení na pomezí pobočky VŠ a samostatné VŠ se sídlem v kraji.

Fakulta představuje samostatnou součást univerzitní vysoké školy. Z hlediska zákona o vysokých školách (§ 23) uskutečňuje fakulta nejméně jeden akreditovaný studijní program a

vykonává tvůrčí činnost. Fakulta má v rámci univerzity určitou míru autonomie - na fakultě se ustavuje samosprávný zastupitelský akademický orgán a fakulta má právo používat vlastní akademické insignie a konat akademické obřady (§ 23, odst. 2). O zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení fakulty rozhoduje na návrh rektora akademický senát veřejné vysoké školy (§ 23, odst. 3).

V rámci České republiky funguje několik fakult mimo sídelní město domovské univerzity. Jako příklad lze uvést Jindřichohradeckou fakultu managementu VŠE v Praze, Obchodně podnikatelskou fakultu v Karviné SLU v Opavě či litomyšlskou fakultu restaurování Univerzity Pardubice. Fakulty jsou téměř výhradně orientovány na příbuzné studijní programy v rámci jedné či několika příbuzných oblastí vzdělávání. V případě potřeb Karlovarského kraje by v této podvariantě řešení byla vhodnější polytechnická profesně orientovaná fakulta nicméně i fakulta zaměřená pouze na jednu či dvě vzdělávací oblasti by z určitého pohledu mohla být životaschopná (např. v kombinaci s působením jiných VŠ v odlišné formě). V aktuální fázi mapování možností je však neznámou, jaká by byla motivace některé z univerzit ke vzniku nové fakulty se sídlem v Karlovarském kraji. Respektive, jaké by musely být stimuly ze strany Karlovarského kraje, popřípadě MŠMT, aby taková varianta byla reálná.

4.4.3. Odhad časové náročnosti (harmonogram varianty)

Odhad harmonogramu varianty je orientační, reálný průběh by byl závislý na úspěšnosti vyjednávání s příslušnými vysokými školami. V některých případech již tato varianta částečně probíhá. Orientační časový průběh je následující:

0M	rozhodnutí o variantě
12-24M	přijímání prvních studentů

4.4.4. Hrubý odhad materiálních a finančních nároků

Finanční nároky lze rozdělit na provozní a investiční.

Provozní náklady

V této variantě by se v základu (z pohledu MŠMT) jednalo v případě zapojení veřejných vysokých škol o standardní financování. Z pohledu kraje by pak tato varianta znamenala zajistit financování stimulačního bonusu pro příslušné VŠ jako kompenzace za realizaci výuky na detašovaném pracovišti/pobočce (v přímé finanční podpoře nebo materiální podpoře místa výuky).

Počet studentů obsluhovaných danou variantou řešení v Karlovarském kraji předpokládáme jako absolutní nárůst celkového počtu financovaných studentů na VVŠ a finančně by se promítlo zejména do fixní části institucionálního financování VVŠ (rozpočtového okruhu I). V roce 2024 je rozdělení fixní části rozpočtového okruhu I pro VVŠ následující:⁷⁶

⁷⁶ Zdroj: Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro rok 2024.

VVŠ	podíl na celku (%)	VVŠ	podíl na celku (%)
UK	17,7693	UPAR	2,6156
JU	3,0826	VUT	6,9373
UJEP	2,4583	VŠB-TUO	4,8348
MU	11,6823	UTB	3,1625
UPOL	6,3292	VŠE	3,6224
VETUNI	1,2315	ČZU	5,0773
OU	2,7884	MENDELU	2,9670
UHK	1,6989	AMU	1,7952
SU	1,5381	AVU	0,4676
CVIU	8,6000	UMPRUM	0,6928
VŠCHT	2,2861	JAMU	1,0444
ZČU	3,7419	VŠPJ	0,5824
TUL	2,1810	VŠTE	0,8133
celkem			100

Zdroj: Data MŠMT.

Průměrný normativ na jednoho studenta VVŠ v roce 2024 je **51 073 Kč**. Jedná se o celkový průměr za všechny VVŠ. Pro konkrétní školu se jedná o podíl na celku daný počtem financovaných studentů a koeficientem ekonomické náročnosti (KEN) příslušných studijních programů. V případě uvažovaných programů se jedná o následující koeficienty:

Studijní program	KEN
Mechatronika	1,65
Logistika / materiálové toky	1,65
Všeobecné ošetřovatelství	2,25
Fyzioterapie	2,25
Cestovní ruch	1
Sociální práce	1

Zdroj: MŠMT.

Lze očekávat, že navýšení z důvodu podpory dostupnosti veřejného vysokého školství v Karlovarském kraji by bylo pro realizaci všech uvažovaných programů studia max. do 0,5 % stávající fixní části rozpočtového okruhu I (v hodnotách za rok 2024 by se jednalo o max. 92 000 000 Kč při maximálně 1800 studentech po naplnění všech ročníků a programů). Z hlediska stimulace stávajících veřejných VŠ by bylo účinné, pokud by se jednalo o prostředky nad rámec stávajícího rozpočtu pro VVŠ dedikované specificky pro výuku v Karlovarském kraji.

Investiční náklady

V této fázi příprav nelze zatím ani parametricky odhadnout vstupní investiční náklady. Takový odhad bude možný až po určení konkrétních lokalit a budov pro realizaci VŠ vzdělávání (viz část 4.2).

Z hlediska investiční náročnosti uvažovaných programů budou nejméně náročné studijní programy v ekonomické a Společenskovední vzdělávací oblasti, nejnáročnější z hlediska specializovaných učeben a vybavení budou programy z Technické oblasti orientované na elektrotechniku nebo strojírenství.

Zajištění financování

Jak již bylo zmíněno výše, provozní náklady by byly řešeny standardně příspěvkem stávajícím VVŠ - ideálně však formou navýšení stávajícího rozpočtu - a pravidelný roční podpůrný příspěvek na provoz ze strany kraje. Vstupní investiční náklady by byly minimálně zčásti financovány krajem.

4.4.5. Slabé a silné stránky varianty

Silné stránky

- z hlediska formálních požadavků a bariér nejrychlejší varianty umožňující nabídnout VŠ studium v kraji přicházející silně populační vlně maturantů
- využití potenciálu a institucionálního zázemí existujících vysokoškolských institucí (personální zabezpečení, akreditace, reputace VŠ apod.)
- možnost kombinace více institucí a více lokalit s různými parametry
- bezplatné studium

Slabé stránky

- potenciální neochota VŠ se zřizováním poboček
- vysoké, popřípadě rostoucí náklady na udržení poboček
- z dlouhodobého hlediska nejisté řešení (nízká míra ovlivnitelnosti)
- nelze očekávat výrazný rozvoj výzkumných aktivit a třetí role VŠ, neboť detašovaná pracoviště budou zaměřena v podstatě výhradně na výuku (s výjimkou varianty "fakulta")
- riziko roztržičnosti (které lze minimalizovat aktivní koordinací a marketingem ze strany kraje)

4.5. Vznik "krajské" soukromé VŠ

4.5.1. Popis varianty

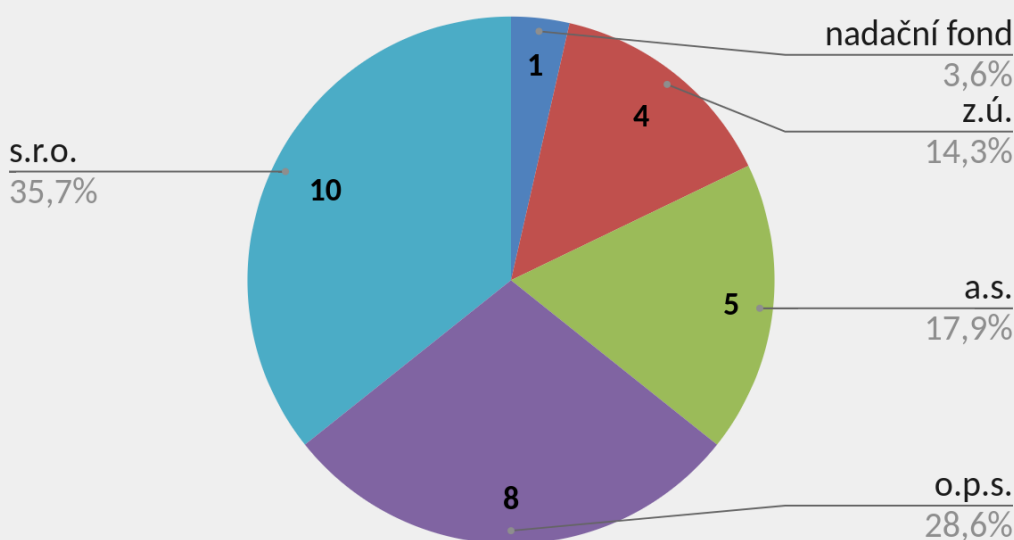
Podstatou této varianty je vznik nového právního subjektu, který následně podnikne kroky k získání státního souhlasu působit jako vysoká škola. Z hlediska zákona o vysokých školách (zákon č. 111/1998 Sb.) by se jednalo o soukromou vysokou školu. Podmínkou této varianty je také získání potřebné akreditace, respektive akreditací a zajištění financování provozu školy.

4.5.2. Formální předpoklady

Předpokladem vzniku soukromé vysoké školy je *existence právnické osoby, která má sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území některého členského státu Evropské unie, nebo která byla zřízena nebo založena podle práva některého členského státu Evropské unie, které ministerstvo udělilo státní souhlas.*

Z 28 soukromých VŠ působících v ČR je z hlediska právní formy 15 škol obchodní společností a 13 pak neziskovou organizací. Konkrétní rozložení právních forem je pak následující:

Právní forma soukromých VŠ v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat MŠMT.

Z pohledu vyššího územního samosprávného celku je účelné založení nové samostatné právnické osoby. KV kraj je aktuálně zřizovatelem sedmi desítek organizací. Z hlediska právní formy převládají příspěvkové organizace, dále se jedná o zapsaný ústav (4K - Agentura pro kulturní a kreativní průmysly Karlovarského kraje), zapsaný spolek (Destinační agentura Krušnohoří, Sdružení Karlovarského kraje pro rozvoj leteckých linek; Živý kraj – destinační agentura pro KV kraj), veřejnou výzkumnou instituci (Institut lázeňství a balneologie), akciovou společnost (Karlovarská krajská nemocnice; Komunální odpadová společnost; Údržba silnic Karlovarského kraje), společnost s ručením omezeným (Letiště Karlovy Vary) a nadační fond (Nadační fond Karlovarského kraje). Z hlediska účelu je vhodné řešení omezit na neziskovou organizaci. Uvažována je právní forma zapsaný ústav.

Vznik zapsaného ústavu

Proces zřízení nebo založení právnické osoby, které má být udělen státní souhlas působit jako soukromá vysoká škola, se řídí typem zřizované nebo zakládáné právnické osoby. A to občanským zákoníkem nebo zákonem o obchodních korporacích.

Zapsaný ústav je upraven § 402 - 418 zákonem č. 89/2012 Sb.(občanský zákoník). Ústav je dle zákona právnická osoba ustavená za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky.

Ústav se zakládá zakládací listinou, a při založení je vymezen přinejmenším těmito údaji:

- název ústavu a jeho sídlo,
- účel ústavu vymezením předmětu jeho činnosti, popřípadě i předmět jeho podnikání,
- údaj o výši vkladu, popřípadě o jeho nepeněžitěm předmětu,
- počet členů správní rady i jména a bydliště jejích prvních členů,
- podrobnosti o vnitřní organizaci ústavu, nejsou-li součástí statutu ústavu,
- je-li již při založení zřízena dozorčí rada, tak také počet členů dozorčí rady a jména i bydliště jejích prvních členů.

Obecný vzor zakládací listiny zpracované Odborem legislativním a právním je uveden přílohou. Ústav vzniká zápisem do veřejného rejstříku.

Státní souhlas⁷⁷

O udělení státního souhlasu rozhoduje MŠMT na základě žádosti podané právnickou osobou, která má působit jako soukromá vysoká škola. Podání žádosti je spojeno s úhradou správního poplatku, aktuálně ve výši 100 000 Kč.

Žádost o udělení státního souhlasu obsahuje:

- název, sídlo a typ vysoké školy,
- právní formu právnické osoby a statutární orgán,
- strategický záměr soukromé vysoké školy,
- údaje o personálním, finančním, materiálním a dalším zabezpečení činnosti soukromé vysoké školy,
- návrhy studijních programů,
- návrh vnitřních předpisů upravujících organizaci a činnost soukromé vysoké školy a postavení členů akademické obce,
- doklad o zaplacení správního poplatku: kopie výpisu z účtu nebo kopii složenky.

MŠMT rozhodne do 150 dní od doručení žádosti. Před vydáním rozhodnutí si MŠMT vyžádá stanovisko Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství, to musí být souhlasné. Současně s rozhodnutím o udělení státního souhlasu MŠMT rozhoduje o registraci vnitřních předpisů vysoké školy.

Po nabytí právní moci rozhodnutí o udělení státního souhlasu VŠ požádá o udělení akreditace studijního programu (studijních programů) a to nejpozději však do 3 měsíců. Státní souhlas ale pozbude platnosti, jestliže do těchto 3 měsíců není podána žádost o akreditaci studijního programu či do 1 roku od data získání státního souhlasu škola nezíská akreditaci nebo do 2 let nezahájí uskutečňování alespoň jednoho studijního programu (tj. výuku).

Akreditace

O udělení akreditace studijnímu programu (studijních programů) rozhoduje Národní akreditační úřad.

Náležitosti žádosti o udělení akreditace studijním programům (§ 79 odst. 2 písm. a) až g) a odst. 5 zákona o vysokých školách):

- název vysoké školy, která bude studijní program uskutečňovat,
- součásti studijního programu,
- doklady o personálním, finančním, materiálním a dalším zabezpečení studijního programu nejméně na standardní dobu studia,
- záměr rozvoje studijního programu, jeho odůvodnění a předpokládaný počet přijímaných uchazečů o studium a informace o předpokládané uplatnitelnosti absolventů studijního programu na trhu práce, doložení společenské poptávky a pokrytí praxí pro profesní bakalářské programy
- sebehodnotící zprávu, popisující a hodnotící naplnění jednotlivých požadavků vyplývajících z příslušných standardů pro akreditace,
- v případě studijního programu, jehož absolvováním se bezprostředně naplňují odborné předpoklady pro výkon regulovaného povolání, také oznámení, že daný

⁷⁷ Podrobnosti viz dokument Metodický materiál pro přípravu a hodnocení žádosti o udělení státního souhlasu, 14/2017 NAÚ <https://www.nauvs.cz/attachments/article/75/1%20-%20Metodika%20k%20ud%C4%9Blen%C3%AD%20SS.pdf>

studijní program je zaměřen na přípravu k výkonu regulovaného povolání, a souhlasné stanovisko příslušného uznávacího orgánu.
Akreditační úřad o žádosti o udělení akreditace rozhodne do 120 dní od doručení žádosti.

4.5.3. Odhad časové náročnosti (harmonogram varianty)

Odhad harmonogramu varianty je velmi orientační, neboť doba přípravy akreditace je velmi závislá na úspěchu a efektivnosti personálních akvizic. **Nejkratší** časový průběh, který vychází ze zákonných lhůt a předpokladu, že státní souhlas a akreditace projdou napoprvé, je následující:

0M	rozhodnutí o variantě
3M	vznik zapsaného ústavu
15M	podklady pro udělení státního souhlasu a první akreditaci
20M	udělení státního souhlasu
21M	podání žádosti o akreditaci
27M	udělení akreditace
30-36M	přijímání prvních studentů (v návaznosti na termín získání akreditace v rámci akademického roku)

Střední (realistický) časový průběh, který vychází ze zákonných lhůt a dále časové rezervy pro realizaci akreditačního průběhu a vzniku zapsaného ústavu je následující:

0M	rozhodnutí o variantě
6M	vznik zapsaného ústavu
18M	podklady pro udělení státního souhlasu a první akreditaci
28M	udělení státního souhlasu
29M	podání žádosti o akreditaci
41M	udělení akreditace
44-47M	přijímání prvních studentů (v návaznosti na termín získání akreditace v rámci akademického roku)

Tři roky je tedy teoretická nejkratší doba nutná pro zahájení výuky soukromé vysoké školy, přinejmenším u akreditace je ale racionální počítat s delším průběhem (dle aktuálních zkušeností akreditační proces trvá 1 až 2 roky, akvizice potřebných akademických pracovníků pro podložení akreditace a následné zajištění výuky může být ještě delší (a bude se u jednotlivých studijních programů lišit). Realističtější časový odhad je tedy přijímání prvních studentů 4 roky po rozhodnutí o této variantě.

4.5.4. Hrubý odhad materiálních a finančních nároků

Finanční nároky lze rozdělit na provozní a investiční.

Provozní náklady

Pro parametrický odhad provozních nákladů můžeme vyjít z dostupných dat o počtech studentů a nákladech soukromých vysokých škol. Kompletně jako nejaktuálnější jsou dostupná data za rok 2022.⁷⁸

Škola	Počet studentů	Náklady (tis. Kč)	Přepočet na studenta a rok (tis. Kč)	Poznámka
AMBIS - vysoká škola, a. s.	5 333	240 089	45,02	
Metropolitní univerzita Praha, o.p.s.	2 643	176 440	66,76	
Panevropská univerzita, a.s.	2 579	146 931	56,97	
Vysoká škola finanční a správní, a.s.	2 440	186 025	76,24	
University College Prague	1 453	73 087	50,30	
ŠKODA AUTO VŠ, o.p.s.	1 107	169 809	153,40	
Univerzita Jana Amose Komenského Praha, s.r.o.	1 081	67 816	62,73	
Vysoká škola zdravotnická, o.p.s.	828	45 327	54,74	
Unicorn Vysoká škola s.r.o.	820	150 149	183,11	
Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, spol s r.o.	634	26 961	42,53	
CEVRO institut z.ú.	622	58 068	93,36	
University of New York in Prague, s.r.o	551	150 505	273,15	
Vysoká škola logistiky o.p.s.	516	34 025	65,94	
Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.	391	30 837	78,87	
Moravská vysoká škola Olomouc o.p.s.	321	31 149	97,04	
Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s.	305	15 442	50,63	
Anglo-americká vysoká škola, z.ú.	221	126 331	571,63	
Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku, o.p.s.	151	15 748	104,29	
Archip s.r.o.	95	6 144	64,67	jen osobní náklady
Vysoká škola aplikované psychologie, s.r.o.	82	6 686	81,54	
Vysoká škola PRIGO, z.ú.	79	35 883	454,22	

Zdroj: Dle dat MŠMT.

⁷⁸ Zdojem data o počtech studentů studentech je MŠMT: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/data-o-studentech-poprve-zapsanych-a-absolventech-vysokych>
Náklady VŠ jsou převzdyty z účetních závěrek publikovaných v obchodním rejstříku.

Pro další odhady jsou nezohledňovány data za následující VŠ (tvůrčím způsobem orientovaná VŠ, "firemní" VŠ, instituce se zahraničním stylem studia apod.), kde přepočtené náklady na jednoho studenta a rok (2022) vycházejí nad 100 000 Kč:

- Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku, o.p.s.
- ŠKODA AUTO VŠ, o.p.s.
- Unicorn Vysoká škola s.r.o.
- University of New York in Prague, s.r.o
- Vysoká škola PRIGO, z.ú.
- Anglo-americká vysoká škola, z.ú.

Charakteristiky nákladů na jednoho studenta a rok u zbývajících 15 VŠ, za která jsou dohledatelná data následující - minimum 42 500 Kč, maximum 97 000 Kč, průměr 65 800 Kč a medián 64 600 Kč. Počet studentů se pohybuje od 82 do více než 5 000, průměrný počet studentů je 1288, medián pak 634 studentů.

I přes všechna omezení dostupnosti dat a rozsahu souboru lze provést lineární regresi - tedy vytvořit jednoduchý model vztahu počtu studentů a rozpočtu výše uvažovaných soukromých škol. Dostaneme pak následující vztah mezi proměnou počtu studentů a celkových provozních nákladů vysoké školy (v tis. Kč):

$$N = 12\,200 + 49,8 \cdot s,$$

s je celkový počet studentů.

Po zohlednění inflace lze tento vztah využít k parametrickému odhadu provozních nákladů vysoké školy. Je však třeba poznamenat, že většina studijních programů soukromých vysokých škol odpovídá provozně "levnějším" (z hlediska financování veřejných vysokých škol se jedná o programy s koeficientem ekonomické náročnosti KEN na úrovni 1,0), v uvažovaných oborech ale převažují ekonomicky náročnější programy (Všeobecné ošetřovatelství a Fyzioterapie KEN 2,25, Logistika a Mechatronika KEN 1,65, pouze Cestovní ruch a Sociální práce KEN 1,0). Ostatně provozní i investiční náročnost technických oborů je jedním z důvodů jejich absence v nabídce soukromých VŠ.

Detailní odhad provozních nákladů bude možné zpracovat až jako součást podrobnější studie proveditelnosti.

Investiční náklady

V této fázi příprav nelze zatím ani parametricky odhadnout vstupní investiční náklady. Takový odhad bude možný až po určení konkrétních lokalit a budov pro vysokou školu (viz část 4.2).

Z hlediska investiční náročnosti uvažovaných programů bude nejméně náročný studijní program Cestovní ruch a dále Sociální práce, nejnáročnější z hlediska specializovaných učeben a vybavení bude program Mechatronika.

Zajištění financování

Výchozím vymezením (a současně omezením) této varianty je § 40 Zákona č. 111/1998 Sb. (zákon o vysokých školách), zejména odstavec (1): "Právnícká osoba, která získala oprávnění působit jako soukromá vysoká škola, je povinna zajistit finanční prostředky pro vzdělávací a tvůrčí činnost." U soukromých vysokých škol základním a hlavním zdrojem financování školné vybírané od studentů školy.

Přehled ročního školného na výše uvedených soukromých vysokých školách je následující:⁷⁹

Škola	Školné	Počet studentů 2022	Přepočet nákladů školy (2022) na jednoho studenta
Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, spol s r.o.	69 000	634	42 530
AMBIS - vysoká škola, a. s.	70 000	5 333	45 020
University College Prague	62 000	1 453	50 300
Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s.	50 000	305	50 630
Vysoká škola zdravotnická, o.p.s.	64 000	828	54 740
Panevropská univerzita, a.s.	58 000	2 579	56 970
Univerzita Jana Amose Komenského Praha, s.r.o.	60 000	1 081	62 730
Archip s.r.o.	90 000	95	64 670
Vysoká škola logistiky o.p.s.	48 000	516	65 940
Metropolitní univerzita Praha, o.p.s.	63 000	2 643	66 760
Vysoká škola finanční a správní, a.s.	63 000	2 440	76 240
Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.	63 000	391	78 870
Vysoká škola aplikované psychologie, s.r.o.	56 000	82	81 540
CEVRO institut z.ú.	70 000	622	93 360
Moravská vysoká škola Olomouc o.p.s.	49 000	321	97 040

Zdroj: Webové stránky VŠ.

Předpokladem je vícezdrojové financování s nulovým či pouze symbolickým školným ze strany studentů. Platba školného nebo platba nákladů na studenty jejich budoucími zaměstnavateli (sukromými firmami) je v Karlovarském kraji s ohledem na všechny výš zmíněné statistiky o sociálních a ekonomických problémech považována za velice rizikovou a v zásadě nefunkční variantu. Hlavní zdrojem by tedy mělo být financování ze strany MŠMT (zejména provozní náklady) a kraje (zejména investiční náklady). Není však zatím zcela jasné, jakým způsobem by bylo možné financovat z veřejných zdrojů formálně soukromou vysokou školu.

4.5.5. Slabé a silné stránky varianty

Silné stránky

- vznik právnické osoby, která požádá o státní souhlas, je zcela v režii kraje
- z pohledu kraje jako zakladatele zaručená ovlivnitelnost dalšího vývoje vysoké školy
- jasné právní vymezení
- postupné budování jasného centra VŠ vzdělanosti v kraji včetně výzkumných aktivit a třetí role VŠ

⁷⁹ Uvádíme vždy nejnižší roční školné dostupné na stránkách jednotlivých VŠ.

Slabé stránky

- zabezpečení finančních prostředků pro realizaci provozu VŠ
- vnímání soukromých VŠ a nové instituce
- personální zabezpečení (vyšší náklady)
- případné školné v kraji prohloubí sociálně-ekonomické disparity Karlovarského kraje a sníží motivaci studentů se ke studiu přihlásit

4.6. Vznik veřejné VŠ

4.6.1. Popis varianty

Podstatou této varianty je vznik nové veřejné vysoké školy se sídlem v Karlovarském kraji.

4.6.2. Formální předpoklady

Veřejná vysoká škola může vzniknout pouze zákonem (§ 5 Zákona č. 111/1998 Sb).

Podmínkou tedy je realizace kompletního legislativního procesu včetně dostatečné politické podpory (jak na úrovni parlamentu, tak ministerstva).

Formálním předpokladem této varianty, stejně jako u vzniku soukromé VŠ, je získání akreditace. O udělení akreditace studijnímu programu (studijních programů) rozhoduje Akreditační úřad.

Náležitosti žádosti o udělení akreditace studijním programům (§ 79 odst. 2 písm. a) až g) a odst. 5 zákona o vysokých školách):

- název vysoké školy, která bude studijní program uskutečňovat,
- součásti studijního programu,
- doklady o personálním, finančním, materiálním a dalším zabezpečení studijního programu nejméně na standardní dobu studia,
- záměr rozvoje studijního programu, jeho odůvodnění a předpokládaný počet přijímaných uchazečů o studium a informace o předpokládané uplatnitelnosti absolventů studijního programu na trhu práce,
- sebehodnotící zprávu, popisující a hodnotící naplnění jednotlivých požadavků vyplývajících z příslušných standardů pro akreditace,
- v případě studijního programu, jehož absolvováním se bezprostředně naplňují odborné předpoklady pro výkon regulovaného povolání, také oznámení, že daný studijní program je zaměřen na přípravu k výkonu regulovaného povolání. Základní možnosti jsou následující:
 - Odbor školství, mládeže a tělovýchovy KrÚ KV kraje
 - Pro daný účel krajem založená nová organizace
 - Některá z existujících krajských organizací

4.6.3. Odhad časové náročnosti (harmonogram varianty)

Z časového hlediska se jedná asi o nejnáročnější variantu. Vyjma akreditačního procesu, který je obdobný jako u varianty vzniku soukromé školy, časovou náročnost ovlivní zejména

politická jednání a průběh legislativního procesu. Velmi optimistický odhad je 3 roky, reálný spíše 5 let a více.

Nejmladší veřejná vysoká škola v ČR vznikla před 18 lety - v roce 2006 (Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích), druhá nejmladší pak před 20 lety - v roce 2004 (Vysoká škola polytechnická Jihlava). Obě tyto školy jsou (jediné) veřejné vysoké školy neuniverzitního typu s profesní profilací.

Vysoká škola polytechnická Jihlava (VŠPJ) vznikla zákonem č. 375/2004 Sb. ze dne 3. 6. 2004 jako první veřejná neuniverzitní vysoká škola v České republice a stala se jedinou veřejnou vysokou školou se sídlem v kraji Vysočina. Výuka byla zahájena v únoru roku 2005 v prvním akreditovaném studijním programu Ekonomika a management, a to v bakalářském oboru Finance a řízení. Na podzim roku 2005 byla akreditace tohoto studijního programu rozšířena ještě o bakalářský obor Cestovní ruch. V roce 2006 došlo k akreditaci dalšího studijního programu Elektrotechnika a informatika s bakalářským oborem Počítačové systémy. Tento studijní program byl později rozšířen o obor Aplikovaná informatika. Následně byl akreditován další studijní program Ošetřovatelství s bakalářskými obory Porodní asistentka a Všeobecná sestra, jejichž výuka byla zahájena na podzim 2008. Od akademického roku 2008/2009 začala také výuka v kombinované formě studia, a to v bakalářských oborech Finance a řízení a Počítačové systémy, od akademického roku 2010/2011 i Cestovní ruch.⁸⁰ Vlastními vzniku této školy probíhaly přípravy organizované na tehdejší Vyšší odborné škole Jihlava⁸¹ od počátku roku 2000, kdy proběhly první konzultace s představiteli Akreditační komise ČR. Hlavním úkolem uvnitř instituce byla příprava akreditace včetně budování odpovídajícího týmu (na VOŠ tak vyučovali i habilitovaní pracovníci a řada pedagogů zahájila doktorské studium). Prioritním vnějším úkolem bylo pak prosazení zákona o nové veřejné vysoké škole v Parlamentu.⁸²

Analogická byla situace v případě vzniku Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích, která vznikla 27. dubna 2006 na základě zákona č. 126/2006 Sb., o zřízení Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích. I zde přípravy probíhaly od roku 2000 na půdě VOŠ.⁸³

4.6.4. Hrubý odhad materiálních a finančních nároků

Finanční nároky lze rozdělit na provozní a investiční.

⁸⁰ HEMELÍK, Martin (ed.). De vita scholastica, aneb, O životě na školách. Jihlava: Vysoká škola polytechnická, 2011, s. 68. ISBN 978-80-87035-40-5.

⁸¹ VOŠ Jihlava byla na přelomu tisíciletí největší VOŠ v ČR s více než tisícovkou studentů, jednalo se o samostatnou VOŠ bez vazby na střední školu.

⁸² JIRKŮ, Ladislav. VOŠ na cestě k veřejné vysoké škole. In: HEMELÍK, Martin (ed.). Staleté kořeny a tradice jihlavského vysokého učení: sborník příspěvků ze slavnostního semináře konaného při příležitosti 450. výročí vzniku vyšší latinské humanistické školy v Jihlavě : 22. červen 2011. Jihlava: Vysoká škola polytechnická, 2011. ISBN 978-80-87035-46-7.

⁸³ Deset let Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích. České Budějovice: Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, 2016. ISBN 978-80-86277-83-7.

Provozní náklady

V této variantě by se v základu (z pohledu MŠMT) jednalo o standardní financování veřejné vysoké školy.

Počet studentů obsluhovaných danou variantou řešení v KV kraji předpokládáme jako absolutní nárůst celkového počtu financovaných studentů na VVŠ a finančně by se promítlo zejména do fixní části institucionálního financování VVŠ (rozpočtového okruhu I).

V roce 2024 je rozdělení fixní části rozpočtového okruhu I pro VVŠ následující:⁸⁴

VVŠ	podíl na celku (%)	VVŠ	podíl na celku (%)
UK	17,7693	UPAR	2,6156
JU	3,0826	VUT	6,9373
UJEP	2,4583	VŠB-TUO	4,8348
MU	11,6823	UTB	3,1625
UPOL	6,3292	VŠE	3,6224
VETUNI	1,2315	ČZU	5,0773
OU	2,7884	MENDELU	2,9670
UHK	1,6989	AMU	1,7952
SU	1,5381	AVU	0,4676
CVIU	8,6000	UMPRUM	0,6928
VŠCHT	2,2861	JAMU	1,0444
ZČU	3,7419	VŠPJ	0,5824
TUL	2,1810	VŠTE	0,8133
celkem			100

Zdroj: Data MŠMT.

Průměrný normativ na jednoho studenta VVŠ v roce 2024 je **51 073 Kč**. Jedná se o celkový průměr za všechny VVŠ. Pro konkrétní školu se jedná o podíl na celku daný počtem financovaných studentů a koeficientem ekonomické náročnosti (KEN) příslušných studijních programů. V případě uvažovaných programů se jedná o následující koeficienty:

Studijní program	KEN
Mechatronika	1,65
Logistika / materiálové toky	1,65
Všeobecné ošetřovatelství	2,25
Fyzioterapie	2,25
Cestovní ruch	1
Sociální práce	1

Zdroj: MŠMT.

U VŠPJ, která má z hlediska oblastí vzdělávání obdobnou strukturu jako uvažované oblasti vzdělávání potřebné v Karlovarském kraji, vycházel průměrný roční příspěvek (A+K) na jednoho studenta v roce 2022 přibližně 61 000 Kč.

Lze očekávat, že navýšení z důvodu podpory dostupnosti veřejného vysokého školství v Karlovarském kraji by bylo pro realizaci všech uvažovaných programů studia max. do 0,5 %

⁸⁴ Zdroj: Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro rok 2024.

stávající fixní části rozpočtového okruhu I (v hodnotách za rok 2024 by se jednalo o max 92 000 000 Kč při maximálně 1800 studentech po naplnění všech ročníků a programů).

Investiční náklady

V této fázi příprav nelze zatím ani parametricky odhadnout vstupní investiční náklady. Takový odhad bude možný až po určení konkrétních lokalit a budov pro vysokou školu (viz část 4.2).

Z hlediska investiční náročnosti uvažovaných programů bude nejméně náročný studijní program Cestovní ruch a dále Sociální práce, nejnáročnější z hlediska specializovaných učeben a vybavení bude program Mechatronika.

Zajištění financování

Jak již bylo zmíněno výše, provozní náklady by byly řešeny standardně příspěvkem VVŠ. Veřejná vysoká škola by pak mohla žádat MŠMT o další příspěvky a dotace investičního charakteru. Z pohledu kraje by pak tato varianta znamenala zejména vstupní majetek školy, kompletní podporu před vznikem VVŠ a zřejmě i následnou částečnou podporu rozvoji "jediné veřejné školy sídlící v Karlovarském kraji" (např. v podobném rozsahu jako podporuje Kraj Vysočina VŠPJ, tj. 27,3 mil Kč na pětileté období 2022 - 2026).

4.6.5. Slabé a silné stránky varianty

Silné stránky

- z hlediska dlouhodobé udržitelnosti a zajištění financování stabilní a standardní řešení
- jednoznačná identita veřejné vysoké školy v Karlovarském kraji
- lepší vnímání veřejné vysoké školy
- postupné budování jasného centra VŠ vzdělanosti v kraji včetně výzkumných aktivit a třetí role VŠ

Slabé stránky

- náročný a nejistý legislativní proces
- politicky (z pohledu MŠMT) neprůchozí/nepreferované řešení
- vnímání nové instituce (být pravděpodobně lepší než soukromé VŠ)

5. Návrh dalších kroků a možný scénář řešení

Smyslem předchozích analýz bylo poskytnout přehled o vybraných sociálních a ekonomických indikátorech, vzdělávací soustavě a současném stavu terciárního vzdělávání v Karlovarském kraji a dále zmapovat hlavní možnosti a varianty rozvoje nabídky vysokoškolského vzdělávání v kraj a to zejména s ohledem na potřeby pracovního trhu a regionálního rozvoje. Vzhledem k účelu studie je jejím úkolem v dostatečně podložené podobně poskytnout podklady k rozhodování o dalším směřování, nikoli poskytnout konkrétní doporučení. Autorský kolektiv přesto považuje za prospěšné jako uzavření celé mapovací studie nastínit potřebné navazující kroky a nabídnout základní scénáře řešení.

Z analytické části jednoznačně vyplynula dlouhodobě nepříznivá vzdělanostní struktura v Karlovarském kraji s kritickým nedostatkem vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva, což je jedno ze zásadních omezujících faktorů rozvoje kraje. Tento stav je zapříčiněn více faktory, ale jednou z klíčových příčin je nedostatečná (v podstatě téměř absentující) nabídka vysokoškolského vzdělání přímo na území kraje. Tato absence a z ní se odvíjející negativní dopady pro kraj se budou ještě ve větší míře projevovat v nadcházejícím období růstu počtu 19-letých (tj. maturantů), který bude kulminovat v roce 2027 a bude doznívat dalších deset let.

Rozhodnutí o preferované variantě

Zásadním navazujícím krokem je rozhodnutí o preferované variantě zajištění nabídky VŠ vzdělávání v kraji. Výše jsme popsali 3 základní varianty (a několik podvariant poboček stávajících VŠ). Pro prvotní rozhodnutí o preferované variantě lze rozhodování zjednodušit na varianty dvě:

- řízená podpora vzniku a rozvoje poboček stávajících VŠ,
- vznik samostatné VŠ v kraji,

neboť úvodní kroky vedoucí ke vzniku samostatné VŠ jsou obdobné u veřejné i soukromé VŠ.

Termínově by toto rozhodnutí mělo proběhnout co nejdříve, neboť pro realizaci všech variant vychází jejich implementace v řádech roků a pokud má být zachycena výše zmíněná kulminace počtu maturantů, je každé zdržení negativní. Zpracovatelé jsou si vědomi komplikovanosti politického rozhodování ve volebním roce, přesto se domnívají, že k rozhodnutí o preferované variantě by mělo dojít ještě v kalendářním roce 2024.

Scénář varianty podpory vzniku a rozvoje poboček stávajících VŠ

V případě zvolení jako prioritní varianty poboček stávajících VŠ je možné postupovat následovně:

1. Vydefinovat požadavky na variantu ze strany kraje (včetně finančního rámce)

2. Rozhodnout o institucionálním/personálním zajištění koordinace
3. Začít koordinovaně vyjednávat s vhodnými VŠ
4. Vybrat podporované VŠ a jejich pobočky
5. Realizace varianty

Scénář vzniku samostatné VŠ v Karlovarském kraji

V případě zvolení jako prioritní varianty vzniku samostatné VŠ v kraji je možné postupovat následovně:

1. Rozhodnutí o institucionálním zajištění přípravných aktivit
2. Alokování potřebných finančních zdrojů
3. Vybraný či nově vzniklý subjekt začne personálně (akvizice) a administrativně pracovat na přípravě akreditací
4. Souběžně intenzivně jednat s MŠMT o modelu financování a variantě VŠ (soukromá/veřejná) a zajištění zázemí školy
5. Rozhodnutí o variantě soukromá/veřejná
6. Podání první /předběžné žádosti o akreditaci
7. Vznik VŠ dle vybrané varianty (zákonem = veřejná či získáním státního souhlasu = soukromá)
8. Předložení žádosti o akreditaci nově vzniklou VŠ
9. Po získání akreditace zahájení výuky

Ve všech variantách a scénářích doporučujeme při jednáních a rozhodování hledat co největší synergie a koncentrace aktivit i lidských zdrojů v rámci zatím zcela skromných akademických a výzkumných aktivit v kraji (viz kap. 4.3). S ohledem na pozitiva a rizika jednotlivých variant a na brzký příchod populačně silných ročníků, lze také uvažovat o různých kombinacích obou variant, tzn. podpora poboček VŠ v určitých vzdělávacích oblastech a směřování k otevření samostatné VŠ s primárním zaměřením na jiné vzdělávací oblasti.

Prioritizované studijní programy mohou být v této fázi příliš konkrétní a některé z nich by mohly být obtížně akreditovatelné u nového pracoviště realizovatelné formou otevření nové VŠ, zejména pokud jde o technické obory. Doporučujeme zvážit programy, které jsou atraktivní pro mladé studenty, jako jsou např. ekonomika, management, marketing, finance apod. Rovněž by bylo vhodné se zaměřit na specifické obory, které mohou přilákat studenty i z širšího okolí.

6. PŘÍLOHY:

6.1. Usnesení Podvýboru pro regiony v transformaci Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu parlamentu ČR ze dne 28.5.2024

SENÁT PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

14. FUNKČNÍ OBDOBÍ

VÝBOR PRO ÚZEMNÍ ROZVOJ, VEŘEJNOU SPRÁVU A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

PODVÝBOR PRO REGIONY V TRANSFORMACI

22. USNESENÍ

z 10. schůze konané dne 28. května 2024

k problematice špatné dostupnosti vysokoškolského vzdělání v Karlovarském kraji

Po vystoupeních senátorů Miroslava Balatky a Miroslava Plevného a po rozpravě Podvýbor

I. konstatuje, že

1. bez vzdělaných obyvatel není možné transformovat žádný region, nízká úroveň vzdělání v regionu se odráží v mnoha rovinách a oblastech;
2. vzdělanost obyvatel a podpora vzdělávání je jednou z nejpodstatnějších částí transformačního procesu, bez které se skutečná transformace a pomoc slabším regionům neobejde;
3. špatná dostupnost prezenčního vysokoškolského vzdělání významně ovlivňuje odliv mladých středoškolsky vzdělaných lidí z takového regionu;
4. Karlovarský kraj má nejvyšší procento obyvatel se základním či neukončeným vzděláním, a naopak nejnižší procento s vysokoškolským vzděláním z celé ČR, kdy podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí v kraji je téměř na pouhé polovině celostátního průměru;

II. zdůrazňuje, že

1. širší nabídka prezenčního vysokoškolského studia v Karlovarském kraji je zásadní podmínkou pro budoucí ekonomický a sociální rozvoj a řešení dlouhodobých strukturálních problémů kraje;
2. v příštích 5 letech bude na vysoké školy nastupovat početně silná kohorta studentů a je žádoucí, aby tyto silné populační ročníky neodešly kompletně studovat pryč z kraje, což by mělo dlouhodobý negativní dopad na rozvoj kraje;
3. zahájení prezenčního VŠ studia ve vybraných studijních programech právě v době tohoto velkého počtu maturantů je ideálním řešením a silným impulsem pro start a životaschopnost vysokoškolských oborů v Karlovarském kraji a bude mít i příznivý vliv na náklady;

III. upozorňuje, že

náklady na rozšíření nabídky prezenčního studia na veřejných vysokých škol v Karlovarském kraji jsou relativně nízké a odhadují se v řádu několika desítek milionů korun ročně;

IV. vítá

zájem ministerstva školství o zřízení vysoké školy v Karlovarském kraji a dosavadní spolupráci a komunikaci, která ale naráží na problém vyřešení provozního financování realizace prezenčního VŠ studia;

V. požaduje,

aby se vláda ČR začala důkladně a neodkladně tímto problémem zabývat a našla řešení této, pro rozvoj Karlovarského kraje zásadní, záležitosti;

VI. pověřuje

předsedkyni podvýboru, aby s přijatým usnesením seznámila předsedu vlády, ministra školství, ministra pro místní rozvoj, ministra financí a předsedu Výboru pro regionální politiku vlády ČR.

Ivana Váňová v. r.
předsedkyně podvýboru

Martin Krsek v. r.
ověřovatel podvýboru

6.2. Společenská poptávka technických oborů

Krajská hospodářská komora Karlovarského kraje

nám. Krále Jiřího z Poděbrad 478/33
350 02 Cheb

Krajský úřad Karlovarského kraje

Ing. Petr Kulhánek, hejtmán

Závodní 353/88
360 06 Karlovy Vary

VYJÁDRĚNÍ PODPORY ROZVOJE VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V KARLOVARSKÉM KRAJI

Tímto potvrzujeme naši plnou podporu iniciativám, jež povedou k rozvoji vysokého školství v Karlovarském kraji. Jsme přesvědčeni, že tento krok je klíčový pro další ekonomický a sociální rozvoj a posílení podnikání v našem regionu. Větší nabídka vysokoškolského vzdělávání je klíčovou podmínkou pro zvyšování přidané hodnoty ekonomiky, vytváření nových kvalifikovaných pracovních míst a podporu růstu místních firem.

Dále vyjadřujeme náš zájem o navázání spolupráce v oblasti zajištění odborných praxí pro budoucí bakalářské studijní programy. Jsme připraveni podporovat studenty v jejich praxích a poskytnout jim příležitosti k získání cenných zkušeností v našich organizacích.

Kontaktní osoba (jméno, e-mail, telefon): Ing. Lenka Mansfeldová, [REDACTED], tel.:

[REDACTED]

V Chebu dne 14.5.2024

[REDACTED]

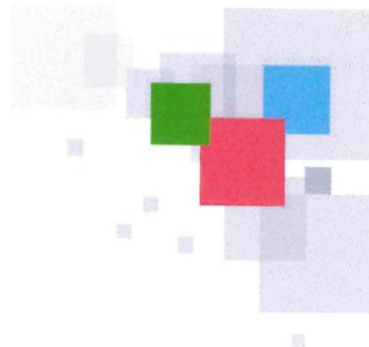
Mgr. Tomáš Linda, MBA

předseda KHK KK

6.3. Společenská poptávka zdravotnických oborů

Karlovarská krajská nemocnice a.s.
Bezručova 1190/19
360 01 Karlovy Vary

Karlovarská krajská nemocnice a.s.
Předseda představenstva
MUDr. Josef März
Bezručova 1190/19
360 01 Karlovy Vary

Krajský úřad Karlovarského kraje
Ing. Petr Kulháněk, hejtmán
Závodní 353/88
360 06 Karlovy Vary

RYADŘENÍ PODPORY ROZVOJE VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V KARLOVARSKÉM KRAJI

Tímto potvrzujeme naši plnou podporu iniciativám, jež povedou k rozvoji vysokého školství v Karlovarském kraji, zejména s ohledem na zdravotní oblast. Jsme připraveni podpořit iniciativy zaměřené na zlepšení kvality zdravotní a lázeňské péče v našem regionu a posílení cestovního ruchu.

Dále vyjadřujeme náš zájem o navázání spolupráce v oblasti zajištění odborných praxí pro budoucí bakalářské studijní programy. Jsme připraveni podporovat studenty v jejich praxích a poskytnout jim příležitosti k získání cenných zkušeností v našich organizacích.

Kontaktní osoba (jméno, e-mail, telefon):

Mgr. Gabriela Fritsch Píchová
Náměstek pro nelékařská povolání

V 12. VÁŘECM dne 22. 5. 2024

MUDr.
předseda
Ge
Karlovarsk

Předseda
Karlovar
nemocnice v
Bezručova
Tel.: 35

Nemocnice Ostrov, s.r.o.

Ivana Hlinková, ředitelka Nemocnice Ostrov s.r.o., jednatelka dle plné moci
U Nemocnice 1161
363 01 Ostrov

Krajský úřad Karlovarského kraje
Ing. Petr Kulháněk, hejtman
Závodní 353/88
360 06 Karlovy Vary

VYJÁDRĚNÍ PODPORY ROZVOJE VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V KARLOVARSKÉM KRAJI

Tímto potvrzujeme naši plnou podporu iniciativám, jež povedou k rozvoji vysokého školství v Karlovarském kraji, zejména s ohledem na zdravotní oblast. Jsme připraveni podpořit iniciativy zaměřené na zlepšení kvality zdravotní a lázeňské péče v našem regionu a posílení cestovního ruchu.

Dále vyjadřujeme náš zájem o navázání spolupráce v oblasti zajištění odborných praxí pro budoucí bakalářské studijní programy. Jsme připraveni podporovat studenty v jejich praxích a poskytnout jim příležitosti k získání cenných zkušeností v našich organizacích.

Kontaktní osoba (jméno, e-mail, telefon):

Ivana Hlinková, ředitelka Nemocnice Ostrov s.r.o., jednatelka dle plné moci
tel. [redacted]

Lenka Dlouhá, ředitelka ošetrovatelského úseku Nemocnice Ostrov s.r.o.
tel. [redacted]

V Ostrově dne 16.05.2024

Ivana Hlinková
ředitelka Nemocnice Ostrov s.r.o.

Lenka Dlouhá
ředitelka ošetrovatelského úseku Nemocnice Ostrov s.r.o.

.....
Ivana Hlinková

.....
Lenka Dlouhá

Nemocnice Ostrov s.r.o.
Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1
IČO: 477 14 913 DIČ: CZ699006234
Nemocnice Ostrov
U Nemocnice 1161, 363 01 Ostrov (2)

Nemocnice Sokolov, s.r.o.
Ing. Jitka Bureš Samáková
Ředitelka Nemocnice Sokolov
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Krajský úřad Karlovarského kraje
Ing. Michala Hubertová, Ph.D., MBA
projektový manager
Závodní 353/88
360 06 Karlovy Vary

VYJÁDRĚNÍ PODPORY ROZVOJE VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V KARLOVARSKÉM KRAJI

Tímto potvrzujeme naši plnou podporu iniciativám, jež povedou k rozvoji vysokého školství v Karlovarském kraji, zejména s ohledem na zdravotní oblast. a vyjadřujeme náš zájem o navázání spolupráce v oblasti zajištění odborných praxí pro budoucí bakalářské studijní programy. Jsme připraveni podporovat studenty v jejich praxích a poskytnout jim příležitosti k získání cenných zkušeností v našich organizacích.

Kontaktní osoba: Bc. Andrea Novotná, [REDACTED]

V Sokolově dne 22. 05. 2024

[REDACTED]
.....
Ing. Jitka Bureš Samáková
Ředitelka Nemocnice Sokolov

6.4. Návrhová Zakládací listina zapsaného ústavu

Zakládací listina

Vysoké školy polytechnické západ, z.ú.

Čl. I.

Název a sídlo ústavu

1. Název ústavu: **Vysoká škola polytechnická západ, z.ú.**
2. Sídlo ústavu: doplnit

Čl. II.

Zakladatel

1. Zakladatelem ústavu je Karlovarský kraj, se sídlem Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary.
2. O změně zakladatelské listiny, přeměně ústavu a o zrušení ústavu rozhoduje zakladatel. V působnosti zakladatele je povolání a odvolání likvidátora, jakož i rozhodnutí o způsobu, jak bude naloženo s likvidačním zůstatkem.
3. Stojí-li na straně zakladatele více osob, považují se za zakladatele jediného a v záležitostech ústavu musí jednat jednomyslně, odmítá-li některá z těchto osob souhlas bez vážného důvodu udělit, nahradí jej k návrhu kterékoli z ostatních zakládajících osob svým rozhodnutím soud.
4. Článkem II. nejsou dotčena případná jiná práva zakladatele dle obecně závazných právních předpisů. Ustanovení § 406 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) se ve vztahu k této zakládací listině použijí subsidiárně.

Čl. III.

Doba trvání ústavu

Ústav se zakládá na dobu neurčitou.

Čl. IV.

Účel ústavu a předmět jeho činnosti

1. Ústav je právnickou osobou ustanovenou za účelem provozování společensky užitečných činností s využitím osobní a majetkové složky.
2. Hlavním předmětem činnosti ústavu je:
 - a) soukromá vysoká škola poskytující bakalářské studijní programy,

- b) zvyšování odborné úrovně zejména v oblasti společenských věd u fyzických a právnických osob z řad odborné i laické veřejnosti,
- c) spolupráce s dalšími vzdělávacími organizacemi a orgány státní a veřejné moci České republiky, vysokými školami, územní a zájmovou samosprávou zejména v oblasti rozvoje osobnosti, v komunikačních dovednostech a v řízení lidských zdrojů,
- d) zajištění vzdělávací, vědecké, výzkumné a další tvůrčí činnosti.

3. Ústav dále provozuje i vedlejší činnost, jejímž předmětem je:

Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona

- 4. Zisk vytvořený vedlejší činností může ústav použít jen k podpoře činnosti, pro níž byl založen a k úhradě nákladů na vlastní správu
- 5. Vysoká škola polytechnická západ, z.ú., poskytuje své služby všem zájemcům za podmínek stanovených platnou právní úpravou a vnitřními předpisy ústavu.
- 6. Hlavní předmět činnosti Vysoká škola polytechnická západ, z.ú., bude realizován na základě souhlasu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a ústav bude působit na území České republiky jako soukromá vysoká škola na základě akreditace studijních programů, resp. oborů.
- 7. Služby ústavu mohou být poskytovány i za úplatu, a to podle zveřejněného ceníku služeb, který každoročně schvaluje správní rada ústavu.
- 8. Podrobné informace o službách ústavu budou zveřejňovány na webových stránkách ústavu.

Čl. V.

Vklady zakladatele

Vklad zakladatele činí částku.....Kč a byl složen na peněžitý účet zakladatele před vznikem ústavu.

Čl. VI.

Orgány ústavu

Orgány ústavu jsou:

- a) Ředitel
- b) Správní rada
- c) Dozorčí rada

Čl. VII.

Ředitel

1. Ředitel je statutárním orgánem ústavu.
2. Ředitele volí a odvolává správní rada. Správní rada také určuje výši jeho odměny. Prvního ředitele jmenuje zakladatel.
3. Ředitel nemůže být členem správní rady, je však oprávněn se účastnit jednání správní rady.
4. Ředitel zastupuje ústav ve všech záležitostech samostatně. V případě jednání ve věcech nad hodnotu.....Kč se vyžaduje kromě předchozího souhlasu správní rady i podpis alespoň jednoho člena správní rady. Za ústav se ředitel podepisuje tak, že k napsanému nebo vytištěnému názvu připojí svůj podpis.
5. V případě, že je ředitel odvolán, odstoupí nebo zemře a není zvolen jiný, přejímá výkonné řízení ústavu předseda správní rady.

Čl. VIII.

Správní rada

1. Správní rada má xy (nejméně tři) členů. Funkční období člena správní rady je pětileté. Členy správní jmenuje a odvolává zakladatel s tím, že osoby v postavení zakladatele jsou oprávněny jmenovat jako člena správní rady samy sebe.
2. Správní rada zejména:
 - a) volí a odvolává ředitele ústavu,
 - b) uděluje předchozí souhlas k právní jednáním uvedeným v ustanovení § 412 občanského zákoníku a k jednání ředitele ve věcech s hodnotou nad.....Kč,
 - c) určuje výši odměny ředitele ústavu,
 - d) schvaluje rozpočet, řádnou a mimořádnou účetní závěrku,
 - e) schvaluje výroční zprávu ústavu a termín jejího zveřejnění, který nesmí být delší, než do 30. června kalendářního roku následujícího po roce, za který je výroční zpráva zpracována,
 - f) může rozhodnout o vydání a změně statutu ústavu, který upraví vnitřní organizaci ústavu a podrobnosti jeho činnosti.
3. Členové správní rady volí ze svého středu předsedu, který svolává a řídí zasedání správní rady.
4. Zasedání správní rady svolává její předseda alespoň jedenkrát ročně, a to písemnou pozvánkou zaslanou na adresu člena správní rady alespoň 15 dnů přede dnem konání zasedání správní rady. Předseda je povinen svolat správní radu vždy, požádá-li o to zakladatel, člen správní rady nebo ředitel. Nesvolá-li předseda správní rady zasedání bez zbytečného odkladu, může jej svolat jakýkoliv člen správní rady. O jednání správní rady se pořizuje zápis podepsaný předsedajícím. Souhlasí-li s tím všichni členové správní rady, může se zasedání správní rady konat i bez splnění požadavků na její svolání dle zákona nebo této zakládací listiny.

5. Správní rada je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. Nestanoví-li tato zakládací listina jinak, je k platnosti rozhodnutí správní rady zapotřebí souhlasu nadpoloviční většiny přítomných členů správní rady.
6. Pro rozhodnutí správní rady ve věcech podle článku VIII. odst. 2 písm. a), b), a f) této zakládací listiny se vyžaduje souhlas alespoň čtyřpětinové většiny všech členů správní rady.
7. Při rozhodování správní rady má každý její člen jeden hlas. Předseda dozorčí rady, ředitel ústavu, rektor vysoké školy nebo jím určený zástupce mají vždy právo účastnit se jednání správní rady. Požádají-li o slovo, musí jim být uděleno.
8. Jménem správní rady jedná samostatně její předseda.
9. Souhlasí-li s tím všichni členové správní rady, může správní rada přijímat rozhodnutí i mimo zasedání správní rady.
10. Členové správní rady mohou být odměňováni za svoji práci pro ústav. Způsob odměňování stanoví vnitřní předpis ústavu vydaný správní radou.
11. Opakované členství ve správní radě je možné.

Čl. IX.

Dozorčí rada

1. Dozorčí rada je kontrolním orgánem ústavu.
2. Dozorčí rada má tři členy. Funkční období člena dozorčí rady je pětileté. Členy dozorčí rady jmenuje a odvolává zakladatel s tím, že osoby v postavení zakladatele jsou oprávněny jako členy dozorčí rady samy sebe, pokud nejsou členy správní rady.
3. Dozorčí rada zejména:
 - a) kontroluje roční účetní závěrku a výroční zprávu ústavu,
 - b) alespoň jednou ročně předkládá správní radě zprávu o výsledcích své dozorčí činnosti,
 - c) dohlíží na dodržování zákonů, zakládací listiny a statutu při činnosti ústavu.
4. Dozorčí rada je dále oprávněna:
 - a) nahlížet do účetních knih a jiných dokladů a kontrolovat v nich obsažené údaje,
 - b) svolávat mimořádné zasedání správní rady, pokud tak vyžadují zájmy ústavu, členové dozorčí rady jsou oprávněni se účastnit zasedání správní rady, o jejímž svolání dozorčí rada rozhodla.
5. Dozorčí rada informuje správní radu o každém zajištění porušení zákona nebo ustanovení této zakládací listiny ústavu nebo statutu ústavu, o jakýchkoli neehospodárných postupech a jiných nedostacích v činnosti ústavu.

6. Členové dozorčí rady mohou být odměňováni za svoji práci pro ústav. Způsob odměňování stanoví vnitřní předpis ústavu. Opakované členství v dozorčí radě je možné.

7. Členové dozorčí rady volí ze svého středu předsedu, který svolává a řídí zasedání dozorčí rady.

8. Zasedání dozorčí rady svolává její předseda dle potřeby, a to písemnou pozvánkou zaslou na adresu člena dozorčí rady alespoň 15 dnů přede dnem konání zasedání. O zasedání dozorčí rady se pořizuje zápis podepsaný předsedajícím. Souhlasí-li s tím všichni členové dozorčí rady, může se zasedání dozorčí rady konat i bez splnění požadavků na jeho schválení dle zákona nebo této zakládací listiny. Souhlasí-li s tím všichni členové dozorčí rady, může dozorčí rada přijímat rozhodnutí i mimo zasedání dozorčí rady.

Čl. X.

Vnitřní organizace ústavu

1. Určení orgánů ústavu, jejich postavení a působnosti jsou vymezeny v této zakládací listině. V otázkách neupravených touto zakládací listinou se řídí příslušnými ustanoveními právních předpisů, a to zejména občanským zákoníkem.

2. Správní rada může rozhodnout o vydání statutu ústavu, v němž upraví vnitřní organizaci ústavu a podrobnosti o jeho činnosti.

Čl. XI.

Výroční zpráva

1. Výroční zprávu sestavuje ředitel a schvaluje ji správní rada.

2. Výroční zpráva se uveřejňuje nejpozději do 6 měsíců po skončení účetního období uložení do sbírky listin v rejstříku zapsaných ústavů.

XII.

Závěrečná ustanovení

1. Nestanoví-li tato zakládací listina jinak, řídí se právní vztahy obecně závaznými předpisy České republiky, zejména pak úpravou obsaženou v občanském zákoníku.

2. O změnách zakladatelského právního jednání rozhoduje i za trvání ústavu zakladatel ústavu.